

300

అపవిత్రకయనాటి

శాంతి

శివశక్తి ఆమె ముప్పాటికూది
మన దుష్టాన్ని కుంఠి

అయిన అది ఆమెకి
అపవిత్రకయనాటి.

ASPRUSYA NAYANAALU :

A Novel by VASUNDHARA

Published by M. Seshachalam & Co.,
Machilipatnam - Secunderabad.

Printed at The Prasad Process, Machilipatnam.

Price : Rs. 3-50

389

First Edition : June 1980

AN EMESCO POCKET BOOK

Distributors :

ANDHRA PRADESH BOOK DISTRIBUTORS
3237, Rashtrapathi Road, Secunderabad 500 003

అదృష్టం ఎన్నోరకాలు. అన్నింటాకీ ఉత్తమమైన అదృష్టం నన్ను వరించడం నిజంగా నా అదృష్టం.

ఎందరో వ్యాపారం చేస్తే అదృష్టం కొందరినే వరించగా వారే వణిక్రముఖులై వైభోగాలతో తులతూగుతారు. ఎందరో అందగత్తెలుంటే కొందరికి మాత్రమే సినీమా తారలుగా అవకాశం లభిస్తుంది. ఎందరో తెలివైన వారుంటే కొందరికి మాత్రమే పేరు, ప్రఖ్యాతులు లభిస్తాయి.

డబ్బు, ఆకర్షణ, పేరు, ప్రఖ్యాతులు సంపాదించడానికి మానవ పయత్నం కావాలి. ఆ ప్రయత్నానికి అదృష్టం తోడైతే ఎవరైనా పీటిని సాధించగలుగుతారు. మనిషి ప్రయత్నంతో సాధించలేనిది నా అభిప్రాయంలో ఒక్కటే ఉంది. ప్రయత్నంలో సాధించలేనిది లభించడమే అదృష్టాల్లోకి ఉత్తమమైనదని నే ననుకుంటాను. అది నాకు లభించింది. అదే అందం !

నా అందం సాను న్యమైనదికాదు. పురాణకాలంనుంచీ కూడా వర్ణించాలని అనుకుని ఏ అందం విషయంలో కవులు అనమర్థులయ్యారో ఆ అందం నన్ను వరించింది. నా అందం నా తలి దండ్రులకే ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తూంటుంది.

పచ్చటి ఛాయ - చెంపకు చేరెడు కళ్ళు నాజాకైన శరీరం. తిప్పి చెక్కిన బొమ్మకు లాంటి అవయవాల పొందిక, పీటికి తగ్గ తీయని కంఠస్వరం.

అద్దంలో నన్ను నేను చూసుకుని ఆశ్చర్యపోతుంటాను. నా ప్రతిబింబం నాది కాదని అనిపిస్తూంటుంది. అది నాదేనని గుర్తించగానే గర్వం కూడా కలుగుతుంది.

నేను పుట్టినప్పుడే చాలా బాగున్నానని అంతా అన్నారుట. నాకు ఒకో నెరే గడుస్తూంటే నాని తన పోలికలని అమ్మా నాన్న లిద్దరూ దెబ్బలాడుకునేవారుట.

నిజానికి నాకు అమ్మా నాన్న లిద్దరి పోలికలూ వచ్చాయి. ఇద్దరిలోని మంచి లక్షణాలు మాత్రమే నేను సంతరించుకున్నాను. అది నా అదృష్టం.

నన్ను చూస్తే అందానికి నిర్వచనం తెలుస్తుందని నాన్నే ఓసారి అన్నాడు. ఇంత వరకూ ఎందరో కవులు, చిత్రకారులు, కిల్లులు అందాన్ని నిర్వచించాలని ప్రయత్నించి విఫలలయ్యారుట. ఆ లోటు నా పుట్టుకతో తీరిందట.

నాకు ఓ సంవత్సరం నిండే వరకూ నాన్న పేరుపెట్టలేదుట. నా అందానికి తగ్గపేరుకోసం కొంతకాలం ఆలోచించి ఆఖరికి సుమలత అని నామకరణం చేశాట్టా. మా నాన్న మామ్మ అత్తగారు తొంభై ఏళ్ళామె అప్పటికింకా బ్రతికి ఉండటం తన మునిమనుషులారానికి తన పేరు శంకరమ్మ పెట్టలేదని ఆవిడకు చాలా కోపం వచ్చిందిట.

నాతర్వాత మా నాన్నకు ఇద్దరణ్ణాయిలూ ఇద్దరమ్మాయిలూనూ, నా రెండో తమ్ముడికీ, పెద్దచెల్లెలికీ నా అందం రాకపోయినా నా కళ్ళు వచ్చాయి. నాకు నాన్న కళ్ళు వచ్చాయని అంతా అంటారు.

చిన్నప్పట్నుంచీ నాకు అందమైన కళ్ళంటే ప్రత్యేకమైన ఆకర్షణ. అందుకే అమ్మ నాన్నలలో నాకు నాన్న దగ్గరే చేరిక ఎక్కువ. నేను ఎక్కువగా నా రెండో తమ్ముణ్ణి, పెద్ద చెల్లెల్ని చేరదీసేదాన్ని.

నా ఈ ఆకర్షణకు ప్రత్యేకమైన కారణం లేకపోయినా అది సాధారణమైన విషయంగా నాకు తోచేది.

కళ్ళకు అందం ఎలా వస్తుంది?

చూసే చూపులు కళ్ళ అందాన్ని పాడు చేయగలవు. మనిషి మనసులోని భావాలు కళ్ళలో ప్రతిఫలిస్తాయి.

కళ్ళు అందంగా ఉన్నాయంటే - ఆ కళ్ళలో ఆహ్లాదకరమైన భావాలు ప్రతిఫలిస్తున్నవని అర్థం. అంటే ఆ కళ్ళుగల మనిషి మనసు అమృత సదృశం అనుకోవాలి.

ఈ కారణంగా నాకు నాన్న, రెండో తమ్ముడు, పెద్ద చెల్లెల చేసే ఏ పనిలోనూ తప్పు కనబడేదికాదు. ఇంట్లో ఎప్పుడు గొడవలూ వచ్చినా నేను ఈ ముగ్గురి పజినా ఉండేదాన్ని. నా సిద్ధాంతం మీద నాకు అపనమ్మకం లేదు. కలగవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడనూలేదు.

ఈ ప్రపంచంలో నేను ఇష్టపడేవి రెండే రెండు. ఒకటి అందమైన కళ్ళయితే - రెండవది డబ్బు. మొదటిది నాకుంది కానీ రెండవది లేదు. అందుకు నాకు విచారం లేదు. ఎందుకంటే అందమైన కళ్ళు లేక డబ్బుండి ఉంటే అందమైన కళ్ళను సంపాదించుకోవడం నా వల్లకాదు. డబ్బుయితే ఏదో ఒక రోజున నన్ను వెతుక్కువస్తుందన్న ఆశ నాకు ఉంది.

ఈ విషయంలో అమ్మకూ నాకూ చాలా గొడవలవుతూండేవి. చిన్నప్పట్నుంచీ నాన్న నా అందాన్ని తరచుగా పొగుడు తూండేవాడు. అందువల్ల నేను చాలా గొప్ప అందగత్తె నన్ను అభిప్రాయం నాలుగై దేళ్ళనించే నాలో స్థిరపడిపోయింది.

నాకై దేళ్ళున్నప్పుడు మా ఇంటికి చుట్టారొచ్చి వెళ్ళారు. ఉన్నన్నాళ్ళూ వాళ్ళు నా అందాన్ని విపరీతంగా పొగిచారు. వాళ్ళు వెళ్ళిపోగానే నేను అమ్మను దిష్టితీయమని అడిగాను.

“ఎందుకూ?” అని అమ్మ అడిగింది ఆశ్చర్యంగా.

“నా అందానికి వాళ్ళవల్ల దిష్టితగిలింది -” అని అమ్మకు నేను చెబుతూంటే నాన్న నన్ను ముద్దులాచాడు.

అడవిల్లను గదా అని అమ్మనాకు పనులు నేర్పడానికి ప్రయత్నించేది.

“కోమలమైన ఆ చేతులు చీపురు పట్టుకోవడానికి కాదు-” అన్నాడు నాన్న ఓసారి నేను గది ఉడుస్తూంటే.

“రేపు అత్తారింటికి వెడితే....?” అని అమ్మ ఏదీ అనబోగా

“ఈ దేవకన్య చేతికి చీపురు ఇచ్చేలాంటి చచ్చు వెధవుంటాడని నేననుకోను, ఉన్నా అలాంటివాడికి నా కూతుర్నివ్వను....” అన్నాడు నాన్న.

తర్వాత అమ్మెప్పుడైనా ఇల్లు తుడవమంటే నేను నానూ మాటలే జవాబుగా ఇచ్చాను.

అమ్మ ఓసారి కంగారుగా నాన్నతో— “అమ్మాయి అహంకారం పెరుగుతోందిని అనుమానంగా ఉందండీ—” అంది

“అండానికి అహంకారం అవసరం—” అన్నాడు నాన్న

ఈ సంభాషణ నేను విన్నాను. నాలోని అహంకారం ఇంక పెరిగింది.

నేను స్కూలుకు వెళ్ళి చదువుకునేదాన్ని. స్కూల్లో మేస్టర్ల నన్నభిమానించేవారు. ఎటొప్పీ నా క్లాసులో చాలామంది అమ్మాయిలు నాకంటే మంచి బట్టలు వేసుకుని వచ్చేవారు. అది నాకే దాదాగా ఉండేది. వారి పక్కన నేను పేదగా కనబడాలంటే మనస్ చివుక్కుమనేది. పేదరికం అంటే నాకు చాలా అసహ్యం.

హైస్కూల్లో నాకే ఇబ్బందులూ ఎదురుకాలేదు. నా క్లాస్ మేట్లుంటా నన్ను అభిమానించేవారు. నా పేదరికాన్ని ఎవ్వరూ పరిహసించేవారు కాదు. నేను బాగా కష్టపడి చదివేవాన్ని. మంచి మార్కులు తెచ్చుకునేవాన్ని. ఈ విధంగా డెన్టుక్లాసు ప్యాసయ్యేసరికి నాకు పదిహేనేళ్ళు నిండాయి.

అప్పటికి నా రూపురేఖలు మారాయి. నేనిప్పుడు చిన్న పాపను కాదు. పూర్వంలా మగపిల్లలతో చనువుగా తిరగలేను డెన్టుక్లాసు తర్వాత నన్నింకా చదివించడమా, మనడమా అన్న ఇంట్లో తర్రనభర్రన జరిగింది.

ఇంటిపట్టున ఉండి పసీపాటా నేర్చుకుంటూ ప్రైవేటుగా పరీక్షకు వెళ్ళవచ్చునని అమ్మ అభిప్రాయం. నేను రోజూ బయటకు వెళ్ళిరావడంలోని ఇబ్బందులు గురించి నాన్న భయపడుతున్నాడు.

“పసీ పాటలకోసం కాకపోయినా నువ్వుక ఇంటిపట్టున ఉండడమే మంచిదనిపిస్తోందమ్మ—” అన్నాడు నాన్న.

“ఎందుకని?” అని అడిగాను.

“అల్లారు ముద్దుగా, అతి సుకుమారంగా పెంచుతూ వచ్చాను నిన్ను. కారుల్లోకప్పు మసలకూడని రాజకుమారివివ్వవు, అలాంటి నిన్ను మంచుచెండలో రోడ్డుమీద ఎలానడిపించగలను?” అన్నాడు నాన్న.

ఆయన అలా అన్నప్పటికీ అనలు భయాన్ని అంతో ఇంతో అర్థంచేసుకోలేని అమా యకు రాలినికాదు నేను— “రాజకుమారి రోడ్డుమీద నడిచినా అదో అందం నాన్నా! మరేమీ ఫరవాలేదు. నేను స్కూలుకు వెళ్ళి చదువుకుంటాను—” అని చెప్పాను.

చదువు విషయంలో నాభయం లేదు. క్లాసుల్లో పాఠాలు వినకుండా ప్రయివేటుగా పరీక్షలు కట్టి ప్యాసుకాగలనన్న డైర్యం నాకులేదు. నేను నా భవిష్యణ్ణివలం గురించి చాలా భారీఎత్తున కలలు కంటున్నాను. నేను గొప్పదాన్నియిపోతానన్న నమ్మకం నాకుంది. అందుకు చదువు ముఖ్యసంరమని నాకు తెలుసు. చదువు మానివేయడం ద్వారా నా భవిష్యత్తును నేనే పాడుచేసుకున్నట్లువుతుందని నా అభిప్రాయం.

నాన్న నా మాట విన్నాడు. నేను ఇంటర్మీడియట్ కోర్సులో చేరాను. అయితే నాన్న ఈలోగా నాగురించి పెళ్ళి సంబంధాలు చూడడం ప్రారంభించాడు.

నేను ఇంటర్మీడియట్ ఫస్టియర్లో ఉండగా ఓ సంబంధం వచ్చింది.

కుర్రాడు చూట్టానికి బాగానే ఉన్నాడు. అతను ఒకసారి నా వంక చూసి మళ్ళీ చూపులు తిప్పుకోలేకపోయాడు.

కుర్రాడి తల్లి— “అమ్మాయికి వందొచ్చా?” అనడిగింది.

“మీకిచ్చిన ఉప్మా, కాఫీ - అమ్మాయి చేసినవే!” అంది అమ్మ. ఆ అబద్ధానికి నేను ఉలిక్కిపడి అమ్మవంక చూశాను. అమ్మ చాలా ఫ్రీగా ఇంకా చాలా అబద్ధాలాడేసింది.

నాకు విపరీతమైన శుభ్రంబ. ఇల్లంతా నేనొకత్తినే సద్దేస్తానుట. చుట్టుపక్కల వాళ్ళంతా ఇల్లు సర్దుకోవడంలో నా సలహాలే తీసుకుంటూంటారుట. నాలంటి కూతురున్నందుకు వాళ్ళంతా అమ్మ అదృష్టాన్ని పొగడని రోజు ఉండదట.

ఈ అబద్ధాలు నన్ను రెండు రకాలుగా బాధించాయి. నాకు లేని లక్షణాలు ఆపాదించి నన్ను పొగడితే నాకు చాలా చిన్నతనంగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే నాకున్న లక్షణాలు పొగడతగ్గవి కాకపోయినప్పడేకదా లేని లక్షణాలు ఆపాదించాల్సి వస్తుంది. ఇదిలాఉంటే పెళ్ళివారు యవార్తంగా కనబడుతున్న నా అంచాన్నంతగా పట్టించుకున్నట్లులేదు. అమ్మచెప్పిన అబద్ధాలకే వాళ్ళెక్కువ ఆకర్షితులైనట్లు కనబడింది.

పెళ్ళివారు వెళ్ళిపోయాక నన్ను నన్నడిగాడు — “అబ్బాయి లాగున్నాడమ్మా!”

“అతను నా చేతికి చీపురు అందిస్తున్నట్లు అనిపించాడు—” అన్నాను.

నాన్న ఉలిక్కిపడ్డట్లు అనిపించాడు. ఆయన ముఖంలో బాధకూడా అనిపించింది— “అవునమ్మా - నాడు రాజకుమారుడు కాదు—” అన్నాడు.

పెళ్ళివారు పదివేలు కట్టించి అడిగారు. నాన్న అంత ఇవ్వలేనన్నాడు. సంబంధం చెడిపోయింది. తర్వాత ఆ అబ్బాయి అందంలో నాతో ఏమాత్రమూ సరిపోలని ఓ అమ్మాయిని పెళ్ళి చేసుకున్నట్లు తెలిసింది.

ఈ విషయం మా స్కూల్లో నా క్లాసుమీట్లు మధ్య చర్చకు వచ్చింది.

అందరిలోకి నేను ఎక్కువగా అభిమానించే అరుణ అనే అమ్మాయి— “నీలాంటి అందగత్తెకూడా పెళ్ళికి కట్నానికి ముడిపెట్టే దొర్నాగ్గులున్న ఈ దేశంలో డబ్బులేని ఆడపిల్లలకు పెళ్ళెలాఅవుతుంది?”— అంది.

నేను నవ్వి— “వాడు దొర్నాగ్గుడని నాన్నకు తెలుసు. అందుకే ఈ సంబంధం వదిలిపెట్టేశాడు. లేకపోతే ముష్టి పదివేలవ్వ లేక కాదు—” అన్నాను.

అరుణ ఆశ్చర్యంగా నా వంక చూసి— “కావాలని వదులుకున్నారా ఈ సంబంధం? కట్టించి ఇవ్వగలిగుంటే అలా ఎందుకు చేశారు?” అంది.

“వాళ్ళు బాగా ఉన్నవాళ్ళని ముందు అనుకుని పెళ్ళిచూపుల కాహ్వానించాట్ల నాన్న. తీరా చూస్తే కుర్రాడికున్న ఉద్యోగం తప్ప ఇంకేమీ ఆధారం లేదని తెలిసింది....”

“అయితే?”
“అయితే ఏమిటి— ఏదో ఒకరోజున ఓ గొప్ప సంబంధం నన్ను వెతుక్కుంటూ వస్తుంది....” అన్నాను గర్వంగా.

“గొప్ప సంబంధం అంటే?”
“నాకేది నచ్చితే అదే గొప్ప సంబంధం. నాకు నచ్చని సంబంధం చేయడు నాన్న. ఈ వరుడు నాకు నచ్చలేదు. నాన్నకా విషయం చెప్పాను. కట్టించకపెట్టి మా నేశాడు....” అన్నాను.

“నీకు నచ్చే గొప్ప సంబంధమేమిటో నాకు చెప్పమా?” అనడిగింది అరుణ.

“నీకు చెప్పకపోతే ఎవరికి చెబుతానే!” అని నవ్వి— అబ్బాయికి అందమైన కళ్ళుండాలి. ఉద్యోగం చేయనవసరం లేనంత డబ్బు ఉండాలి—” అన్నాను.

అరుణ ఏదో అనబోయి ఊరుకుంది. ఏమీ అనబోయి ఊరు కుందో నేనూహించగలను. అయితే ఆమె నోటివెంట నా ఊహలోని మాటలు వినడం ఇష్టంలేదు. కాబట్టి నేనూ ఊరుకున్నాను.

అరుణకున్న అనుమానాలు రీలామాత్రంగా నాకూ కలుగు తూంటాయి. కానీ నేను లెక్కచేయను.

ఎందుకంటే ఏదో ఒకరోజున అదృష్టం నన్నువరించి నా కలలు నిజమవుతాయని నేను నమ్ముతున్నాను. ఆ నమ్ముకానికి ఎటు వంటి అనుమానాలనూ జోడించడం నాకిష్టముండదు.

నిజం చెప్పాలంటే నేను మా ఇంట్లో పాదరసం మాదిరి ఉంటున్నాను. ఎవరి భావాలతోటీ బాధలతోటీ నాకు నిమిత్తం లేదు. ఏదో శాపవశాన నేనీ ఇంట్లోపడ్డాను. ఒక రోజున శాపవిముక్తి లభించి అక్కణ్ణించి బయటపడతాను.

అయితే నాకు శాపవిముక్తి లభించేదెప్పుడు ?

మొదటి సంబంధం గురించి నా అభిప్రాయం విన్నాక నాన్న తనకు తానై ఇంకే సంబంధాలూ తీసుకురాలేదు. వరుడి గురించిన వివరాలన్నీ నాకు చెప్పి నా అభిప్రాయంకోసం ఎదురు చూసేవాడు.

నాకు శాపవిముక్తి కలిగించే అర్హతలు వాళ్ళలో ఎవరికీ ఉన్నట్లు కనబడలేదు. ఈలోగా నేను ఇంటర్మీడియట్ ప్రైవేట్ పరీక్షలు రాశాను.

2

రంగనాయకులు కొట్టుకెళ్ళి సరుకులు తీసుకు రావారు — అంది అమ్మ కాస్త భయంగా.

నాకు పనిచెప్పడానికి అమ్మ భయపడుతుంది. ఇప్పుడైతే ఎదిగిన ఆడపిల్లను కానీ చిన్నప్పట్నుంచి అమ్మకు ఈభయం ఉండేది. ఇంటికి పెద్దపిల్లను కావడంవల్ల దుశాణం వని నాకు తప్పనిసరి

అయ్యేది. అయితే నేను బజారుకు వెళ్ళడానికి చాలా షరతులుండేవి. నేను సంపీలు మోయను. వెళ్ళేటప్పుడు చేతులూపుకుంటూ వెళ్ళి వచ్చేటప్పుడు ఏ కూలివాడిచేతో సరుకులు మోయించుకు వస్తాను. సరుకులు కూడా మరీ పేదవాళ్ళకులాగ పావుకిలోలూ, వంద గ్రాములూ అయితే కొనను. వస్తువుల్నిబట్టి - బియ్యం అయితే కనీసం పాతిక కిలోలూ, పప్పులు అయితే కనీసం ఒక్కో కిలో - ఇలా కనీసపు తూకాలు నిర్ణయించాను. అంతకంటే తక్కువ సరుకులు కొనడానికి దుశాణానికి వెళ్ళడానికి నాకు నామోషీగా ఉంటుంది. అందువల్ల తమ్ముడు కాస్త అందిరాగానే ఈ వ్యవహారం వాడికి అరంబుగా అప్పగించబడింది. వాడికి ఏ మాత్రమూ నామోషీలేదు.

“మన అవసరాన్నిబట్టి మనం సరుకులు కొనుక్కుంటాం. తక్కువ కొనుక్కుంటే నామోషీ ఎందుకు ?” అంటాడు వాడు.

“అవసరాన్నిబట్టి కొనుక్కుంటే ఫరావాలేమి. పావుకేజీ కందిపప్పు తేవడానికి వెడుతున్నావు. అది ఈ పూటకు మాత్రం సరిపోతుంది. రెండు కేజీల కందిపప్పు మనకు పదిహేను రోజుల అవసరం. అంత దబ్బు ఒక్కసారివ్వలేక ఏ పూటకాపూట కొనుక్కుంటున్నాం. ఆ సంగతి కొట్టువాళ్ళు ఇట్టే గ్రహించేస్తారు. గ్రహించేక వాళ్ళు మనకేసి చూసే చూపు - అబ్బు.... అది నేను భరించలేను—” అని నేను తమ్ముడికి చెబితే ఈ సంభాషణ విన్న అమ్మ నాన్నకు చెప్పేది. అమ్మ ఫిర్యాదుగా చెప్పే విషయాన్ని నాన్న ముచ్చటగా వినేవాడు. నా అభిప్రాయం మరింత బలపడేది.

నాకు బట్టలు కొనేటప్పుడు కూడా నేను నాన్నను ముందు గానే అడిగేవాన్ని - ఎంత ఖరీదులో కొంటారని; ఖరీదైన బట్టలైతేనే నేనుకూడా నాన్నతోపాటు బట్టల దుశాణానికి వెళ్ళేవాన్ని. లేకపోతే వెళ్ళే - నిర్వికారం.

నా యీ మనస్తత్వం బాగా తెలిసినది కాబట్టి అమ్మ ఇప్పుడు భయంగా అడిగింది. అందులోనూ ఇప్పుడు నేను ఈచొచ్చిన ఆడ

పిల్లను. నన్ను దుకాణానికి వంపడమే పెద్దతప్ప. అయితే తమ్ము శ్శిద్ధరూ ఇంట్లోలేరు. చెల్లెళ్ళు మరీ చిన్నపిల్లలు.

“అంత అర్జంటు వస్తే - వాళ్ళకు వని చెప్పాకే ఆటలకు పంపించొచ్చుగా -” అన్నాను అమ్మతో.

“నాకు మాత్రం ఏం తెలుసు ? ఇప్పుడే మీ అత్తయ్య దగ్గరించి ఉత్తరం అందింది. ఆవిడ రాసి వారమైంది. నాలుగు రోజుల క్రితం అందాల్సిన ఉత్తరం ఈరోజు అందింది. ఇంకాసేపటికి ఆవిడ ట్రయిన్లో దిగుతుంది. ఆవిడ ముఖం ముందే నరుకులు కొనడం నా కిష్టంలేదు—” అంది అమ్మ.

అత్తయ్యంటే నాన్నకు స్వయానా చెల్లెలు. ఈవిడంటే నాకు చాలా ఇష్టం. ఎందుకంటే ఆవిడ నన్ను బాగా అభిమానిస్తుంది. చిన్నప్పటినుంచీ కూడా ఆవిడకు నేనంటే ప్రాణం. ప్రస్తుతం నా మెడలో ఉన్న ఒంటిపేట బంగారపు గొలుసు అయిదారేళ్ళ క్రితం అత్తయ్య నాకు చేయించినదే !

అత్తయ్యకు ముగ్గురు మగపిల్లలు. ఆడపిల్లలులేరు. ఆవిడకు ఆడపిల్లలంటే అమిత ప్రాణం. అస్తమానం మా అమ్మ ఆదృష్టాన్ని పొగుడుతుంటుంది.

“మగ వెధవలకెన్ని చేసినా ఓ అందం చందం ఉండదు. ఆడపిల్ల ఇంట్లో తిరుగుతుంటూనే లక్ష్మీకళ కనబడుతుంటుంది—” అని నిట్టూరుస్తుంటుంది అత్తయ్య.

ఆవిడ నిట్టూర్పు నాకర్థంకాదు. మెడనిండా నగలలో లక్ష్మీకళ ఓడుతున్న అత్తయ్యకు ఇంట్లో లక్ష్మీకళ ఎలాకనబడుతుందో నాకు తెలియదు. అత్తయ్య కళ్ళకు అమ్మ ఆదృష్ట వంతురాలిలా కనబడడం నాకింకా ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది.

అత్తయ్యకు చాలా డబ్బుంది. ఆవిడ గురించి చెప్పినప్పటికీ నాన్న మనింట్లో బిర్లా మీ అత్తయ్య అంటూ ఉంటారు. మా వయసుగారు చాలా వ్యాపారాలు చేస్తుంటారు. ఎప్పుడో కానీ ఆయన ఇక్కడికి రారు. అత్తయ్య మాత్రం కనీసం ఏడాది కొక

సారైనా వచ్చి మమ్మల్ని చూసి వెడుతుంటుంది. వచ్చినప్పుడల్లా నన్ను ప్రత్యేకంగా చేరదీస్తుంది. నన్ను దగ్గరగా తీసుకుని—

“నీలాంటి కూతురు పుట్టకపోయినా— కనీసం నీ అంత అందమైన అమ్మాయిని కోడలుగా చేసుకునే అదృష్టమైన భగవంతుడు నాకింక లేడు....” అని నిట్టూరుస్తుంది.

అత్తయ్య పెద్ద కొడుకు నా కంటే మూడేళ్ళు చిన్నవాడను. దుగ్గరదృష్టం అత్తయ్యది కాదని, నాదేనని నాకు అనిపిస్తుంటుంది.

మూడో మగపిల్లవాడు పుట్టేక అత్తయ్యకు ప్రాణప్రమాదమవుతుంది. మరీ పిల్లలు పుట్టకుండా ఆపరేషన్ చేసేశారు. అందువల్ల అత్తయ్యకు ఇంక ఆడపిల్లలు పుట్టే అవకాశం కూడలేదు.

“దీన్ని నాకిచ్చేయ కూడదూ ? పెంచుకుంటాను....” అనే అత్తయ్య.

నాన్న ఊరి అంటే భాగుండునని నాకు అనిపించేది కాదు. ఆయన అనేవాడు కాదు. నవ్వి ఊరుకునేవాడు.

ఒకటి రెండు సార్లు నాన్న దగ్గర నేను అన్నాను కూడా— “పాపం - అత్తయ్యకు ఆడపిల్లలంటే చాలా ఇష్టం. నన్ను పెండ్లికోవాలని మనసు పడిపోతోంది—.”

నాన్న నవ్వి— “ఏదో మైకి అలా అంటారు కానీ ఈ రోజు ఆడపిల్లలంటే నిజంగా మనసు పడేవాళ్ళెవరంటారమ్మ ! తన అదృష్టాన్ని ఇతరులచేత పరోక్షంగా గుర్తించజేయడం కోసం కొంతమంది అలా అంటూంటారు— అంతే !” అన్నాడు.

అత్తయ్య గురించి నాన్న అలా అనుకోవడం నాకు నచ్చలేదు. కానీ నాన్న మాటల్లో నిజం లేకపోలేదు. నా పెండ్లి గురించి యధాలాపంగా అనడమే కానీ అత్తయ్య ఎప్పుడూ నొక్కించలేదు. ఈ విషయం గుర్తించడం ఇష్టంలేక నేనీ విషయమై ఎక్కువ ఆలోచించలేదు.

ఇప్పుడు అత్తయ్య వస్తోంది. భాగ్యవంతురాలైన అత్తయ్య ఇంకో రెండుగంటల్లో మా ఇంటికి రానున్నది. అత్తయ్య మీ

నాకిప్పుడు కొన్ని ఆశలున్నాయి. అత్తయ్య నాపై చూపించే ప్రేమ నురాగాలకు నేనిప్పుడొక చిన్న పరీక్ష పెట్టబోతున్నాను. అందుకే దుకాణానికి వెళ్ళక తప్పదు.

ఇంట్లో నెలాఖర్లో సరుకులకు చాలా ఇబ్బంది అవుతుంది. కొనుక్కున్న సరుకులు రెండు వారాలు వైదొలగి వస్తాయి. చివరి పదివన్నెండు రోజులూ ఏ పూట డి పూట కొనుక్కుని జాగ్రత్తగా గడుపుకుంటాము.

"ఇదీ ఆ లెస్టు ఇలా ఇప్పుడు..." అన్నాను చిరాకును కప్పి పుచ్చుకుంటూ.

అమ్మ భయపడతూనే లెస్టు ఇచ్చింది. అందరూ చాలా అయిటమ్మున్నాయి. కొన్ని ఆరకేజీ. కొన్ని పావుకేజీ, మరికొన్ని వంద గ్రాములూ — అలా రాసి ఉన్నాయి. ఆ లెస్టు నేను రంగ నాయకులికిస్తే అతడు నాకేసి చూసే చూపు ఊహించుకుంటే నా శరీరం అనవ్యాయితో జలదరించిపోయింది - "ఏ - ఏం బ్రతుకునాది -" అనుకుని - "మరీ ఇంత తక్కువరాణావేమిటి ?" అన్నాను.

"దబ్బు చాలదు...." అంది అమ్మ నెమ్మదిగా.

అరువుకు నాన్న ఒప్పుకోదని తెలుసు - "దబ్బు చాలదంటే ఎలా ? అత్తయ్యను వస్తులు వదుకోబెడతాము ?" అన్నాను చిరాగ్గా.

"ను అత్తయ్య రెండురోజులే ఉంటుంది...." అంది అమ్మ.

పరిస్థితి నేను గ్రహించ గలను. అత్తయ్య రాకపోకే మేము ఏలాగో అలా రోజులు గడిపేసి ఉండము. అత్తయ్య రావడంవల్ల కొన్ని సరుకులు కొనడం తప్పనిసరి అయింది. అందుకే ఇప్పుడు అత్తయ్య ఉన్నన్ని రోజులకోసమే సరుకులు కొనడం జరుగుతోంది.

"సరేలే — నేను వెదరాన్నే —" అన్నాను.

అమ్మ ముఖం వికసించింది.

ఈ రోజు నేను చేసిన త్యాగం సామాన్యమైనది కాదు. భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన ఒక పెద్ద అవసరంకోసం - ఇప్పుడీ త్యాగం నేను చేయబోతున్నాను.

"మీ అత్తయ్య వచ్చేలోగా సరుకులు ఇంటికి చేరాలి -" అంది అమ్మ ఉత్సాహంగా. తన సమస్య ఇంత సులభంగా తేలి పోతుందని అమ్మ అనుకున్నట్లు లేదు.

"అలాగేలేవే దాబూ - నాకు ఏ త్రం తెలియదూ ?" అంటూ నేను లెస్టు పుచ్చుకుని వీధిలోకి నడిచాను.

3

ఈసారి అత్తయ్య మమ్మల్ని చూడ్డానికని రాలేదు. ఏదో స్వంత పనిమీద వచ్చింది. కూడా పిల్లల్ని తీసుకురాలేదు. అవతల తనకు చాలా అర్జంటు పనులున్నాయనీ ఏ పరిస్థితుల్లోనూ తన ప్రోగ్రాం మార్చడానికి వీలుకాదనీ — అనుకున్న ప్రకారం వెళ్ళిపోతాననీ అంది.

వచ్చిన రోజున భోజనంచేసి అలసటగా పడుకుంది. మర్నాడు ఊరంతా తిరిగింది. మధ్యాహ్నంభోజనానికి ఇంటికి రాలేదు. రాత్రి భోజనంచేసి అలసటగా పడుకుంది. ఆ మర్నాడు కూడా ఉదయం బయల్దేరి హడావుడిగా ఊరంతా తిరిగి మధ్యాహ్నానికి ఇల్లుచేరి భోంచేసి నిద్రపోయింది. సాయంత్రం నాన్న ఆఫీసునించి ఇల్లు వేరొక కాసీ నిద్రలేవలేదు.

అత్తయ్య ఇలా ప్రవర్తించడంతో నేను చాలా నిరుత్సాహ పడ్డాను. అత్తయ్య దగ్గర కూర్చుని ఎన్నో కబుర్లు చెప్పాలనీ, ఎన్నో విశేషాలు మాట్లాడాలనీ ఆశపడ్డ నాకూ నిరాశే ఎదురైంది. సాధారణంగా బయటికి వెళ్ళినపుడు నన్నుకూడా తీసుకెళ్ళే అత్తయ్య ఈసారి తనపనులన్నీంటికి తానొక్కరే వెళ్ళింది. దీనిగురించి

ఇంట్లో ఎవరూ అంతగా పట్టించుకోలేదు. నేనొక్కరినే ఎ

ఈ రాత్రి పడుకుని నిద్రలేస్తే ఉదయం ఏడు తిట్లడము చేస్తున్నారు. నేను మీ ఇంటికి తప్ప మరెక్కడికి అత్తయ్య ప్రయాణం : నేనను కున్నది జరుగదేమోనని ఏడుస్తున్నారు. నువ్వు నాకు స్వయానా అన్నగారివి. భయపడ్డాను.

సాయంత్రం నిద్రలేచి అత్తయ్య ముఖం క " ఎవరుఏడిస్తే వాళ్ళపాపం వాళ్ళనే కొడుతుందిలేవే ! వచ్చేక నాన్న నెమ్మదిగా అన్నారు — " రెండురోజుల్ని మాత్రం నీకు చేతనై నంతలో నలుగురికీ సాయపడు...." తూనే ఉన్నావు. మళ్ళీ రేపుడయం ప్రయాణం. ఈ సాకు నాన్న.

సరదాగా అంతాకలిసి పినిమాకు వెడదామని కాస్త " సువ్వలాగే చెబుతావు కానీ నాకు మాత్రం బంధువు పేరుతో వచ్చాను....."

నాన్న ప్రపోజిల్ని అత్తయ్య తేలిగ్గా కొట్టిపారేస్తూ ఒక్కవూరైనా అంతాకలిసి కూర్చుని హాయిగా కబుర్లు చెప్పి — "సినిమా లకేముంది—ఎప్పుడైనా చూడొచ్చు" అంది

అలా అనడం ద్వారా నాన్నకూ పాతిక రూపాయలై వచ్చి ఉంటుంది. కానీ నేను మాత్రం నాన్నరంధె సంతోషించాను. దొరికిన కాస్త అమూల్య కాలమూ సిని గడిపి వేయాల్సి ఉంటుందేమోనని నా భయం.

నాన్న అత్తయ్యను పినిమా గురించి బలవంత తర్వాత అంతా కబుర్లలో నడ్డాము.

" ఏమిటి—ఈసారీ మరీ అంత బిజీ అయిపోయావు అన్నాడు నాన్న.

" ఏవో వ్యాపారం గొడవలులే....." అంది అత్తయ్య. వాళ్ళ విషయాల గురించి నాన్న అంతకంటె అడగలేదు. అత్తయ్య చెప్పలేదు.

సంభాషణ ఊంధువర్గం గురించి నడిచింది. బం చాలామంది అసూయాపరులని తాము పచ్చగా ఉండడం వల్ల లేకపోతున్నారని అత్తయ్య వాపోయింది.

అడ్డమైన వాళ్ళు నాతో అన్నఅనీ, తమ్ముడనీ వరుసలు ఏంటూ వచ్చి సాయం అడగడం—చేయకపోతే చాటుగా

అది అత్తయ్య. " ఎవరుఏడిస్తే వాళ్ళపాపం వాళ్ళనే కొడుతుందిలేవే ! వచ్చేక నాన్న నెమ్మదిగా అన్నారు — " రెండురోజుల్ని మాత్రం నీకు చేతనై నంతలో నలుగురికీ సాయపడు...." తూనే ఉన్నావు. మళ్ళీ రేపుడయం ప్రయాణం. ఈ సాకు నాన్న.

సువ్వలాగే చెబుతావు కానీ నాకు మాత్రం బంధువు పేరుతో చేయసాచి సాయం అడిగితే ఆనహ్యం చేస్తుందిరా : నా నేను సాయం చేయడం వేరు....." అంది అత్తయ్య.

నా మనసు చివుక్కుమంది. నేను కన్నకలలన్నీ కళ్ళ కూలిపోయినట్లనిపించింది. ఇంకా నయం—నటుక్కున రాను కాదు—అనుకున్నాను.

కాసేపు ఇలాంటి కబుర్లయ్యేక అత్తయ్య నెమ్మదిగా నావంక " ఈసారి దీనితో మాట్లాడడం తదిరిందేకాదు- అన్నట్లు ఇప్పు టి వెలపులేమో — దీన్నికూడా నాతో తీసుకుపోతాను...."

మాత్రాగా అత్తయ్య నాగురించి ఇలా అనేసరికి సంభ్రమా తప్పకుండా తీసుకెళ్ళు, ఎన్నాళ్ళుంచుకున్నా ఇబ్బంది కూడా ఇంక నిత్య వెలపులే దానికీ—అన్నాడు నాన్న.

" అదేం ? " అంది అత్తయ్య అర్థంకాక. " ఏముంది—ఇంక చదువు కట్టిపెట్టి సంబంధాలు చూడాలి " అంది అమ్మ.

" అప్పుడే దీనిపెళ్ళికి తొందరేమొచ్చింది, ఇంకచదివించరా " అంది అమ్మ. " ఏమే — నీకు చదువుకోవాలని లేదా—

అంది అమ్మ. " అప్పుడే దీనిపెళ్ళికి తొందరేమొచ్చింది, ఇంకచదివించరా " అంది అమ్మ. " ఏమే — నీకు చదువుకోవాలని లేదా—

ఇప్పట్టింది పెళ్ళిమీద ద్యానకలిగిందా.....మారోజుల్లో అయితప్పేదికాదు కానీ...నీకేం కర్మవట్టిందే...హాయిగా చదువుకో....." అంది అత్తయ్య.

పెదకుబోయిన తీగ కాలికితగిలినట్లయింది నాపని. సంభాషనేనుకోరిన విషయం మీదనేనడుస్తోంది. స్వరంతగించి...నెమ్మది "నాకు చదువుకోవాలనే ఉంది. కనీసం బియ్యే అని అనిపించుకోవాలనుంది. కానీ ఇంట్లో ఎవరూ ఒప్పుకోవడంలేదు... అన్నాను.

" అదేమిటా అస్పృశ్య...దానికి చదువుకోవాలనుం చదువుకోవోస్తోంది. చదివించడానికేం ? " అంది అత్తయ్య. ఎంతో పింపిల్ విషయాన్ని నాన్న కావాలని కాంప్లికేట్ చేసినట్లు ముఖంపెట్టి.

" ఈడిరి చదువు ఇంటర్మీడియట్తో ఆఖరు. వయస్సొచ్చి ఆడపిల్లను పట్టుంపంపించి చదివించడం ఇష్టంలేదు....." అం అమ్మ.

అది ఇష్టం ప్రసక్తి కాదని నాకూ తెలుసు. నాక్లాస్మే అరుణ వచ్చేసంపత్సరంనుంచి పట్టుంలో చదవబోతోంది. నాకు మాకంటే ఎక్కువ డబ్బున్న వాళ్ళేంకారు. కానీ తలిదండ్రుల కదొక్కతేకూతురు. అది బియ్యే చదువుతానని పట్టుబడితే పట్టుంపం హాస్టల్లో తేర్పించాలనుకుంటున్నారు. నన్నూ అలాచేసే స్తోమడ నాన్నకులేదు. అరుణ తలిదండ్రులకు ఇద్దరేపిల్లలు. ఒక్క ఆడపిల్ల. కానీ నాన్నకు అయిదుగురుపిల్లలు. అందులో ముగ్గురు ఆడపిల్లలు.

అత్తయ్య నాన్నవంక అదోలా చూసి... " నీ అభిప్రాయం కూడా అదేనా ? " అంది.

" అవును....." అన్నాడు నాన్న.

చుట్టుకున్న అత్తయ్య పైటబెంగుతో కళ్ళు తుడుచుకుంటే ఆవిడకళ్ళు చెమ్మగిల్లాయని అప్పుడే నాకు అర్థమైంది... "అం

....నన్ను మీరు పరాయిదానికిందే చూస్తున్నారన్నమాట. ఈవిషయం నాకు కానముండుగా తెలిసి ఉంటే మీ ఇంటికి రావడానికి బదులు ఏ హోటల్లోనో దిగి ఉండేదాన్ని. నాకేం డబ్బులేక మీ ఇంటికి రావడం లేదు గద....." అంది అత్తయ్య.

పాతాత్తుగా అక్కడ నిశ్శబ్దం ఆవరించింది. నాకు కలిగిన నంతోషాన్నికూడా నేను నిశ్శబ్దంగానే అనుభవిస్తున్నాను.

" సువ్వలా ఎందుకనుకుంటున్నావో నాకర్థంకావడంలేదు...." అన్నాడు నాన్న తనకేమీ అర్థంకాని ముఖంపెట్టి.

" సుమను మా ఇంట్లో ఉంచి చదివించవచ్చునన్న ఆలోచన నీ కెందుకు రాలేదు ? "

నాన్ననవ్వి... " దాన్ని చదివించాలని సీరియస్గా అనుకుని ఉంటే తప్పక మీ ఇంట్లోనే ఉంచేవాణ్ణి. ఏదో కుర్రదాన్ని నమాధాన పరచడానికి మేముఊపించిన సాకునాధారంగా తీసుకుని మనసు కష్టపెట్టుకునేటంత తెలివితక్కువదానివని నేననుకోలేదు... " అన్నాడు.

నాన్న తెలివితేటలకు నేనాశ్చర్యపోయాను. నన్ను చదివించడానికి నాన్నకు డబ్బు ఇబ్బంది తప్ప మరొకటి లేదని నాకు తెలుసు. అత్తయ్య ఇంట్లో నన్నుంచడానికి ఆయన అభిమానపడు తున్నాడని నాకు తెలుసు. " ఎంత తోడబుట్టిన చెల్లెలైనా ఓ అయ్య చేతిలో పెట్టేక పరాయిదే అవుతుంది. దానంతటిది అంటే అప్పుడారోచించవచ్చుగానీ సుమను వాళ్ళింట్లో ఉంచే ప్రసక్తిలేదు" అని నాన్న ఏనాదో ఖండితంగా చెప్పేశాడు. ఇప్పుడు అత్తయ్యకు మరోలా చెబుతున్నాడు.

అత్తయ్య ముఖంలో మెరుపు కనిపించింది. ఆ మెరుపు చూడగానే నాన్న మంచితనాన్ని గుర్తించాను. అత్తయ్యకు నేను భారం కాకూడదు. ఈ ఉద్దేశ్యంతో ఆయన నన్ను వాళ్ళింట్లో ఉంచకూడదనుకున్నాడు. ఆ విషయం చెబితే అత్తయ్య బాధపడుతుందని ఇప్పుడబద్ధం చెప్తున్నాడు.

ఎదుటి వాళ్ళను సంతోషపెట్టడమే నాన్న ధ్యేయం.

అందమైన కళ్ళున్న నాన్నకు ఇంత మంచి ధ్యేయముండదా
లో ఆశ్చర్యమేమీలేదు.

“అయితే ఇంక మారు మాట్లాడకండి. ఇంటికి వెళ్లవద్దు
చదువుకోవాలని అనుకుంటోంది. నిండా పదిహేడేళ్ళులేవుదానికి
అప్పుడే పెళ్ళికి తొందరలేదు. మా ఊళ్ళో మా ఇంట్లో ఉంటే
బియ్యే చదువుతుంది సుమ, ఇంత కాలం నాకు తీరని ఆడపిల్ల సరదా
ఈ మూడేళ్ళలోనూ తీర్చుకుంటాను.....” అంది అత్తయ్య.

ఎగిరిగంతేయాలనిపించింది నాకు. ఎంత మంచిది అత్తయ్య
నిజంగానన్నభిమానిస్తోంది అత్తయ్య. అత్తయ్యింట్లో మూడేళ్ళు
టాను నేను.

అత్తయ్య ఇంటికి మా ఇంటికి హస్తమశకాంతరం ఉంది.

మాది ఎత్తు అరుగుల పెంకుటిల్లు. ఇల్లు విశాలంగా
ఉన్నప్పటికీ గచ్చు చాలా చోట్ల బీటలు తీసింది. ఇంటి గడప
బీటలు తీశాయి. గోడమెత్తి దానిమీద వెల్ల వేసినట్లుగా తెలుసు
ఉంటుంది. ఇల్లునిండా నానా చెత్తా చెవారము వుంటుంది. రంగ
వెలసిపోయిన కర్రసోఫాలూ, గట్టిగా కదిలితే ఊగుతూండే పద్దె
మంచాలూ మా ఇంట్లోని ఫర్నిచరు.

అత్తయ్యది చిన్న బంగళా. ఇల్లు పినిమాల్లో బంగళా
ఎప్పుడూ నీటుగా ఉంటుంది. వస్తువులన్నీ అమరికగా ఉంటాయి
ఇంటి చుట్టూ పూలతోట. ఇంటిగోడలు సిమెంటువి. వాటికి చక్క
రంగు పెయింట్ చేయబడి ఉంటుంది. ఫర్నిచర్ ఇంటికి తగ్గట్టుగా
ఉంటుంది. అలాంటి ఇంట్లో ఎలా మనలాలో తెలుసుకోవాలన్న
నాకోరిక.

యువరాజు విద్యాభ్యాసం చేసేటప్పుడు మిగతా అన్నివిద్యల
పాటు రాజరికానికి అవసరమైన ప్రత్యేక విద్యలు కూడా
నేర్చుకుంటాడు. ఏదో ఒకరోజున భాగ్యవంతుల ఇంట్లో అడు
పెడతానని నాకు తెలుసు. ఒక్కసారి ఈ ఎత్తు అరుగుల ఇంట్లో

ఆ ఇంట్లో అడుగుపెట్టి అడివిమనిషిగా అపహాస్యంపాలు కాకుండా
ఉండడానికి నాకు కొంత శిక్షణ అవసరం. - ఆ శిక్షణ అత్తయ్య
ఇంట్లో తప్ప నాకు మరెక్కడ లభిస్తుంది, అదీకాక నాభవిష్యత్తు
కి బియ్యే చదువుకీ లంకె పెట్టబడి ఉందన్నది నానమ్మకం.

ఎంత ప్రయత్నించినా ఏవో అనుకోని ఖర్చులెదురు
రావటంవల్ల నాన్న దగ్గర డబ్బు ఆట్టే నిల్వలేదు. నా పెళ్ళి
మూడేళ్ళు వాయివాపడితే ఆయనకు కాస్త ఊపిరి పీల్చుకునే సమయం
దొరుకుతుంది. అందుకని నా చదువు కొనసాగడం నాన్నకు ఇష్టమే.
అయినా వెంటనే ఒప్పుకోవడం దాగుండను కాబట్టి - “నీకెందుకే -
అనవసరంగా శ్రమ!” అన్నాడు.

“శ్రమ అనుకుంటున్నావా - ఎదిగిన ఆడపిల్లని నేను జాగ్ర
తగా చూడగలనా అని అనుమానిస్తున్నావా?” అంది అత్తయ్య.

“ఛ - ఛ - అవేం మాటలమ్మా!” అంది అమ్మ.

“నువ్వేమన్నానరే వదినా - సుమను నేను కంటికి రెప్పలా
చూసుకుంటాను. దాని మనసుకు కష్టం కలగనివ్వను. మీ చేత
నేను మాట పడవలసిన పరిస్థితి ఎదురు రానివ్వను. రేపే దాని
ప్రయాణం!” అంది అత్తయ్య.

“ప్రయాణం రేపే అని మాత్రం అనకు.....అన్నాడు
నాన్న”.

“ఏం?” అంది అత్తయ్య అనహాసంగా.

“ముందిది పరీక్ష ప్యాసు కావాలి. తర్వాత మీ ఊళ్ళో
దీనికి కాలేజీలో సీటు దొరకాలి ఇంకా.....” అని నాన్న ఏదో
అనడోతూండగా

“సుమ ఇంతవరకూ ఏ పరీక్షా పెయిల్ కాలేదు. ఇప్పుడూ
కాదు. ఇంక మా ఊళ్ళో కాలేజీలో సీటు దొరకడం సంగతం
టాదా— దీనికి సీటు దొరక్కపోతే మా ఊళ్ళో కాలేజీ ఉండదు-”
అంది అత్తయ్య నవ్వుతూ.

“అది సరేలేమ్మా ఇంతవరకూ దీన్ని వదిలి ఉండలేదు. మూడేళ్ళపాటు అదేమో నీ మనిషి అయిపోతుంది. అది నా ఇంట్లో ఉంటే ఒకటి నీ ఇంట్లో ఉంటే ఒకటికాదు. అయినా తల్లి ప్రాణం కొట్టుకుపోతూంది. ఈ సెలవు నాలుగు రోజులూ ఇక్కడే ఉండి నిద్దూ.....” అంది అమ్మ. అప్పుడే నేను వెళ్ళిపోవడం ఊహించుకున్నట్లుంది. అమ్మ కళ్ళు చెమ్ముగిల్లాయి. పైట కొంగుతో కళ్ళు తుడుచుకుంది అమ్మ.

అప్రయత్నంగా నా కళ్ళూ చెమ్ముగిల్లాయి. అమ్మంటే సాధారణంగా నాకు కోపం. అమ్మ ఎప్పుడూ నాకు నచ్చేలా మాట్లాడదు. నేను చేసే పనులు అమ్మకు నచ్చవు. షేమిద్దరమూ ఎక్కువగా పోట్లాడు తుంటూనే ఉంటాము. ఇప్పుడు అమ్మ మాట్లాడుతూంటే అమ్మలోని అమ్మను చూస్తున్నాను నేను.

అత్తయ్య నవ్వి — “తల్లి ప్రేమ గురించి నాకేం తెలుస్తుంది దొడినా — ఎప్పుడూ పిల్లల్నిదిలే తిరుగుతూంటాను—” అంది.

“అవసరాన్నిబట్టి ఎవరైనా పిల్లల్నిదిలి తిరుగుతారు కాదు. ఇప్పుడు అనుకోని ప్రయాణం అయితే హడావుడి అయిపోతుంది. ఇక్కడ చక్కబెట్టుకోవలసిన వ్యవహారాలన్నీ ఆయేక కొన్నాళ్ళలోనేనే దాన్ని తీసుకువచ్చి నీ దగ్గర దిగబెడతాను-” అన్నాడు నాన్న అత్తయ్యతో.

“ఓ ఇష్టం—” అంది అత్తయ్య.

4

త్రువు తీస్తూనే— “ఏమిటే ఇంక పొద్దున్నే వచ్చావ్—” అంది అరుణ ఆశ్చర్యంగా.

“నా సంతోషం పంచుకోవడానికి నీకంటే మంచి స్నేహితురాళ్ళెవరున్నారే ?” అన్నాను.

“ఏమిటే అంత సంతోషకరమైన వార్త ?” అంది అరుణ ఆశ్చర్యంగా.

“ఇప్పుడే మా అత్తయ్యను రైలెక్కించి వస్తున్నాను...” అన్నాను.

“ఊ!” అంది అరుణ లోపలికి దారితీస్తూ. ఇద్దరం ఓ గదిలోకి వెళ్ళి కూర్చున్నాం.

“నేనూ చిన్ను ఫాలో అవుతున్నానే!” అన్నానుత్సాహంగా. “అంటే ?”

“వట్నుంలో నేను బియ్యే చదవడానికి ఇంట్లో అంగీకరించారు...”

“అదెలా జరిగింది ?” అంది అరుణ ఆశ్చర్యంగా.

“మా అత్తయ్య అమ్మనీ నాన్ననీ కూడా దెబ్బలాడింది. నేను వాళ్ళింట్లో ఉండి బియ్యే చదివి తీరాలని పట్టుబట్టింది. అఖరికి అమ్మా నాన్నా ఒప్పుకున్నారు....” అన్నాను.

“ఇదేనా సువ్యు చెప్పాలనుకున్న సంతోషకరమైన వార్త ?” అంది అరుణ కాస్త సీరసంగా.

అరుణ సీరసం చూపి నా ఉత్సాహం కాస్త తగ్గింది— “ఏం నీకు సంతోషంగా లేదా ?” అన్నాను.

“ఇందులో పెద్ద సంతోషించతగ్గ విషయమేముంది ?” అంది అరుణ.

“మనం ముగ్గురం కలిసి మూడేళ్ళు మళ్ళీ చదువుకోవచ్చు. అది నీకు సంతోషంగా లేదా ?”

“నీ అంత మంచి స్నేహితురాలు మళ్ళీ నాకు దొరుకుతుందా? నువ్వు నాతో జీవితాంతం కలిసి ఉండాలన్నది నా కోరిక. అయితే నా దాధవేరు....” అంది అరుణ.

“ఏమిటో చెప్పు - నిని తెలుసుకుంటాను....” అన్నాను కాస్త చిరాగ్గా.

“ఈ రోజుల్లో ఆడవాళ్ళు చదువుకున్న కొద్దీ సమస్య పెరిగిపోతాయి. నువ్వు బియ్యే చదివావనుకో. అప్పుడు నీకోసం కనీసం ఎమ్మీ చదివిన మొగుణ్ణి చూడాలి. వాడింకా ఎక్కువ కట్టు అడుగుతాడు. పెళ్ళి చాలా కష్టమైపోతుంది. పెళ్ళికదా - ఆడదా జీవితానికి పరమావధి :” అంది అరుణ.

“మరైతే నువ్వెందుకు చదువుతున్నావు....?” అన్నాను.

“అసలు విషయం చెప్పేయనా ?” అంది అరుణ.

“ఊ..”

“నాకింక చదువుకోవాలని లేదు. కానీ మా బావ బలవంతు మీరు బియ్యే చదవాల్సి వస్తోంది. నేను గ్రాడ్యుయేట్ నయ్యాక మా పెళ్ళి జరుగుతుందిట....” అంది అరుణ. ఆలా అన్నప్పుడదాని కళ్ళు మెరిశాయి.

అరుణను చాళ్ళ బావకివ్వాలని చిన్నప్పటినుంచీ అనుకొన్నాను. మాటలు ఈ మధ్య ఖరారైనట్లున్నాయి. అంతే అదే కేవలం మొగుడికోసమే చదువుతున్నదన్న మాట :

“స్వయానా నీ మేనత్త కొడుకే నువ్వు గ్రాడ్యుయేట్ కావాలని శాసిస్తున్నాడంటే ఆడపిల్లలు బియ్యే అవసరమెంతో అవుతుంది చేసుకో...” అన్నాను దాని వాదనను దానిమీదకే తిప్పికొడుతూ.

“నువ్వేమను—ఒక ఏడాదిలో నీ పెళ్ళి జరిగిపోతే బాగుంపనివిస్తోంది నాకు....” అంది అరుణ.

“నా పెళ్ళి అంత సులభంగా ఎలా జరుగుతుందే ? నేను ఎదురు చూసేది ఓ రాజకుమారుడి కోసం. నేను నడిచేదారిలో పూసరిది, పూలులేని దారిలో నా పయనానికి కారును సిద్ధంచేసి, సున్నగలతో ముంచెత్తి - ఆపురూపమైన నా అంచానికి ఆపురూపమైన అనురాగాన్నందజేయగల భాగ్యవంతుడు వచ్చే వరకూ నాకు పెళ్ళి కాదుగదా....”

“అలాంటివాడు కావాలనుకుంటే ఏ ముసలాదో రోజు తాడు నీకు....” అంది అరుణ.

“ముసలాణ్ణెందుకు చేసుకుంటానే నేను : నేను వరించబోయేది అందాల యువకుణ్ణి: అతగాడికి అందమైన కళ్ళు ముఖంలో ప్రత్యేకతగా ఉంటాయి....” అన్నాను.

అరుణ నావంక అదోలా చూస్తూ— “సుమా : మరి అంత కలలో తేలిపోకే.... వాస్తవం ఒకప్పుడు చాలా భయంకరంగా ఉంటుంది—” అంది.

“నన్నలా భయపెట్టకు. ఎంత భయంకరమైన వాస్తవానికైనా నేను కట్టుకోగలను....” అని అగి.... “నా విషయంలో భయంకరమైన వాస్తవమంటే ఏమిటో చెప్పనా ? పెళ్ళి కాకుండా కన్యగా ఉండిపోవడం....” అన్నాను.

“అంతే ?” అంది అరుణ.

“నేను కలగనే యువకుడు దొరక్కపోతే కన్యగానైనా మిగిలిపోతాను తప్పితే - నా కలను మాత్రం అబద్ధం కానివ్వను....” అన్నాను.

నా మాటల్లోని పట్టుదల అరుణకు అర్థమైనట్లుంది. అది నా వంక జాలిగా చూసి— “నువ్వుత్ర అహాయకురాలివి. ఆవేశమే గానీ ఆలోచన లేదు. నీకు నేనెలా సాయపడగలనో తెలియకుండా ఉంది నాకు....” అంటూ నిట్టూర్చింది.

“నా భవిష్యత్తు గురించి ఇక ముందెన్నడూ నన్ను నిరుత్సాహ పర్చకుండా ఉండడమే నువ్వు నాకు చేయగలిగిన సాయం....” అన్నాను అరుణతో. తర్వాత నేను అక్కడ ఎంతో సేపుండలేదు.

నేను ఇట్లు చేరగానే నా రెండో కమ్ముడు మధు నా దగ్గరకు వచ్చి— “అక్కా - నువ్వొక చదువుకోవద్దే—” అన్నాడు.

నేను వాడివంక కాస్తకోపంగా చూసి— “నేను చదువుకుంటే నీకేం ?” అన్నాను.

“చదువుకోకపోతే ఇక్కడే ఉంటావు. చదువుకుంటే ఈ ఊరికిది అత్యుద్దగ్రకు పెళ్ళిపోతావు. నేను నిన్నొదిలి ఉండలేనే ?” అన్నాడు మధు.

అప్రయత్నంగానే నా కళ్ళు చెమ్ముగిల్లాయి. చటుక్కున దగ్గరకు తీసుకుని— “నేనిప్పుడు చదువుకోలేదనుకో. అనునాన్నా నాకు వెంటనే పెళ్ళి చేసేస్తారు. అప్పుడు నేను శాశ్వతం ఇంట్లోంచి వెళ్ళిపోతాను - ఎప్పుడో కానీ కనబడను. అలా చదువుకుంటున్నాననుకో. కావాలనుకున్నప్పుడల్లా మనం ఒకళ్ళనొక చూసుకోవచ్చు—” అన్నాను.

మధు ఏదో ఆలోచనలోపడి వేళ్ళుమడిచి లెక్కలు కూపేళాడు. తర్వాత నా వంక చూసి — “అక్కా - నా చదువుపూర్తై ఉద్యోగం చేసేదాకా నువ్వు చదువుకుంటూనే ఉండు. నా ఉద్యోగం వచ్చేక మనిద్దరం కలసి ఒకచోటే ఉందాం. నేనైతే నీ పెళ్ళిచేసి పంపించనుగా!” అన్నాడు.

“చాలా గొప్పహామీ ఇచ్చావురా—” అని వాడిబుగ్గలపై కొట్టాను. ఇలాంటి హామీని ఏ ఆడపిల్లా కోరుకోదని వా పదకొండేళ్ళ వయసుకి స్ఫురించలేదనుకుంటాను.

మధు ఒక్కడే కాదు - ఇంట్లోని మిగతా వాళ్ళకూడా నే వెళ్ళడం ఇష్టంలేదు. అంతా నా వంక దిగులుగా చూసి - ఇక్కడ ఉండిపోమ్మనమని కోరుతున్నారు. ఇది నాకు చాలా చిత్రం కనిపించింది.

నా స్వభావం ఇతరులనాటే పట్టించుకోడు. ఎంతసేపూ అవసరాలు, నా సుఖం చూసుకునే మనిషిని నేను. నా కమ్మగురించి కానీ, చెల్లెళ్ళ గురించి కానీ నేను చూపిన ప్రత్యేక ప్రశ్నలంటూ ఎమీలేదు. వాళ్ళను కసిరి తిట్టడమే ఎక్కువకూడాను. అత్యుద్వేగంతో వెళ్ళిపోతాననుకునేటప్పుడు కూడా నేను వా గురించి ఆలోచించడం లేదు. వాళ్ళను వదిలిపెట్టి ఉండడంలేకష్టం నాకు స్ఫురించడంలేదు. నా భవిష్యత్తు, నా స్వార్థం ముత్ర గోచరిస్తున్నాయి.

వాళ్ళంతా దిగులుగా అయిపోవడంలో నాలో కొంత సంతోషం లనం కలిగింది. రక్త సంబంధం ఎంత బలమైనదో మనకు తెలు

కుందానే కొన్ని అనుబంధాలు మనసు ఎంతలా కట్టిపడేస్తాయో నాకర్థమైంది. పలుపుతాడుతో బందించబడిన దూడ వికార ప్రపంచంలోకి దూకాలని ప్రయత్నిస్తే ఏమవుతుంది?

కనిపించని పలుపుతాడు నన్ను బందించి ఉన్నదని నాకు అర్థమైంది. ఆ తాడునుంచి బయట పడడానికి మిగతా అన్ని రోజులూ ప్రయత్నించాను. పలుపు తాడు నన్ను వీడిందని అనలేను గానీ అది దాగా సాగి పొడవైంది. ఎంతపొడవైనదంటే చూ ఇంటి నుంచి చూ అత్తయ్య ఇంటి వరకూ వెళ్ళగలిగేటంత!

ఈలోగా పరిజ్ఞే ఫలితాలు వచ్చాయి. నేను ఇంటర్మీడియట్ స్వాసయ్యాను.

అత్తయ్య ఇంట్లో నన్నుదిగబెట్టడానికి నాన్న ఒక్కడే కూడా వచ్చాడు. ఆయన అత్తయ్య ఇంట్లో రెండురోజులున్నాడు.

“ఈ క్షణంనుంచీ ఇదినాకూతురు. దీనికి సంబంధించిన దాద్యతలన్నీనావి. నువ్వు దిగులు పడకు—” అంది అత్తయ్య. కానీ నాన్న ముఖంలోని దిగులు మాయంకాలేదు. ఆయన నన్ను చాలుగా తీసుకువెళ్ళి ఎన్నో సీతలు చెప్పాడు.

“నుమా! నువ్వు చాలా తెలివైనదానివి. నీకునేనేమీ చెప్పక్కర్లేదు. అయినా నాచాడస్తం కొద్దీ చెప్పతున్నాను. నీ అత్తయ్య నాకు తోడబుట్టిన చెల్లెలే అయినా అంతస్థుల్లో ఇప్పుడు నాకూ దానికి చాలా తేడా ఉంది. స్వయానా మేనత్త అయినప్పటికీ నీకు నా అంతస్థైకావి దాని అంతస్థురాదు. అంసువల్ల అది ఏమన్నా మనసుకట్టపెట్టుకోకు. కాస్త నోటిమరుసు ఉన్నా దానిమనసు మంచిది. నువ్వంటేదానికి పట్లమూలిన అభిమానం. అందుకే విన్నిక్కడ ఉంచడానికి ఒప్పుకున్నాను. ఎప్పుడైనా నీమనసుకు కష్టంవస్తే మాత్రం నిన్నుకోవంగా నాకుత్తరంరాయి. అంతేగానీ మనసులో న్యవసెట్టుకుని కుమిలిపోకు. ఏవిషయంలోనూ భయపడకు. దాగా చదువుకో. తరచుగా ఉత్తరాలురాయి—”

నాన్న చెప్పిన నీతుల సారాంశమిది.

నాన్న నిజంగా వెర్రివాడు. ఆయనకు నామనసు తెలియనేననుకున్నది సాధించడంకోసం ఏమైనా చేయగలనునేను. అతడు గురించి ఆయనకంటే నాకేబాగా తెలుసు. అత్యయ్య ఏమన్నా గుర్తుంచుకో!'' అంది. కోపంరాదు. ఒకవేళ వచ్చినా నేను సహించగలను.

నాకు భయంలేదని ధైర్యం చెప్పినప్పటికీ నాన్నముఖం దిగులు తగ్గలేదు.

నాన్న ఉండగానే అత్యయ్య నాకోసం ఏర్పాటు చేసిన సదుపాయాలన్నీ చూపించింది.

అత్యయ్య నాకోసం ఓగడిని ప్రత్యేకంగా కేటాయించింది. గదిలో మంచంకంటి. పరువబడి ఉంది. ఒక గోడవారగా అందమైన మంచం, దానిమీద మెత్తటి పరుపు, మరో పక్క ఓస్టిలు మీద దానికి కాస్త పక్కగా డ్రస్సింగ్ టేబుల్. ఇంకోమూల రీపింగ్ టేబుల్, టేబుల్ లాంప్ ఉన్నాయి. హోటల్ గదికిలాగ డా అటాచ్డ్ బాత్రూం ఉంది.

నాగది చూపి నేను త్రిల్ అయిపోయాను.

గదిలో కాలింగ్ బెల్ ఒకటుంది. అదిమోగితే వెంటనే నాకరుపరుగెత్తుకువస్తాడు. అత్యయ్య ఇంట్లో వంటవాడుకాక మొత్తం నలుగురు నౌకర్లున్నారు.

నాన్న ఉండగానే అత్యయ్య వంటవాణ్ణిపిలిచి—నాకిష్టమైన వంటకాల పేర్లు నాచేతా, నాన్నచేతా చెప్పించింది. అన్నింటి పేర్లు చెప్పడానికి నేను, నాన్నకూడా మొహమాటపడితే—'' ఏమీ అనకు. నీకిష్టమైనవంటిపేర్లే నువ్వు మరిచిపోతే ఇంకా బియ్యేలో నట్లన్న గుర్తుంచుకుంటావ్—'' అంటూ తనుకొన్ని వంటకాల పేర్లు చెప్పింది.

అప్రయత్నంగా నేను నాన్నముఖంలోని చూశాను. అప్పుడు మాత్రమే గుర్తుండవలసిన నాకిష్టమైన వంటకాలపేర్లు అత్యయ్య అంతటిగా గుర్తుండడం నాకాశ్చర్యాన్ని కలిగించింది.

ఇప్పుడు నాన్న ముఖంలో దిగులు చూయమైనట్లే ఉంది.

అత్యయ్య వంటవాడితో—'' చూడు రామయ్యా! ఈ అయిదున్ను కనీసం నారానికి రెండు రోజులైనా మెనూలో రావాలి. గుర్తుంచుకో!'' అంది.

ప్రయాణం కాటోయేముందు నాన్న నన్ను కహాస్యంగా పిలిచి—'' ఈ ఇంట్లో వదుల్లా నీకీడబ్బు ఇవ్వడానికి చిన్నతనంగా నే ఉంది. కానీ నాశక్తి ఇంతేగదా— ఉంచు—'' అంటూ రెండు వందలు చేతిలో పెట్టాడు. అసలాడబ్బు ఆయన అత్యయ్య చేతికిద్దామనుకున్నాడు కానీ ఆమె అంగీకరించక పోవడంతో నాకిచ్చాడు. వెళ్ళేముందు నాన్నను రకరకాల భయాలావహించాయని నేనుహించాను.

నన్నీ వైభోగాలావహించడం ఆయనకు సంతోషంగానే ఉంది. కానీ ఇటువంటి వైభోగాలు తను తనబిడ్డలకు సమకూర్చలేక పోయినందుకాయనకు బాధగానూ ఉంది. వీటిమోజులోపడి నేనాయన్ను మర్చిపోతానేమోనన్న భయంకూడా ఆయనకు కలిగింది. ఎందుకంటే వచ్చేముందు ఆయన ఎన్నో పర్యాయాలు—సెలవ లివ్వగానే బయల్దేరి వచ్చేయమని చెప్పాడు. కానీ వెళ్ళేముందు ఒక్కసారికూడా ఆమె అనలేదు. ఈ భోగభాగ్యాలనుంచి తన ఇంటికివచ్చి క్షణంకూడా సుఖపడలేనని ఆయనకు అర్థమైపోయి ఉండాలి.

ఆయన భయాన్ని తొలగించడంకోసమని నేను ఆయన వెళ్ళేటప్పుడు—'' నాన్నా: సెలవులివ్వగానే నేను బయల్దేరి వచ్చేస్తాను—'' అని చెప్పాను.

నాన్న కళ్ళు సంతోషంతో మెరవడం చూసేక నాకెంతో తృప్తి కలిగింది.

నాన్న వెళ్ళిపోయాక నాకు నిజంగానే దిగులుకలిగింది. నామెడలోని పలుపుతాడును ఎవరో చాలా దూరాన్నుంచి రాగుతున్నట్లు అనిపించింది. అప్పుడే నాకు అనిపించింది.

“ఈవలుపుతాడు ఇంకా ఎంత పొడుగు సాగుతుందో—ఇలానే ఎంత దూరం పోతానో?”

ఏదీమైనా నామెదలోని పలుపుతాడు సాగడమే ఈ తెగడం సంభవించదని నాకు అనిపించింది.

5

చాలాతొందరగానే అత్తయ్య ఇంట్లో నేను నర్దుకున్నాను. జీవితం తొందరగా నాకు వంట బట్టింది. అయినా అలా జీవనం కోసం పుట్టినదాన్ని—నాకు వంటబట్టకపోతే ఇంకా వంటబడుతుందని :

కాలేజీలో నా అడిప్షన్ గురించి మామయ్యగారేవో ఏలా చేశారు. ఆయన దగ్గర నాకు టాగా వసువు తక్కువ. అది ఆయన ఇంట్లో ఉన్నకాసేభాకూడా చాలాపాదాపుడిగా ఉంటారు. అత్తయ్య నాతో— “జీవితంలో ఇలాంటిమొగుణ్ణి మరే కోరుకోకు. పెళ్ళాం బిడ్డల్ని పట్టించుకోని మనిషి ఎంతసంపాదనా త్రంపం లాభం ?” అంది—బకసారి.

అత్తయ్య అలా అన్నప్పటికీ ఆమా బలనావిద గర్వం అన్నదని అవిడకు జీవితంలో అసంతృప్తి లేదనీ నాకు అర్థమై మామయ్యగారంటే అత్తయ్యకు చెప్పలేనంత ప్రేమ మానాలున్నాయి. ఆయన్నావిడ కంటికిరెప్పులా మానుకుంటున్నాడో ఇంట్లో ఉండరని గొణుక్కున్నప్పటికీ—ఆయన మా హారాలను ఎప్పటికప్పుడు గుర్తుచేసి ఇంట్లో ఉండనిప్పులు చేసేది కూడా ఆవిడే !

తనభర్త క్షణంకూడా తీరుబడిలేని మనిషి కావడం అని గర్వకాకణం :

మా మయ్యగారు పెళ్ళాంబిడ్డల్ని పట్టించుకోలేక విషయం కూడా అబద్ధం. ఆయన సంపాదన అంతాకూడా వీరిపైభోగాలకే వినియోగపడుతోంది.

భర్త ఇరవైనా ఏడు గంటలూ తననే అంటిపెట్టుకుని ఉంటే పూరి గుడిసెలో ఉన్నా ఫరవాలేదనీ, తనను అంటిపెట్టుకుని ఉండడం కోసం సంపాదించే అవకాశాలున్నప్పటికీ వదిలించడమే మంచినీ అనుకునే ఆడవాళ్ళు కథల్లో తప్ప ఉండరేమొనని అత్తయ్యను చూసేక అనిపించింది.

నేను అత్తయ్య ఇల్లుచేరేక నెలలోజుల వరకూ కాలేజీకి వెళ్ళవలసిన అవసరం లేకపోయింది. ఈలోగా నా కారణంగా అత్తయ్య ఇంట్లో కొన్ని మార్పులు వచ్చాయి.

అత్తయ్య ఇంట్లో వంటవాడు రామయ్య కాక నలుగురు పని వాళ్ళున్నారు. నలుగురూ మగవాళ్ళు. పాతిక ముప్పై ఏళ్ళ వయసు వాళ్ళు. ఏ మాటన్నా ఎదురు చెప్పకుండా చెప్పిన పని చెప్పినట్లు చేసే మనస్తత్వం గలవాళ్ళు.

బక రోజు వాళ్ళలో వాళ్ళు గొడవ పడ్డట్లున్నారు. వాళ్ళలో రమణ అనేవాడాన్ని అత్తయ్యతో— “వీర్రాజు నాతో మట్టా దుతూ చిన్నమ్మగారు దేవకన్యలా భుటారన్నాడండి..” అన్నాడు.

“మంచి మాటే అన్నాడు గదా!” అంది అత్తయ్య.

“అది కాదండి. మా అందరికీ అమ్మగారిలా కనిపించే చిన్నమ్మగారు వాడికి దేవకన్యలా కనిపించడమేమిటండీ—” అన్నాడు వాడు కన్య అన్న పదాన్ని బిత్తి పలుకుతూ.

అత్తయ్య ఉలిక్కిపడింది.

వీర్రాజుకు అత్తయ్య నా గది పనులు అప్పగించింది. దాన్ని శుభ్రంగా ఉండడం వాడివంతు. అందువల్ల వాడు తరచుగా నా గదిలోకి వచ్చి వెడుతుంటాడు.

వెంటనే— “వాణ్ణిలాపిలు !” అంది.

క్షణాలమీద వీర్రాజు అక్కడ హాజరయ్యాడు.

“ఏరా— మా సుమను గురించి ఏదో అన్నావుట—” అది అత్తయ్య.

“నేనేమీ అనలేదండి—” అన్నాడు వీర్రాజు.

అత్తయ్య రమణ వంక శ్రశ్శార్థకంగా చూసింది.

“నువ్వు చిన్నమ్మగారిని దేవకన్యలా ఉంటారని అనలేదు! అన్నాడు రమణ.

“అయ్యబాబోయ్ - అందులో తప్పేముందండమ్మగారూ నేను మీగురించి కూడా ఎన్నోసార్లు దేవతలా ఉంటారని అన్నాను. అన్నాడు వీర్రాజు.

“అత్తయ్య దేవత— నేను దేవకన్య....”

వాడి దృష్టి నాకు నవ్వు తెప్పించింది.

“ఇంకెప్పుడూ ఆలా అనకు....” అంది అత్తయ్య ఏమనాలి తెలియక.

“అది కాదండమ్మగారూ.... మీరే ఆలోచించండి....నేనన్న మాటల్లో తప్పేముందో....? ఈ రమణగాడికి నేనంటే అసూయ కొద్దీ మీకు అలా చెప్పాడు. ముందు ముందు ఇంకా కల్పించి చెబుతాడేమోనని నాకు భయంగా ఉంది....” అన్నాడు వీర్రాజు.

“వాడికి నువ్వంటే అసూయ ఎందుకురా?” అంది అత్తయ్య.

“చిన్నమ్మగారి గది శుభ్రం చేయడం రోజూ నేనే చేస్తున్నానని వాడికి అసూయగా ఉందండి. ఒకరోజు నేను చేసాను వాడు అన్నాడండి. నాకేం అభ్యంతరం లేదు కానీ అమ్మగారిపేరుగా అన్నానంది నేను. అడిగడానికి బదులు నా మీద చాడీలు చెప్పడాని వచ్చాడండి వాడు....”

“సరే - మీ ఇద్దరూ వెళ్ళండి—” అంది అత్తయ్య.

వాళ్ళిద్దరూ వెళ్ళిపోయాక అత్తయ్య నా వంక చూసి-

“చూసేవా సుమా : ఇంతకాలం నాకీ విషయం స్ఫురించలేదు. వాళ్ళు మగవెధవలు. నువ్వు అడపిల్లవి. నీ గదిలో పని చేయడాని

వాళ్ళు కొట్టుకు చస్తున్నారు. వాళ్ళకు నీ మీద దుర్బుద్ధి ఏమీ లేదు. ఉంటే వాడు నిన్ను దేవకన్య అన్నానని నిర్భయంగా బహుకోడు. నిన్ను చూడడంలోనే ఓ ఆకర్షణ ఉంది వాళ్ళకు. అలాంటి వాళ్లను నీకు దగ్గరగా రానివ్వకూడదు....” అంది.

అత్తయ్యకు ముగ్గురూ మగపిల్లలే కావడం వలన ఆవిడ పనివాళ్ళ నందరినీ మగవాళ్ళనే పెట్టుకుంది. నా రాకలో ఆ నియామకంలోని ఇబ్బంది ఆమెకు కనబడింది.

వెంటనే ఆవిడ ఏదో నంబర్ కు ఫోన్ చేసి పనికి ఓ అడపిల్లను పంపించమని చెప్పింది. తర్వాత నా వంక చూసి— “ఇక్కణ్ణివీ నీ గది వ్యవహారాలన్నీ అడపిల్ల చూసుకుంటుందిలే—” అని ఓ క్షణం ఆగి— “నువ్వు కాలేజీలో జాగ్రత్తగా ఉండాలి. మన కాలిక్రింద మనుషులకే నిన్ను చూస్తే ఏదో ఆకర్షణ కనబడుతోంది. దాన్ని వారు తట్టుకోలేకపోతున్నారు. మామూలు వాళ్ళయితే అదుపులో పెట్టడం చాలా కష్టం—” అంది.

అత్తయ్యలో ఇంకో విషయం నాకు నచ్చింది. ఆవిడ పనివాళ్ళ మానసిక బలహీనతను అర్థం చేసుకుని వాళ్ళను క్షమించ గలిగింది. కొన్ని ఇళ్ళలో అయితే అలాంటి వాళ్ళకు క్షణాల మీద ఉద్వాసన చెప్పడం జరుగుతుంది. ఇదే విషయం నేనంటే- “వాళ్ళు చాలా సంవత్సరాలుగా మనింట్లో పని చేస్తున్నారు. ఎంతో నమ్మకమైనవాళ్ళు. ఈ రోజుల్లో నమ్మకమైన పనివాళ్ళు దొరకడం చాలా కష్టంగా ఉండోంది. తప్పు చేశారని ఇంట్లోంచి పొమ్మనడం వల్ల కొత్తగా వచ్చేవాళ్ళు మంచివాళ్ళు వస్తారని చెప్పలేము గదా : తప్పును క్షమిస్తే వాళ్ళు సిగ్గుపడతారు. తప్పును శిక్షిస్తే వాళ్ళు పగ దడతారు కూడా. అమాయక ప్రాణులు వాళ్ళు. ఎదగని మనసులు వాళ్ళవి. వాళ్ళను మచ్చిక చేసుకుని ఆడించాలి తప్పితే చెండనాడకో కూడదు....” అంటూ ఓ సామెత కూడా చెప్పింది నాకు.

రెండూ దయ్యాలే అయితే, అందులో ఒకదానితో బంధం తప్పకపోతే — తెలియని దయ్యం కంటే తెలిసిన దయ్యాన్నే

ఉండుకోవడం మంచిదట. ఎందుకంటే తెలిసిన దయ్యం ము ప్రవర్తన ఎలా ఉంటుందో మనకు తెలుస్తుంది కాబట్టి కనీసం కామకోగలుతాము.

దబ్బున్న వాళ్ళగురించి ఇది వరలో నాకో దురభిప్రాయం ముందేది. వాళ్ళు పనివాళ్ళవట్ట అంతులేని అసహనం కలిగి ఉంటారని చిన్న తప్పకే పనిలోంచి తీసేస్తారనీ అనుకునేవాన్ని. అత్యుదగ్గర నేను నిజంగా చాలా మంచి పాతం నేర్చుకున్నాను. ఇంక ఇలాంటి పాతాలు చాలా నేర్చుకోవాల్సి ఉంటుంది నేను.

అ సాయంత్రానికి నా గురించి ఓ పనిమనిషి చేరింది. దా పేరు అక్కి. మూడు ముప్పై ఏళ్ళుంటాయ్ దానికి. మనిషి బలంగా అరోగ్యంగా ఉంది కానీ అందంగా మాత్రం లేదు. దానికి మొగుడే పిల్లలా కూడా ఉన్నారు. పొద్దున్న రెండు గంటలూ, సాయంత్రం ఓ గంటా వచ్చి నా పనులు చూసుకుని వెళుతుంది.

“నాకోసం ప్రత్యేకంగా పనిమనిషిని పెట్టావెందుకత్తయ్యా అన్నాను కాస్త బాధగా.

“దాన్ని నీకోసం ప్రత్యేకంగా పెట్టలేదు. నాకూ దాని అవసరం ఉంది....” అంది అత్తయ్య. కానీ ఆ మాటలు నిజం కాదు నాకు తెలుసు.

అత్తయ్యకు నిజంగానే ఆదపిల్లల మనసుందనుకుంటాను. అవసరాలన్నీ పరోక్షంగా చూసుకుంటానే ఉండేది. వామన మాత్రం తనే వేసేది. నా అలంకరణ విషయంలో సలహాలిచ్చే

నేను కూడా తెచ్చుకున్న బట్టలు అత్తయ్యకు నవ్వలేదు. నాకోసం తనే బట్టలు కొంది. వాటిముందు నిజంగానే నా అనుబట్టలు వెల వెల బోతున్నాయి.

నేనిలాగంటున్నానని ఏమీ అనుకోకూ నువ్వు తెచ్చుకుంటుంది ఇంట్లోకి తప్ప వాడకు అంది అత్తయ్య.

అత్తయ్య పట్లొని అంతర్దర్శనం నాకర్థమైంది. నేనామీ అన్న కూతురిని. ఇక్కడ ఈ ఊళ్ళో ఆవిడకో హోదా ఉంది

అ హోదాకు తక్కువగా తన బంధువులుండడం ఆవిడ కిష్టం లేదు. ఆ విషయాన్నావిడ నిర్మోహ మాటంగా నాకు చెబుతోంది. ఇందులో ఆవిడ నన్నవమానిస్తున్నట్లు నా కనుమానంలేదు. తన హోదాకు తగ్గట్లుగా నన్ను తయారు చేయడానికి కావిడకు చాలా ఖర్చు అవుతుంది. ఆ ఖర్చుతా తనే భరించడాని కావిడ సిద్ధంగా ఉంది. కాబట్టి నేనావిట్టి అపార్థం చేసుకోలేదు. అదీ కాక నేనిలాంటి అవకాశం కోసమే ఎదురు చూస్తున్నాను.

నా అదృష్టం మారిపోవడం అత్తయ్య ఇంట్లో అడుగు పెట్టడంతోనే అరంభమైందేమో ఎవరు చూడొచ్చారు ?

అత్తయ్య పెద్దకొడుకు రవి, రెండోవాడు రఘు. మూడోవాడు హరి. నాకు సంబంధించినంతవరకూ ముగ్గురూ ఎంతో మంచి వాళ్ళు. బయట వాళ్ళకు చాలా అల్లరివాళ్ళన్న పేరుఉంది. వాళ్ళకు అహంకారం జాస్తి అనీ పెదవాళ్ళను మనుషుల్లా చూడరనీ కూడా చెప్పుకుంటారు. ఇంట్లో పనివాళ్ళను కూడా వాళ్ళు అగౌరవంగానే చూట్టాడుతూంటారు, అయితే వాళ్ళమ్మకు భయపడో ఏమోగానీ నేనంటే మాత్రం వాళ్ళంతో గౌరవంగా ఉంటున్నారు. ప్రేమాభిమానాలు బలిగిస్తున్నారు. మేము నలుగురం ఒకతల్లిబిడ్డల్లా ఉండగలిగాం అక్కడ.

కాలేజీ రెండురోజుల్లో తెరుస్తారనగా అరుణ మా ఇంటికి వచ్చింది. ఒకరోజుక్రితమే హాస్టల్లో చేరిందిట అది.

అరుణ నన్నూ, నా గదిసీ చూచి — నా అదృష్టాన్ని వివరితంగా పొగిడి — “ఇలాంటి అదృష్టంకోసమైనా పెళ్ళి చూసుకుని బియ్యే చదవాచ్చే —” అంది.

నేను అత్తయ్యను వివరితంగా పొగిడేశాను.

“ఇలాంటి అత్తయ్య ఎవరికోగానీ లభించదు. మీ అత్తయ్యకు నీ కిడ్డెన ఓ కొడుకుంటే ఎంతజాగుండేదో ?” అంది అరుణ.

“రేనివానిగురించి ఆలోచించడం మంచికే — మా అత్తయ్యకు నా కిడ్డెన కొడుకుండి — వాడికి నాకునచ్చే ఆంప

మైన కళ్ళు లేకపోతే ఏంచేసేది? అప్పుడెలాగూ వాణి నేనీ
కాదంటే మూ అత్తయ్య క్రోవంపచ్చి మాతో తెగతెంపులుకూ
చేసుకుంటుంది. అలాంటివేం జరుక్కుండా ఇలాగే దాగుంటే
లెద్దూ!" అన్నాను.

అరుణ నా వంక అదోలా చూసి — "ఏమే — ఇంక
డబ్బున్నారే అందమైన కళ్ళుంటే గానీ మగాడు నీకు నచ్చడం
అంది.

"అందమైనకళ్ళు — డబ్బు — రెండూ ఉంటాయి
రెండిట్లో ఏదీ లేకపోయినా నాకు నచ్చదు —" అన్నాను.

"నువ్వు అదృష్టవంతురాలివి లేవే..... నువ్వు కోరుకున్న
వన్నీ సాధ్యపడతాయని నాకు తోస్తోంది —" అంది అరుణ.

నిజంచెప్పాలంటే ఇప్పుడు నా ముందు అరుణ వెంటనే
పోతోంది. ఆసలే అందగత్తెను — దానికి తగ్గ బట్టలు కూడా
ధరించాను నేను.

అరుణను అత్తయ్యకు పరిచయం చేశాను. అత్తయ్య దానిని
వివరాలన్నీ అడిగి అభిమానంగా ఇల్లంతా చూపించి..... "వళ్ళు
ఉన్నానని మొహమాటపడవద్దు. తరచుగావచ్చి కనిపించి వెళ్ళి
తూండు....." అంది. అత్తయ్య చేసిన మర్యాదలకు అరుణ
చాలా సంతోషించింది.

6

మొదటిరోజు కాలేజీ అనుభవం నాకు వింతగానే ఉంది.
మా మయ్యగారు కార్లో దిగబెట్టారునన్ను కాలేజీదగ్గర.
అరుణ నేను ఒకటే క్లాసు. బియ్యే ఎకనామిక్స్.
క్లాస్ రూం ఇదివరకటి వాటికంటే విశాలంగా ఉంది. సీట్లు
గ్యాలరీ మోడల్లో ఉన్నాయి.

మా క్లాసులో మొత్తం అరవైమంది ఉన్నాం. అందులో
ఇరవై ఇద్దరు ఆడపిల్లలం. అందరిలోకీ నేనే అందగత్తెనని నా అభి
ప్రాయం. ఓరకంటితో మొదటిరోజునే నా క్లాసులోని అబ్బాయిల్ని
పరీక్షించి చూసేశాను. వాళ్ళలో పది పదిహేనుమంది దాకా మరీ
కుర్రాళ్ళలా ఉన్నారు. అసలైన మగాళ్ళలో కనిపించేవాళ్ళు పదిమంది
కంటే ఉండరనుకుంటాను. అందులో ముగ్గురికళ్ళు చాలా
బాగున్నాయి. అలా బాగున్న ముగ్గురోనూ ఒక్కడు కాకీసాంటు
వేసుకున్నాడు. మిగతా ఇద్దరూ కాస్త ఖరీదైన మనుషుల్లాగే
ఉన్నారు.

ఉదయం, సాయంత్రం కలిపి మొత్తం ఆయిదు పీరియడ్లు
జరిగాయి. ఆయిదుగురు లెక్చరర్సులో ఇద్దరు యాభైకి పైబడ్డ
వారు. ఒకాయన నడివయస్కుడు. ఇద్దరు కుర్రాళ్ళలా ఉన్నారు.
ఇద్దరులోనూ తెలుగుమాస్టారి కళ్ళు చాలా బాగున్నాయి.

తెలుగు మేస్టారి క్లాసులో పిల్లలు బాగా అల్లరిచేశారు. కానీ
ఆయనకు ఏ మాత్రమూ కోపంవచ్చినట్లు లేదు. పిల్లలదోరణిని
మళ్ళించడానికి ప్రయత్నిస్తూ ఆయన పాశంచెప్పిన తీరు మెచ్చుకో
తగ్గది.

పీరియడ్ కూ పీరియడ్ కు మధ్య మగపిల్లలు అల్లరి చాలా
ఎక్కువగానే ఉంది. ఇతర సమయాల్లో కూడా ఇతర క్లాసులవాళ్ళు
కాటోలు కొంతమంది మా క్లాసుముందే తచ్చాడారు.

మధ్యాహ్నం టోజన విరామసమయంలో నాకు ఇంటిదగ్గర్నుంచి
క్యారియర్ వచ్చింది. అక్కడ అంతమంది ఆడపిల్లలం కలిశాము.
కబ్బలు చెప్పకున్నాము. అక్కడ మాట్లాడుకున్న దాన్నిబట్టి
తెలిసిందేమిటంటే..... ఈరోజు కోసం మగపిల్లలంతా ఆశ్రుతగా
ఎదురుచూస్తూంటారుట. కాలేజీలో చేరిన కొత్త అమ్మాయిలందరి
గురించి తెలుసుకుంటారుట. ఎవరెవరికి ఏయే పేర్లు పెట్టారీ, ఎవ
రెవరిని ఎలా ఏడిపించాలో అన్న విషయాలు చర్చించడానికి ఓ కమిటీ
కూడా ఉంటుందిట. ముందున్నదంతా మునశ్యపండుగేనట!

మగపిల్లలగురించి మరీ అంతలా అనుకోవడం నాకునప్పలేదు..... "వాళ్ళకిదేవనేమిటి? మనకుమాత్రం అబ్బాయిలగురించున్నాం. కుతూహలముండదూ? అలాగే వాళ్ళకి మనగురించి కుతూహలముండొచ్చు. మనం తిన్నగా ఉంటే వాళ్ళు మనతోలికిరారు, అంకి ఇక్కడికి చదువుకోసమే వస్తారు....." అన్నాను.

"నువ్వెలా అబ్బాయిల తరపున మాట్లాడడం దాగోలేదు. మరేవారం నన్ను నలుగురికి వ్యతిరేకంగా మాట్లాడేలా చేస్తుండేమో? మంతా ఐకమత్యంతో ఉండాలి....." అంది అమ్మాయి.

"మన ఐకమత్యం అబ్బాయిల్నునహియించుకునేందుకు కావాలిమనవి వెళ్ళారు. ఇంటిదగ్గర అత్తయ్య వివరాలన్నీ అడిగింది. పోతే నేనెప్పుడూ రెడీయే....." అన్నాను.

"మీరింకా పట్టువాసానికి కొత్త అనుకుంటాను. లేకపోతే అబ్బాయిలు అల్లరివాళ్ళు కాదని అనలేదు" అంది అమ్మాయి.

"అదేంకాదు. నేను మనిషి ముఖంచూసి మనసు తెలుసుకోగలను. ఉదాహరణకు మాక్లాసులో అందరికంటే అందంగా ఉంటే ప్రకాశరావు.... అల్లరిపిల్లాడు కాదని ఖచ్చితంగా చెప్పగలను...." అన్నాను.

మా క్లాసులో అమ్మాయిలు అక్కడ ఓ నలుగురున్నారు. అందరికంటే అందగాడు ప్రకాశరావు అన్నమాట వాళ్ళలో ఏ ఒక్కరూ ఒప్పుకోలేదు. నలుగురూ నాలుగు పేర్లు చెప్పారు.

"చూశారు..... ఎవరి మటుక్కు వాళ్ళు క్లాసులో అబ్బాయిలందరినీ ఒక్కపూటలో పరీక్షగాచూశారు కాబట్టివాళ్ళ అందచందాగురించి మాట్లాడగలిగారు. అంటే అబ్బాయిల కంటే వేగంగా మనం వాళ్ళని పరీక్షిస్తామని ఋజువయింది....." అన్నాను.

హఠాత్తుగా మా మధ్య వాదనలు ఆగిపోయాయి.

"మీకు అందాన్నిమించిన తెలివి తేలుటకూడా ఉన్నాయి....." అంది అమ్మాయి నాతో.

"మనమధ్య ఒకరునొకరు మన్నించుకోవడం జరగకూడదు. అప్పుడే ఐకమత్యం సాధ్యపడుతుంది....." అన్నాను.

అంతా స్నేహపూర్వకంగా ఒకరిగురించి ఒకరు తెలుసు

కాలేజీ అబ్బాయిల చెడుప్రవర్తన గురించి నేను చాలా విన్నాను. మనసులో వో కాస్త భయంగానే ఉంది. కానీ వాదన వచ్చేసరికి ఎందుకో అలా మాట్లాడేశాను. బహుశా నాలోని అహంకారం కారణమే. కాళేజీ అయిపోయాక మామయ్యగారు వచ్చి నన్నుకారులో

నన్ను చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి. కాళేజీలో చాలామంది పోలికలే వెగవలంటారు. నువ్వు బుద్ధిగావెళ్ళి బుద్ధిగా వచ్చేస్తాండు.....మీ అమ్మానాన్నలచేత నేనుమాటపడకూడదు. అంతా నీ మీదనే భారం....." అంది అత్తయ్య.

మర్నాటి నుంచి నాకు కారు అవసరంలేదనీ బస్సులో వెళ్ళి రాగలననీ చెప్పాను అత్తయ్యతో. ఈ కారు వల్ల నాకు చాలా ఇబ్బందులున్నాయి. టైము ప్రకారం వెళ్ళి టైము ప్రకారం తిరిగి రావాలి. అలెఖానికీ సంజాయిషీ ఇచ్చుకోవాలి. కాళేజీలో జరిగే ఏ ప్రాజెక్టుకూ అటెండ్ కావడానికి వీలుండదు. మామయ్యగారు మొదటి రోజు కాబట్టి నా గురించి ప్రత్యేకంగా వీలు చేసుకున్నారు కానీ ప్రతిరోజూ ఇది సాధ్యపడేది కాదు. డైవరును నియోగించా

అమ్మ - వాళ్ళకున్నది ఒక్కటే కారు. అత్తయ్య పిల్లలు ముగ్గురు బస్సులోనే స్కూలుకు వెళ్ళి వస్తూంటారు. అత్తయ్య నా సూచనకు వెంటనే ఒప్పుకుని "నువ్వు మాత్రం వేళ్ తప్పకుండా రావాలి. అనుకోని పరిస్థితి ఏర్పడితే ఫోన్ చేసి నాకు ముందుగా తెలియజేయాలి, లేకపోతే సీకీసం ఊరంతా అట్టడికి పోతుంది. తెలిసిందా?" అంది.

"అలాగే?" అన్నాను.

ఆ రాత్రి నాకు రకరకాల కలలు వచ్చాయి. కలలో ఎందరో అబ్బాయిలు కనిపించారు. వాళ్ళలో తెలుగు మేస్టరు కూడా ఉన్నాడు.

అందరూ డబ్బుతో తులతూగిపోతున్నారు. ఆశగా నా వంక చదువోనే, వాళ్ళలో చూడవి, శారద, రేణుక ఉన్నారు. వాళ్ళు న్నారు. నా చేతిలో వరమాల ఉంది. నేనెటూ నిరయముగూ ఎక్కడ కనిపించినా నరే కుర్రాళ్ళు వెర్రిగా కేకలు వేసే పోతున్నాను. ఏ నిరయము జరగకుండానే కలలోంచి ఇబారు. బాతులు కూడా ఉపయోగించేవారు.

వచ్చేక నా మనసు నేన్నిలా ఆడిగింది— “నువ్వు కాలేజీలో వాళ్ళు ముగ్గుర్లొనూ రేణుక ఆట్టేబాగుండదు. మాధవి, తున్నది చదువుకునేందుకా. స్వయం పరానికా?” శారద బాగానే ఉంటారు కానీ మరి దేవకన్యలు కాదు. ఎటొచ్చి

ఈ ప్రశ్న నాకు మరో విధంగా అయితే నవ్వు తెప్పించా. వాళ్ళ అలంకరణ మగపిల్లలను రెచ్చగొట్టేలాగే ఉంటుంది. వాళ్ళు అడపిల్లలు కానీ, మగపిల్లలు కానీ — అనలు ఎంతవైపునూ జాతెయ్యి మగాళ్ళ దృష్టిని ఆడదాని గుండెల మీంచి చదువుకోసమని కాలేజీకి వెళుతున్నారు.

ఎకనామిక్స్ లో ఏవో కొత్త విషయాలు తెలుసుకుంటే పల్కటింది. వాళ్ళ ముఖాలు అప్పుడే పినికూ మాటింగుకు సిద్ధ నేను చదువుకోవడంలేదు. బియ్యే ప్యాసుకాగానే నేను ఎకనామిక్స్ నటికలుబి లాఉంటాయి. కనుకొలకుల్లోంచి వాళ్ళు చూసే మరచి పోయినా ఆశ్చర్యంలేదు. నాకు కావలసింది సౌభాగ్య మాపులు మగవాళ్ళను పిలుస్తున్నట్టే ఉంటాయి.

మధవి, రేణుక డబ్బున్న వాళ్ళ పిల్లలు. శారద మధ్య తర ఒక నెలరోజుల్లో కాలేజీజీవితానికి బాగా అలవాటు పడి గరి అమ్మాయి. వీళ్ళలో మాధవికి అంతా తనవెంటబడడం ఇష్టమే; నేను. కానీ ఈ జీవితం నేననుకున్నంత సుతారంగా లేదు.

కాలేజీలో నా అందానికి మంచి ప్రచారమే లభించింది. మగపిల్లల అల్లరి ఆమెకు ఆమోదమే; శారదకు ఈ అల్లరి ఏ మాత్రమూ ఇష్టంలేదంటుంది. అలంకరణలో మార్పు తీసుకొస్తే ఏ బాధా ఉందని చెబితే.....ఈ స్వతంత్ర భారతదేశంలో

నేను అందంగా ఉన్నప్పటికీ, ఖరీదైన బట్టలలో కూడా ఆకా కిష్టమైన విధంగా డ్రెస్ చేసుకోవడానికి వీలేదా అంటుంది. అబ్బాయిలు తనవెంటబడడం శారదకూ ఇష్టమేననీ, కానీ ఇంట్లో

అందాన్ని అలంకరించ లేదు. అందుకు కారణం కూడా ఆ వాళ్ళు తిడతారని భయపడి అయిష్టాన్ని నటిస్తోందనీ నా అనుమానం. ఇంక రేణుక అయితే అస్తమాను మగపిల్లల్ని తిడుతూనే ఉంటుంది.

సహజమైన నీ సౌందర్యానికి - పొడర్లు, స్పృహ వాళ్ళు పేరు చెబితే మండిపడుతుంది. కానీ అంతరాంతరాల్లోని ఆమె ఆహం మగపిల్లలకారణంగానే తృప్తి చెందుతోందని నేనను కుంటున్నాను.

సహజమైన నీ సౌందర్యానికి - పొడర్లు, స్పృహ వాళ్ళు పేరు చెబితే మండిపడుతుంది. కానీ అంతరాంతరాల్లోని ఆమె ఆహం మగపిల్లలకారణంగానే తృప్తి చెందుతోందని నేనను కుంటున్నాను.

అత్తయ్య చెప్పిన విధంగానే నేనుకుశ్రమైన బట్టలు కుని నీటుగా తల దువ్వుకుని కాలేజీకి వెళ్ళేదాన్ని. కాలేజీలో నేనున్నాను. నన్ను అక్కరించడానికి మాధవి, శారదకూడా చాలామంది చూసేవారు కానీ నా వెంటబడడమూ అల్లరి

ఈ ముగ్గురూ ఒక గ్రూపుగా తిరగరు. ముగ్గురిపీ మూడు గ్రూపులు. వారివారి మనస్తత్వాల్ని బట్టి మిగతాపిల్లలు ఆయా గ్రూపుల్లో చేరుతున్నారు. ఏ గ్రూపుకూ చెందని అడపిల్లల్లో నేనున్నాను.

ప్రయత్నిస్తుంటారు, నేను అందరితోనూ సఖ్యంగా ఉండవలసి ప్రయత్నిస్తున్నాను.

మా తెలుగు లెక్చరర్ గారి కళ్ళు బాగుండడంవల్ల ఆ ఆయన క్లాసులో ఎక్కువగా ఆయన్ని మాస్ట్రాండేదాన్ని. త్వరలో ఆయన ఆ విషయం గమనించాడనుకుంటాను. నెమ్మదిగా క్లాసు నా వైపు చూసి సాతం చెప్పడం మొదలుపెట్టాడు. ఆయన నా చూస్తూంటే నాకు ఏదోలా ఉండేది. ఆ అనుభవం నాకు నచ్చే అందువల్ల తెలుగు క్లాసు మాత్రం ఎప్పుడూ వదులుకునేదాన్ని కాదు.

ఎవరికీ తెలియకుండా జాగ్రత్తగా తెలుగు లెక్చరర్ గురించి వివరాలు సేకరించాను. ఆ వివరాలు నా కంఠ ప్రోత్సాహకరంగా ఆయన నా వెరికానీ బాగా డబ్బున్న వాడైతే కారేణితో లెక్చరర్ పోస్టుకెండు కొస్తాడు ?

ఒకరోజు అత్తయ్య ఇంటికి ఓ చూరపు బంధువు వచ్చాడు. ఆయనకు జ్యోతిషంలో ప్రవేశమున్నదట. ఆ రోజు ఆయన అంజనేయ జ్యోతిషం చెప్పాడు.

ఆయన నా జన్మదినం వివరాలు తెలుసుకున్నాడు. వాడు చాలాసేపు ఏవేవో లెక్కలు వేసి— “నీది చాలా గొప్ప జాతకం—” అన్నాడు.

“అన్నీ వివరంగా చెప్పండి—” అంది అత్తయ్య.

అందరు జ్యోతిషుల లాగే ఆయన నా గురించి వివరాలు గొప్పగా చెప్పాడు. అన్నీ చెబుతూ అఖరున— “నీ కున్న ముఖమైన కోరికలలో ఒకటి మాత్రం ఎప్పటికీ తీరకుండా ఉంటుంది—” అన్నాడు.

“అదేమిటో చెప్పగలరా ?” అనడిగింది అత్తయ్య.

“చెప్పలేను—” అన్నాడాయన.

కానీ నేను భయపడ్డాను. నాకున్నవి రెండే రెండు కోరికలు. అందమైన కళ్ళు. డబ్బు. ఈ రెండూ ఉన్న భర్త కాదు.

వాళ్ళాటోయే భర్తకు ఈ రెండింటో ఒకటి ఉండదా? ఉండని పక్షంలో అది ఏమై ఉంటుంది ?

అందమైన కళ్ళు ముష్టివాళ్ళక్కూడా ఉంటాయి. అందువల్ల అవి లభించడం అంతకష్టం కాదు.

అయితే నేను జీవితంతో రాణి పదాలా ?

అరుణితో నేనన్న మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి—నా విషయంలో భయంకరమైన వాస్తవం అంటే పెళ్ళి చేసుకోకుండా కన్యగా మిగిలిపోవడం— అని దానితో చెప్పాను. చివరికి అంతే జరుగుతుందా ?

అప్పుడే నాకు తెలుగు లెక్చరర్ గుర్తుకు వచ్చాడు. అందమైన ఆయన కళ్ళు మనసులో మెదలగానే నాకు అదోరకమైన ఫలకరింక కలిగింది. ఆయన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటే ?

అప్పుడీ చుట్టం చెప్పిన జ్యోతిషం నిజమవుతుంది.

ఆ జోస్యాన్ని నిజం చేయడమెందుకు? ... అసలు జోస్యాన్ని నమ్ముమని ఎవరన్నారు ?

జ్యోతిషుడు వెళ్ళిపోయాడు. అత్తయ్య నీవిషయమే అడిగాను.

“ఏమో.....ఆయన ఇదివరలో కూడా నాకు చాలా జోస్యాలు చెప్పాడు. ఇంచుమించు అన్నీ నిజమయ్యాయి. జ్యోతిషం నిజమైనా కాకపోయినా నమ్ముడంలో ఏదో ఆనందముంది. ఎందుకంటే సాధారణంగా జ్యోతిషులు జరగబోయే మంచిగురించే చెబుతారు. దానికోసం ఎదురుచూడడంలో ఆనందముంటుంది గదా....” అని అగి.... “అసలు జీవితం గురించి నీ ముఖ్యమైన కోరికలు చెప్ప....వాటిలో ఏది జరక్కుండా ఉంటుందో చెబుతాను.....” అంది అత్తయ్య.

“ఏమో అత్తయ్య.....నా కేదీ తెలియదు....” అన్నాను మొహమాటంగా.

అత్తయ్య నా వంక అదోలా చూసి తన పొగానవ్వింది.... “నీ వయసులో నీ విల్లల కోరికలన్నీలాటోయే మొగుడిచుట్టూనేగూ

ఉంటాయి. అవెలాగూ నాకు చెప్పవు.....అయినా జ్యోతిషాన్ని చెప్పింది నిజమైతే తప్పించుకోవడానికి ఓ ఉపాయం చెబుతాను... అంటూ అత్తయ్య చిన్నకథ చెప్పింది.

పూర్వం విక్రమ రుక్మిణికి కాళికాదేవి వెయ్యేళ్ళు రాజ్యపాలన చేయమని వరమిచ్చిందట. తర్వాత, ఆ కాళికా దేవీ విక్రమ రుక్మిణి మంత్రి భట్టిని రెండువేల సంవత్సరాలు జీవించమని వరమిచ్చింది. విక్రమ రుక్మిణి, భట్టి ఒకరిని విడిచి ఒకరుండలేరు. అందుకే వాళ్ళోకపాతం వస్తారు. విక్రమ రుక్మిణి సంవత్సరానికి ఆ నెలలు మాత్రమే రాజ్యపాలనచేసి మిగతా ఆరునెలలు సంచారం చేస్తాడు. ఆ విధంగా ఆయన వెయ్యేళ్ళ రాజ్యపాలన రెండువేల సంవత్సరాలు జీవించాల్సిఉంటుంది,

“అలాగే అన్నింటికీ ఉపాయాలుంటాయి. నీకు అట్టే విషయం దలలేని ఓ చిన్న విషయాన్నికూడా ఇప్పట్నుంచీ నీ ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయం జాబితాలో చేర్చడానికి ప్రయత్నించు ఆఫీసర్లకు జరక్కుండా పోతుంది....” అంది అత్తయ్య.

“నాక్కాబోయే మొగుడికళ్ళు అందంగా ఉండకూడదు... అనుకున్నాను మనసులో. కానీ దీన్ని నిజంగా నా కార్యాలయం కుంటే మాత్రం జ్యోతిషుడు చెప్పిన జరగనికార్యాలయం మరొకటి అవదని నమ్మకమేమిటి ?

జ్యోతిషం గురించిన నా అజ్ఞానానికి నాకేనప్పుడూ అప్పుడూ కా విషయాన్ని మరచిపోయి మర్నాడు కాలేజీలో అడుగు చెప్పాను.

అరుజనప్పి ఇలాఅంది..... “జ్యోతిషాన్ని నమ్మిన మాత్రం నువ్వు అజ్ఞానవి అయిపోవు. అది నీ బలహీనత మాత్రం తెలియజేస్తుంది. ఎవడికైనా బ్రహ్మాండమైన జియోమెట్రిక్ వైద్యానికి లొంగడంలేదనుకో. వాడు పరమనాసిక్కుడైనానైనా ఆలోచనలూని భగవంతుడిమీద పెట్టేస్తాడు. అది మనిషిబలంకాదు. నీలో ఓ బలమైన కార్యకర్త ఉంది. అది తీరదేమోనన్న వ్యవస్థ

నీ కార్యకర్తలన్న బలం, నీ మనసును బలహీనం చేసి జ్యోతిషాన్ని కూడా నమ్మేస్తావ్ అని దిగజార్చింది.....”

“నువ్వు చెప్పిన నలహాపాటించాలంటే నాకు మన తెలుగు లెక్కరే నవ్వాడు. ఆయన్నే పెళ్ళిచేసేసుకుని నా కార్యకర్తలకు ఈ క్షణంలోనే చరమగీతం పాడేయొచ్చు. కానీ నేను నా కార్యకర్తల నలా నీళ్ళుపోసి పెంచాలనే అనుకుంటున్నాను.....” అన్నాను.

అరుజ ఉరికిపడి తెలుగులెక్కరర్ వివరాలడిగి తెలుసుకుని..... “నువ్వు చాలా ఘటికురాలివేనే.....నీ మనోబలం సంగతి తెలియకపోయినా ఇప్పటికీ నీ కార్యకర్తల బలం తెలిసింది....” అంది.

7

సైలవు రివ్యూగానే నేను ఇంటికి వెళ్ళాను. ఇంటికి వెళ్ళగానే ఇంటిల్లపాదీ నన్ను చుట్టుముట్టేశారు. అంతా మామూలు కార్యాలయం గంటన్నరకు పైగా పట్టింది.

అత్తయ్య ఇంట్లో నన్నెలా చూస్తున్నదీ, అక్కడ వాళ్ళు నాకేమేం ఏర్పాట్లు చేసింది, కాలేజీలో నా చదువు ఎలాకొనసాగుతున్నదీ వగైరాలన్నీ నేను చిలవలూ పలవలూ అల్లిచెబుతుంటే అందరూ నోరు తెరుచుకువిన్నారు.

“కొందరలో నేనూ ఇంటర్మీడియేట్ ప్యాస్ చేసిపోయి..... అత్తయ్యింటికి వెళ్ళి బియ్యేచదవాలి.....” అన్నాడు పెద్ద తమ్ముడు.

“బియ్యే అత్తయ్యింట్లో చదవరు. కాలేజీలో చదువుతారు....” అన్నాను నేను.

అంతా నవ్వారు. పెద్ద తమ్ముడికి ఉక్రోశం కూడా వచ్చింది.

అమ్మ మాత్రం నాగోడంతావిని..... “ఇప్పుడంతా బాగానే ఉంది. దీనికి వెళ్ళొప్పుడవుతుందో.....ఎలాంటి ఇంట్లో పడుతుందో కానీ.....” అంటూ నిట్టూర్చింది.

నాన్నకు నన్ను చూసిన ఉత్సాహం నా కబుర్లదింటే కలిగింది. పక్కన పెట్టుకుని హాయిగా నిద్రపోతుంది. అలాగే నేను లేదు. నా చిన్నతనమంతా నన్ను ముద్దులాడిన నాన్న ఎదిగిపోతే పేదవాతావరణంలో పుట్టి ధనికవాతావరణానికి అడ్డుకాలేక కూతురిగా ఇప్పుడునన్ను చూసి భయపడుతున్నాడు. నాలోపోతున్నానా? ఆ వాతావరణానికి నేను తగనా? కోర్కెలు పురివిప్పి ఆడెలా చేసిన నాన్న తన వాస్తవ జీవితం నా మనసు మాత్రం కాగానే నద్ది చెప్పింది. ఆత్మయ్య ఇల్లు తలచుకుని బాధపడుతున్నాడు. నా స్వంతంకాదు. అక్కడి నామకం కాశ్యతంకాదు. అందుకే

నాన్న సమస్య నాకు తెలుసు. నాకు పెళ్ళిచేయాలి. నేను అక్కడ ప్రిగా మనలలేకపోతున్నాను. ఇక్కడైతే అంతా నేను కోరే సంబంధాలు నాన్ను లేలేదు. ఆ విషయం నానాస్వంతం.

చెప్పలేదు. కానీ చెప్పేరోజు వస్తుంది. అప్పుడు మేమిద్దరమూ ఏది ఏమైనా నాకొరక చాలా బలమైనది. అందుకే ప్రతి ఒకరినొకరు ఎలా ఎదుర్కొంటామో చూచాలి. దిన్న విషయాన్ని దానికిముడిపెట్టి సీరియస్ గా ఆలోచించడం జరుగు

నాన్నకు సమస్య కాకూడదన్నది నా ఆభిమతం. కాబట్టి నేను ఇంటికి వచ్చిన అయిదోరోజున ఓ విచిత్రం జరిగింది. నేనిప్పుడు నాన్నకు సమస్యనే! ఎదిగిన కూతురినిట్లో పెట్టుకుని ఓ పెళ్ళిళ్ళపేరయ్యే మా ఇంటికి వచ్చి నాన్నకు ఓ సంబంధం పెళ్ళి ప్రయత్నాలు చేయడంలేదని చాలామంది నాన్నను మాదిరిగా న్నారు. ఆ మాదిరి గురించి నాన్నకు బెంగలేదు. నా తెలుగుబాబుడు. నాన్న చాలా సంతోషపడి నన్ను వేరేగదిలోకి పిలిచి- సంబంధం తీసుకురాగలనన్నదే ఆయన బెంగ? "ఇదిచాలా మంచి సంబంధముమ్మా..." అన్నాడు.

"ఏమమ్మా— నువ్వు బియ్యే మూడేళ్ళూ చదువుతావా? అనడిగాడు నాన్న. "చెప్పు" అన్నాను కాస్త సిగ్గుపడుతూ. నాన్న చెప్పిన వివరాలు విని నేనాశ్చర్య పడ్డాను. వరుడిపేరు కోచేశ్వరరావు. నన్ను చూసి ఇష్టపడ్డాడు.

ఆయనడిగిన ప్రశ్నలోని అంతరార్థంనాకు తెలుసు. అయితే పుట్టికే— "మూడేళ్ళు చదివితే నా బియ్యేడిగ్రీ చేతికొస్తుంది" అని అన్నాడు. అప్పుకామకల ప్రసక్తిలేదు. వివాహం సింపుల్ గా జరిపించవచ్చు. ఉద్యోగంకూడా మంచిది.

నాన్న ఇంకేమీ మాట్లాడలేదు! ఉద్యోగం మంచిదేమిటి—నాకు తెలిసినదే....కాలేజీలో రెక్టర్. వరుడూ నాకు తెలిసినవాడే—అందమైనకళ్ళున్న తెలుగురెక్టర్! నాకు తెలియనిదల్లా ఆతడు మాకు అమ్మదేననీ, అక్కడ ఇంటిలా పెళ్ళిపిలుపు పంపుతాడనీ!

సదుపాయాలూ ఉన్న అత్తయ్య ఇంట్లోకంటే ఏ సదుపాయాలూ కోచేశ్వరరావును నేనెప్పుడో మనసులోంచి తుడిచేశాను. మా ఇంట్లోనే నాకెంతో సుఖంగా, చనువుగా ఉంది. ఇదిసంతోషం, సంస్కారం, ఉద్యోగం—అన్నీ గొప్పవే! కానీ సంతోషం కంటే విచారాన్నే ఎక్కువ కలిగించింది. నేనుకోరేటంతటి సంపదలకనికే లేవు.

చందమామలో ఓచిన్నకథ చదివాను. చేపలమ్మకథ "నువ్వు అత్తన్ని చూసే ఉంటావు. ఈసంబంధం నీ మనిషి ఒకతే ఒకరోజు అనుకోకుండా మల్లెపూలన్ను గదిలోని మేకదమ్మ....." అన్నాడునాన్న. ఆయన కళ్ళు నావంక పడుకోవాలిచచ్చి నిద్రపట్టక నానా అవస్థపడి—అఖరుకు చేపంగంకాకగా చూస్తున్నాయి.

నేను తలవంచుకుని-“ ఇంటికి రాగానే నన్నేమని అడిగానేనేమని చెప్పానో గుర్తుదానన్నా ! ” అన్నాను నెమ్మదిగా. నన్ను గుర్తుచేసుకోవడానికి ప్రయత్నించి — “ రేపటి అన్నాడు.

“ బియ్యే మూడేళ్ళు ! ” అన్నాను. అంతకుమించి ఇంకేమీ అనలేదు.

ఆరాత్రి అమ్మ నన్ను మళ్ళీ తిట్టిపోసింది. నేను ఒక్కమాట కూడా అనలేదు.

తప్పు నాలో ఉందనినాకు తెలుసు. నమస్కంగా పరిణమించిన నావె నాన్నకులబించిన చక్కని పరిష్కారాన్ని నేను కాదన్నాను. నా ఇబ్బందులు వాళ్ళవి. అందుకోసం నాకోర్కెల్ని చంపుకోలేదు.

నేనేమీ మాట్లాడక పోవడంతో అమ్మకోపం నాన్నమీద మళ్ళింది — “ అయినా మీరేదానికి అలుసిచ్చారు. పొద్దుడనివ్వడానికేం తెలుస్తుంది ? ఇలాంటి సంబంధం రమ్మంటేమీ ప్రామాణ్యమేమీ మళ్ళీవస్తుందా ? మీలాంటి తెలివితక్కువ తండ్రి ఉంటే పిల్లలకూ భవిష్యత్ నేది ఉండదు.....”

“ అమ్మ—నాన్నను ఏమీ అనవద్దు. తప్పంటూ ఉండదని అడిగాడే ! ” అన్నాను.

“ నాతప్పు లేకపోలేదమ్మ....నాలోని లోపాలు నరసింహులేకపోతున్నాను....” అన్నాడు నాన్న.

“ అంటే నన్ను వదులుకోవాలని చూస్తున్నారన్నీ... ” అన్నాను నేను కోపంగా.

అప్పుడు ఆ ఇద్దరి మీదా బాంబులా పనిచేసింది. అప్పుడు మా ఇంట్లో నిశ్శబ్దం అవహించింది.

మర్నాడు అరుణ మా ఇంటికి వచ్చినపుడు అమ్మ నాగురించి చెప్పి అరుణ దగ్గర వాపోయింది. వివరాలన్నీ విని “ ఇంకోసారి బాగా ఆలోచించుకోవే....ఇలాంటి సంబంధం నీకు ఈజ్జట్లో దొరక్కపోవచ్చు. అందానికి అందం....మంచి ఉద్యోగం.... అంది అరుణ నాతో.

“ ఆలోచించుకోవలసింది మీరేనే....నా ఆలోచనెప్పుడో అయిపోయింది.....” అన్నాను.

అరుణ నావంక ఆశ్చర్యంగా చూసి “ ఎంతపట్టుదలే నీకు....నువ్వే ఏ స్పోర్ట్స్ గర్ల్ వో అయితే ఇండియాకు తప్పక ఒలింపిక్ గోల్డ్ మెడల్ సంపాదించి పెట్టేదానివి....” అంది.

“ నా సామర్థ్యంమీద అంత నమ్మకమున్నప్పుడు మీరంతా నా కెండుకీ అనవసరపు సలహాలిస్తారు ? ” అన్నాను కాస్త విసుగ్గా.

“ అజ్ఞానమే తల్లి ! ” అంది అరుణ ఆదోలానవ్యవహారం. ఆ తర్వాత ఓ వారంలో జలపాటు అమ్మ నన్ను సాదిస్తూనే ఉంది. నాన్నకూడా నిరుత్సాహంగా, ముఖావంగా ఉన్నాడు. ఇంట్లో నాకు పోనీ అనిపించి ఒకరోజున—

“ ఆపేజీగా రమ్మన్నారూ గదా అని సెలవులకింటికివస్తే నాకు జరిగిన మన్నన ఇది. ఈ రోజే ప్రయాణమై వెళ్ళిపోతాను.. ఇకమీదట సెలవుల్లోకూడా అక్కడే ఉంటాను.....” అన్నాను.

నా మాటలకు అమ్మకాస్త నొచ్చుకుని— “ నీ మీద మూతేమన్నా పగా; మూర్ఖంగా ప్రవర్తిస్తున్నావని బాధోచ్చి నీ బాగుకోసమే నాలుగు మాటలు చెబుతున్నాము, అయినా ఎవరికర్పక ఎవరుకర్తలు ! ” అంది. ఆ తర్వాత ఇంట్లో మళ్ళీ సుహృద్వాతా పరణం వెలిసింది.

నేను బయల్దేరేరోజున మళ్ళీ అమ్మ కన్నీళ్ళు, నాన్నదిగులు, పిల్లల ఏడుపు ముఖాలు....- అన్నీ కలిసి నా మెడలోని పలుపు తాడును గట్టిగా గుంజాయి.

ఈ పర్యాయం నాకూడా ఎవ్వరూ రాలేదు. నేను, అరుణ కలిసి ప్రయాణమయ్యాం.

న్నవ్యు లేకపోలే ఇల్లు చిన్నటోయిందే సుమా ! ఈ సారి సెలవులకి మీ వాళ్ళనే ఇక్కడికి రమ్మంటాను. నిన్నుమాత్రం

వెళ్ళనివ్వను....." అంది అత్తయ్య కళ్ళలోంచి ఆపాకు కురిపిస్తూ.

అత్తయ్య అలా అనగానే నా కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగి ఆ ప్రయత్నంగా అత్తయ్యను నమిపించి ఆవిడ భుజమీద వదిలివేస్తాను.

అత్తయ్య ఆశ్చర్యపోయి....."ఏం జరిగిందే ?" ఓనార్లుగా తల నిమురుతూ.

నేను వెంటనే ఏమీ చెప్పలేదు. తర్వాత కాసేపటికి సంబంధం గురించి చెప్పాను.

అత్తయ్య అంతావిని గంభీరంగా అయిపోయింది. అలాంటి పరిక్షణగా చూసింది. తర్వాత నెమ్మదిగా..... "నుమా ! ఆ అదృష్టం ధాన్ని నువ్వెందుకు కాదన్నావు.....?" అంది.

"బియ్యే అయ్యేదాకా పెళ్ళి చేసుకోవడం నాకిష్టం లేదు అన్నాను.

"అంతేనా..... ఇంకేమైనా కారణం ఉందా....." అంది అత్తయ్య నా కళ్ళలోకి చూస్తూ, "నన్నునమ్ము. ఇంకేమీ....." అన్నాను.

"అయితే నువ్వు చేసింది చాలా పెద్దపొరపాటు అంది అత్తయ్య.

ఆవిడలా అనేసరికి నాకు కాస్త భయం వేసింది. అలా నాదే పొరపాటని అంటున్నారు. నిజంగా నేను చాలా పెద్ద చేస్తున్నానా ?

"ఇప్పుట్లో పెళ్ళి నాకిష్టంలేదు, అందులో కష్టమే అన్నాను.

"ఇప్పటి సంగతి సరే..... బియ్యే అయ్యేకేనా చేసుకుంటావా ?"

"ఏమో..... ఆవిషయం అప్పుడే లోచిస్తాను అన్నాను.

"అనలు వెళ్ళుంటూ చేసుకుంటావా ?" అంది అత్తయ్య. దానికి నమాధానం చేసుకుంటాననే కదా ! అది చెప్పడానికి సిగ్గువది నీళ్ళు నమిలాను.

అత్తయ్యకు అర్థమైంది. నవ్వుతూ..... "ఆడపిల్ల ఎప్పుటికైనా పెళ్ళి చేసుకోక తప్పదు. కానీ ఇప్పుడొచ్చిన లాంటి మంచినంబంధం మళ్ళీ వస్తుందని గ్యారంటీలేదు....." అంది.

"నా అదృష్టం ఎలా ఉంటే అలా జరుగుతుంది....." అన్నాను.

అత్తయ్య నా వంక అదోలా చూసి..... "మా అన్నయ్య అలాంటి నాన్న దొరకడం నిజంగా నీ అదృష్టం, కానీ అదే నీ దుర అదృష్టం కాకూడదని వేను కోరుకుంటున్నాను....." అంది.

అప్పుడే నాకు అత్తయ్య మీద చిన్న అనుమానం కలిగింది. నా లాకవల్ల వాళ్ళింట్లో ఖర్చుపెరిగింది. మొదట్లో సరదావద్దప్పటికీ రానురాను నేను ఆవిడకు భారంగా తయారయ్యానేమో ! నా పెళ్ళి తుదిరికే తనకు ఏమాటారాకుండానే నేను వెళ్ళిపోతాను గదా అని అశుభం కోందేమో..... అత్తయ్య..... !

నా అలోచనలు చదివినట్లుగా అంది అత్తయ్య..... "వరుడు తనకు తానై కలుగువంపాడు కాబట్టి అతను నువ్వంటే చాలా ఇష్టపడుతున్నాడనే అనుకోవచ్చు. అలాంటప్పుడు మనకింకా సమయం మించిపోలేదు. పెళ్ళి జరిగిపోయినా నువ్వు మా ఇంట్లోనే ఉండి బియ్యే కొనసాగిద్దువుగాని. బియ్యే అయ్యేకనే కాపురానికి వెళుదువుగాని....."

నేను కాస్త గిర్జీగా ఫీలయ్యాను..... "అనలు బియ్యే అయ్యేదాకా పెళ్ళిచేసుకోను....." అన్నాను.

"పోనీ..... అతనంత కాలం ఆగుతాడేమో తనున్నంబం. నిజంగా చిన్న ప్రేమించినవాడైతే అంతకాలం లగి తీరతాడు...." అంది అత్తయ్య !

నా అనటు సమస్య అత్తయ్య తెలాచెప్పేది? మా తర్వాత కోటేశ్వరరావు కోట్లకువడగెత్తే అవకాశం నామమరణం నైనా ఉన్నదా?

“అతని సంగతి మరిచిపో అత్తయ్యా!” అన్నాను.

“ఎందుకు మరిచిపోవాలి — అతను నీకు నచ్చలేదా అంది అత్తయ్య.

“లేదు.....” అన్నాను.

“ఫోనీ.... నీకు నచ్చినవారింకెవరైనా ఉన్నారా?”

ఉన్నారు. జనీ ఆ వ్యక్తికి రూపంలేదు. అందమైన ఓ కళ్ళు వెండి బంగారాల్లో, నోట్ల కట్టల్లో మునిగి తేల్చున్నాయి. దృశ్యానికి ఇంతకంటే స్పష్టమైన రూపాన్నిచ్చే రోజుకోసం ఆ ఆశ్రుతగా ఎదురు చూస్తున్నాను. కానీ ఈ విషయం అత్తయ్య చెప్పకోలేనుగదా! అందుకే లేదు అన్నట్లు అడ్డంగా తలుపులు

అత్తయ్య నిట్టూర్చి ఉరుకుంది.

మర్నాడు కాలేటికి వెళ్ళినపుడు తెలుగు లెక్చరర్ క్లాస్ నేనాయన కళ్ళలోకి చూడలేకపోయాను. ఆయన నాకేసి చూపు ప్రయత్నించాడేమో తెలియదు.

అరుణ ఆయన చాలా దిగులుగా కనపడ్డాడనీ, పాతంబు హంగా చెప్పాడనీ అంది.

ఎందుకో నాకు నామీదే కోపమూ, లెక్చరర్ పట్ల కలిగాయి.

అయితే ఇందులో నేను చేసిన తప్పేమిటి? అంతా నన్నేవేలెత్తి చూపడంవల్ల నేను నన్నే కోపగించుకునే స్థితికి శాను. నిజానికి నా తప్పేమీలేదు.

సాయంత్రం ఇంటికి వెళ్ళిన అరగంటకు ఇంటికి వచ్చాను. ఫోన్ వచ్చింది. ఫోన్ తీసుకున్నది అత్తయ్య. ఫోన్ లో కోటేశ్వరరావు.

“అతను నీ గురించి ఫోన్ చేశాడు. నేను ఇంటికి వచ్చాను.....” అంది అత్తయ్య.

“ఎందుకు రమ్మన్నావు? నాకతనితో మాట్లాడడం ఇష్టంలేదని చెప్పలేకపోయావా?” అన్నాను.

“అలా చెప్పడం మర్యాదగా ఉండదు, అతన్ని ఇంటికిరానీ, ఓ వదినిముషాలు ఇద్దరూ మాట్లాడుకోండి. అతను నీకు ఇబ్బంది కలిగించేలా మాట్లాడితే నన్ను పిలు. ఈ వ్యవహారానికి శాశ్వత పరిష్కారం సూచిస్తాను....” అంది అత్తయ్య.

ఇరవై నిముషాల్లో కోటేశ్వరరావు మా ఇంటికి వచ్చాడు. అతన్ని నేను నాగదికి తీసుకుని వెళ్ళాను. అతను కుర్చీలో కూర్చోగానే నేనతని పాదాలకు అభివందనం చేసి — “మీరు నాకు గురువులు. మీ పట్ల నేనేదైనా తప్పుగా ప్రవర్తించి ఉంటే నన్ను మన్నించండి—” అన్నాను.

కోటేశ్వరరావు తడబడి — “అదేం మాట - తప్పంటూ ఉంటే నాదే!” అన్నాడు.

ఆయనలా అనగానే నాకు ధైర్యం వచ్చింది. నేను కూడా కూర్చున్నాను.

“నీతో మాట్లాడాలని వచ్చాను—” అన్నాడు కోటేశ్వరరావు.

“ఉ!” అన్నాను తల ఎత్తకుండా.

“నేను నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకుంటున్నాను....”

“ఉ!”

“ఇంతే నేను చెప్పాల్సింది....” అన్నాడు కోటేశ్వరరావు.

ఏం మాట్లాడాలన్నా నా నోరు పెగలలేదు. మాట్లాడడానికి నాకు సిగ్గుగా కూడాఉంది. చటుక్కున లేచి — “కూర్చోండి మాస్టారు!” అని గదిలోంచి బయటికి వచ్చేశాను.

“ఆయనతో నువ్వే మాట్లాడి ఎలాగో అలా పంపేయి అత్తయ్యా!” అన్నాను అత్తయ్యతో.

అత్తయ్య కోటేశ్వరరావుతో ఓ పావుగంట మాట్లాడేక నన్ను రమ్మనమని పిలిచింది. వెళ్ళాను.

“నువ్వు పెళ్ళికి అంగీకరిస్తే నీ బియ్యే అయ్యోదాకా ఆగుతా నంటున్నాడికడు—” అంది అత్తయ్య.

"ఊఁ" అన్నాను నేను వంచిన తల ఎత్తకుండా.

"ఊఁ కాదు - ఆగమంటావా, వద్దంటావా?"

అత్తయ్య:

వద్దన్నట్లు తలాడించాను.

"ఏండుకు వద్దు?" అంది అత్తయ్య.

నేను నోరు విప్పాను— "వెళ్ళి గురించి ఇప్పుడే ఆలోచించదల్చుకోలేదు నేను. అండువల్లనే ఎవరికీ ఏమీ చెప్పలేముదేశ్య తర్వాత నా ఆలోచనలెలాగుంటాయో ఇప్పుడే చెప్పగలను?" అంటూ గదిలోంచి వెళ్ళిపోయాను. తర్వాత అతని ఏం మాట్లాడిందో నాకు తెలియదు కానీ ఓ అయిదు నిమిషాల తర్వాత ఆవిడ నా దగ్గరకు వచ్చి-- "అతను వెళ్ళిపోయాడు... అని చెప్పింది.

"ఊఁ" అన్నాను.

"చాలా మంచి సంబంధం -" అని నిట్టూర్చింది అత్తయ్య.

నేనేమీ మాట్లాడలేదు. కోఠేశ్వరరావు కథ ఆంధ్రముగిసిందనే అనుకున్నాను కానీ అలా జరగలేదు. అతను ముగ్ధులునుకుండుకూ, మాట్లాడడానికి ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నాడు. నేనతని కలాంటి అవకాశం దొరక్కండా జాగ్రత్త పడుతున్నాను కలిస్తే అతనితో ఏం మాట్లాడాలో నాకు తెలియదు. నన్ను ప్రేమించే యువకుడతను. నేనతన్ని ప్రేమించడం లేదు, అలాగని అతనితో నాకు ద్వేషభావమూ లేదు.

కోఠేశ్వరరావు మా ఇంటికి వచ్చి వెళ్ళిన పదిరోజులకు నా కతని దగ్గర్నుంచి ఓ ఉత్తరంకూడా వచ్చింది. తన ప్రేమనేనెందుకు నిరాకరిస్తున్నానో అర్థంకాలేదని దాదలదుకూ ఉత్తరం రాశాడతను.

ఉత్తరానికి జవాబివ్వలేదు. జీవితంలో తొలిసారిగా అలా కున్న ఆ ప్రేమలేఖను నిర్వాహిణిగా చింపి ముక్కడ దాటానా దాటానా ప్లష్లో వేసి కొట్టేశాను.

జవాబుకోసం కోఠేశ్వరరావు పదిరోజుల వరకూ ఎదురు చూసి ఇంక ఆగలేక ఒకరోజు కాలేజీలో నన్ను పలకరించి.....

"ఉత్తరం అందిందా?" అనడిగాడు.

"ఊఁ" అన్నాను.

"జవాబు రాలేదు....." అన్నాడు.

"రాదు....." అన్నాను.

"ఎండువల్ల?"

"ఏమో," అని ఆక్కడ ఆగకుండా వెళ్ళిపోయాను.

కోఠేశ్వరరావు నావల్ల దాగా ఆకరించబడ్డట్టే కనబడుతోంది. చాటించాస్తే అతను నన్నాదిలిపెట్టేలా కూడా లేడు. కానీ నేనేం చేయగలను? అతన్నెలా తప్పించుకోగలను?

ఊఁ సందర్భంలోనే నేను శేషగిరిని ఆశ్రయించాలనుకున్నాను.

9

ఒక రోజు అరుణ, నేను చూట్టికని వెళ్ళాం. హాలుదగ్గర హాస్ పుల్ షోర్ట్ కనబడింది.

"ఏంచేస్తాం? వెనక్కు-పోదాం -" అంది అరుణ.

సరిగ్గా అదే సమయంలో ఓ యువకుడు మా ముందు ప్రత్యక్షమయ్యాడు - "నా దగ్గర సరిగ్గా మూడు టికెట్లున్నాయి...." అన్నాడు.

"నాకు రెండు చాలు. ఎంతకీస్తావ్?" అనడిగాను.

"నన్ను సూటిగా చూడండి మేడమ్. నేను ట్లాకులో టికెట్లు ముక్కునే వాడిలా ఉన్నానా?" అన్నాడతను దీనంగా.

నాకు నవ్వాచ్చింది. అప్రయత్నంగా అతన్ని పరీక్షగా చూసి ఆశ్చర్యపడ్డాను.

వేసుకున్న ఐట్టలు మరీ అంత ఘనంగా లేకపోయినా అతను మాట్లాడి అపరమస్వధుడిలా ఉన్నాడు. అతడి కళ్ళు ... అట్లు ఆ సందర్భం వర్ణన కందను.

అనుకోకుండానే అతన్ని పరీక్షగా చూస్తూ ఉండిపోయాడు.
 "నా ప్రశ్నకు జవాబివ్వలేదు మేడమ్!" అన్నాడతను.
 "సూటిగా చూడమన్నారగా - చూస్తున్నాను" అని నవ్వు.
 "మీరు నన్ను చూశారా" అని ఏదో ఆనందం
 పోయాడతను.

"మీ ప్రశ్నకు జవాబు కావాలన్నారు గదా. ఆయామ్ నా
 అన్నాను.

"ఊరికే సారీ చెప్పేస్తే కుదరదు. ఈ టెక్స్ట్ మీరు
 కోవాలి" అన్నాడతను.

టిక్స్ట్ తీసుకోవాలని నాకుంది కానీ అతను దబ్బు
 కోసనడం వల్ల తటవటాయించాను. ఆఖరికి అరుణ కూడా
 దనడంతో ముగ్గురం కలిసి సినిమా కు వెళ్ళాం. హాల్లో అసలు
 పక్కన కూర్చున్నాడు. అది నాకు ఇబ్బంది అనిపించింది. అ
 న్యూస్ రీలు నడుస్తూండగానే అతను నా పక్కనుంచి లేచిపోయాడు.
 ఎలా సాధించాడో తెలియదు కానీ అతను కాళీ చేసిన వలయ
 ఆడపిల్లవచ్చి కూర్చుంది. నేను కాస్త మనసులో నొచ్చుకు
 సినిమా హాయిగా చూడ గలిగాను. సినిమా అయిపోయాక
 హాలు బయట మమ్మల్ని పలకరించి, "హోదూయా లైక్ డిడి
 అన్నాడు.

"చాలా బాగుంది. మీకు చాలా థాంక్స్, కానీ
 మీరు హాలు బయటకు వెళ్ళిపోయినట్లున్నారు" అన్నాను.

"అదేంలేదు. సిట్టు అడ్జస్ట్ మెంట్ చేశాను. ఈ
 అన్నాడతను.

మేము వెళ్ళిపోతూంటే "జస్ట్ కూల్ డ్రింక్స్ తీసుకు
 పోదురు గానీ" అన్నాడతను. అతనలాగనడం నాకు నచ్చ
 కానీ అతను మా కూరకే టిక్స్ట్ వచ్చాడు. కనీసం టిక్స్ట్
 చెల్లిద్దామనిపించి ఒప్పుకున్నాను. అయితే అక్కడ కూడా
 బిల్లు యిచ్చాడు.

"ఇదేం బాగాలేదు" అన్నాను చిరుకోపంతో.

"మీరున్నచోట మిగతామీ బాగా ఉండవు. అది నహజం"
 అని "ఇటీక జస్ట్ కాంప్లెమెంట్ టు యువర్ బ్యూటీ: ప్లీజ్ డోంట్
 మైండ్" అన్నాడతను. అతని మాటలు ఎంత చక్కగా అన్నాడంటే
 అతని మాటలకు నా కెక్కడా కోపం రాలేదు.

తేలికగా నవ్వేస్తూ "థాంక్యూ; కానీ మిమ్మల్ని చూస్తూంటే
 అందం ఆడవాళ్ళ సొత్తు కు త్రమే కాదని తెలుస్తోంది" అన్నాను.
 అతను గుండెల మీద చేయి వేసుకుని "దిసిక్ టూమచ్ ఫర్ ఏ
 రిదిక్ట్ కాంప్లెమెంట్. అందులోనూ మీవంటి వారి నోటి వెంట విని
 కట్టుకోగలడం కష్టం" అన్నాడు.

"రైలు ప్రయాణాల్లో స్నేహాల్లా కొన్ని స్నేహాలు తక్కువ
 వ్యవధి అయితేనే దాగుంటాయ్, మీ బిల్లు తిరిగి పేచేయడం కోసం
 కూడా మనం మళ్ళీ కలుసుకుంటామని అనుకోకండి" అని అక్క
 డేండ్ కదిలాను.

అతన్ని తప్పించుకున్నాక 'హోడిడి యూఫీల్ హిజ్ కంపెనీ'
 అని అరుణను అడిగాను.

"ఐ హేట్ హిమ్!" అంది అరుణ.

"ఎం?" అన్నాను ఆశ్చర్యంగా.

"అదే వాడి చూపులన్నీ నీ మీదే ఉన్నాయి. నీ పక్కన
 ఇంకో ఆడమందన్న దృష్టలేమీ వాడికి" అంది అరుణ కోపాస్పృశి
 నయస్తూ.

నాలో రవంత గర్వం కలిగింది. భగవంతుడా! ఇంత అందా
 వ్విచ్చిన నాకు సంపదను మాత్రం ఎందు కివ్వవు? అనుకున్నాను.
 పైకి మాత్రం "అయిందేదో అయింది. అతడిసంగతి మర్చిపోదాం"
 అన్నాను. అలా అన్న వారం రోజులకు మళ్ళీ అతను నాకు తటస్థ
 పడ్డాడు. ఒక సెలవురోజు సాయంత్రం ఇద్దరం పార్కులో
 కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకుంటుండగా "ఫుడ్ యూ మైండ్ ఇట్ ఏ
 డిస్టర్బ్ యూ" అన్న కంఠం వినిపించింది.

వెనక్కు తిరగ్గానే అతడి ముఖం కనిపించింది. చదువు
"ఎస్, నర్తకి" అన్నాను.

"అయితే నేనింకా గుర్తున్నానన్న మాట!" అన్నాడు.
ఆనందంగా. "మీవంటివారి ఆలోచనల నంటిన నా వ్యక్తి
పావనమైంది."

"మిస్టర్ ఏమిటి మాటలు?" అన్నాను కాస్త తీవ్రంగా.

"మామూలుగా అయితే ఇలా మాట్లాడాలన్నా మాట్లాడక
కానీ మిమ్ములిచూడగానే వద్దనుకున్నా ఇలాంటి మాటలే వస్తున్నాయి
అన్నాడతను.

నేను చిరగా ముఖం పెట్టి "చూడానికి పెద్దమనిషి
ఉన్నారు. రోడ్డునెడు రోమియోలా మాట్లాడి మీ వియవ పోగి
కోకండి" అన్నాను.

అతను వెంటనే "మీరెలా చెబితే అలాచేస్తాను. వా
వ వాంట్ ఈజ్ యువర్ ప్రెండ్ షిప్" అన్నాడు.

"అయ్యాం వెరీ సారీ" అన్నాను కోపంగా.

"అలా మాత్రం అనకండి" అన్నాడతను బాధగా.

"పద అరుణా పోదాం. లేనిపోని న్యూస్" అన్నా
లేచాను నేను.

తర్వాత మరో రోజు సాయంత్రం నేను, అరుణ డి
జరుగుతున్న ఎగ్జిబిషన్ కు వెళ్ళాం. అక్కడ ఓ బిచ్చగాడు
వెంట పడ్డాడు. అప్పటికీ వాడికి చెరో పదిపైసలూ ఇచ్చాడు
అయినా వాడు మమ్ముల్ని వదలేదు. ఎగ్జిబిషనంతా మా వెనకే తి
తున్నాడు.

"బామ్ ప్రెండ్లుంటే ఇలాంటి వాళ్ళని తరచుగా
కొస్తారు" అంది అరుణ.

"మన సినిమా ప్రెండు కనబడ్డా ఛాగుండును. వీళ్ళ
పెద్దమని ఉండేవాళ్ళం" అన్నాను.

ఎగ్జిబిషన్లో సినిమా ప్రెండు కనబడలేదు కానీ కోపేశ్వరరావు
కనబడ్డాడు. అతన్ని తప్పించుకు తిరగడం కోసం బిచ్చగాణ్ణి భరిం
చాను నేను.

ఆ తర్వాత ఇంకో వారంరోజులకు నేను, అరుణ పార్కులో
మాట్లాడుకుంటున్నప్పుడు ఆ ఎగ్జిబిషన్ బిచ్చగాడు వచ్చి మా నమీ
వంరోనే కూర్చున్నాడు.

"వీడెవడే? మన ప్రాణాలకి యముడిలా సిద్ధమయ్యాడు!"
అన్నాను.

"నన్ను తిట్టుకోకండి. ఎవరూ అనుమానించని విధంగా
మీ దగ్గర కూర్చుని మీ మాటలు వినే అదృష్టం నాకు ఇంకో
విధంగా లభించదుగదా" అన్నాడువాడు. ఉలిక్కి పడ్డాను. ఆ
మాట ఎక్కడో విన్నదనిపించింది.

"అరే - ఇతను మన సినిమా ప్రెండు -" అంది అరుణ.

అరుణ మాటలకు ఆశ్చర్య పడ్డాను. అతన్ని గుర్తుపట్టి
"మిస్టర్, ఇదేం వెషం?" అన్నాను.

"సీకూడా తిరగడం కోసం ఈ వేషం వేశాను" అన్నా
డతను.

"అందువల్ల సాధించిందేమిటి?"

"నీ సుందరరూపాన్ని తనివి తీరా చూడగలుగుతున్నాను.
నీ తీరుని కంఠస్వలాన్ని వీసులారా వినగలుగుతున్నాను. నీకు
నమీవంరో ఉండగలగడమన్నదే ఒక విచిత్రమైన అనుభూతి నాకు."

ఆశ్చర్యంగా అతడిపంక చూశాను. ఎవరితను? బిచ్చగాడి
వేషం కూడా అతడి నయన సౌందర్యాన్ని చాచలేక పోతోంది.

వాకోసం ఇతను అతిహేయమైన బిచ్చగాడి వేషం దరిం
చాడు.

"అందు కోసం బిచ్చగాడి వేషం వేస్తారా? మీరు నాకు
నమీవంరో కూర్చోగలిగా ఈ వేషంలో ఉన్న మీ నమీపానికీ

రావాలని ఎవ్వరూ అనుకోరు. చాలామంది మిమ్ముల్ను పూజించుటకు కూడా!"

"ఒకరి అసహ్యంతో నాకు నిమిత్తం లేదు. మీరు మనసులోకి వస్తే ఏమైనా చేయగలను. అయినా నేను దివ్యగా ప్రేమభిక్ష పెట్టి ఆదరించగలరా?" అన్నాడతను.

వ్యవహారం శృతిమించుతోందని గ్రహించాను. "నా గాళ్ళకు నేను భిక్ష వేయను. నా దగ్గర భిక్ష అందుకునే అర్హత ఈ మీ వేషానికి లేదు" అన్నాను.

"మరే వేషానికి ఉంది?"

"నలగని బట్టలతో, చెరగని క్రాపుతో, స్వంతకాజీ జారగిలబడి అయిస్క్రిం తింటూ భిక్ష అడిగి చూడండి. అప్పుడు వెట్టుకోండి" అన్నాను.

"అయితే రేపు సాయంత్రం ఆరుగంటలకు మీరు ప్రేమ తీసుకురండి. మీరు కోరిన విధంగా వచ్చి నేను భిక్ష అడుగుతాను" అన్నాడతను.

నే నులిక్కి పడ్డా తమాయించుకుని "ప్రేమను ఎవ్వరి ఇంటి దగ్గర దాచుకుని రారు. అదెప్పుడూ నాకూడానే ఉంటుంది" అన్నాను.

"మీ కోసం ఈ వేషంలో వచ్చిన నన్ను చూసి కూడా భిక్ష పడి ప్రేమభిక్ష వేయలేకపోతే — ప్రేమను ఇంటిదగ్గర నదిలో వచ్చారేమోననుకున్నాను" అని అతను ఇంక ఒక్కక్షణం కూడా ఆగకుండా వెళ్ళిపోయాడు.

"సుమా! ఈ వ్యవహారం నాకు నచ్చలేదు" అంది అరుణ.

"నాకూ నచ్చలేదు" అన్నాను.

"నువ్వు ఎంజాయ్ చేస్తున్నావనే నాకు అనిపిస్తోంది" అంది అరుణ.

"అలా ఎందుకనుకుంటున్నావ్?" అన్నాను.

"లేకపోతే అతన్ని మళ్ళీ ఎందుకు రమ్మన్నావ్?"

"అతన్ని నేను రమ్మనలేదు. అతనే వస్తానన్నాడు."

"అతన్ని మళ్ళీ కలుసుకోవడం నాకిష్టం లేదు" అంది అరుణ.

"నాకూ ఇష్టంలేదు. అందుకే రేపట్టుంచి ఈ పార్కుకు రావడం మానేస్తాను" అన్నాను.

అరుణ ముఖంలో జాలి కనబడింది. "పాపం అతన్నంతలా ఏడిపించతే; రేపతను నిజంగానే నువ్వు కోరిన విధంగా వస్తారేమో!"

"నేను కోరిన విధంగా రాగల శక్తి ఉందంటావా?" అన్నాను అవసమ్మకంగా.

"ఏమో వెళ్ళేటప్పుడు అతడి కళ్ళు చూశాను. వాటిలో దీర్ఘ నిశ్చయాన్ని చూశాను. నా నమ్మకం అతడు భాగ్యవంతుల దిద్దాలని" అంది అరుణ.

"ఏమోనే నాకు నమ్మకం లేదు" అన్నాను.

"భాగ్యవంతుల దిద్ద కాని పక్షంలో అద్దెకు కారైనా తీసుకు వస్తాడు కప్పితే రేపు రావడం మాత్రం మానడు. ఈ విషయం నాకు నమ్మకమే!" అంది అరుణ.

"స్వంతంగా కారుంచేసే తీసుకు వస్తాడు. అద్దెకు తీసుకు వచ్చినా ఆ విషయం బట్టేసుకుంటాడు తప్పితే అబద్ధం చెప్పడానికి ప్రయత్నించడు" అన్నాను.

"ఏమిటా నమ్మకం?"

"అతని కళ్ళు అందమైనవి. ఆ కళ్ళలో మోసం దాగదు" అన్నాను నమ్మకంగా.

"అయితే ఏ విషయమూ రేపు తెలుస్తుందన్నమాట!" అంది అరుణ.

"లేదు అరుణ! నేనిక ఈ పార్కుకు రాబోవడం లేదు."

"మనీ అతని గతి?"

"ఇందులో నేను చేయగలిగిందేమీ లేదు." అని సక్కున నవ్వి "అమ్మదొంగా నాతో ఆణధం చెప్పి నువ్వొక్కటరిగి రేపు పార్కుకు రావాలనుకుంటున్నావా?" అంది.

నేను సీరియస్ గా ఆరుణవంక చూసి "నా కళ్ళలోకి చూసేనబద్ధమ దుతున్నా నేమో అప్పుడు చెప్పు" అన్నాను.

"నేను జోక్ చేయడం వల్ల నువ్వు సీరియస్ అవడం గదా!" అంది అరుణ అనుమానంగా.

"నేను వెళ్ళాలనుకుంటే నీ కారణంగా మాత్రం అగ్గ తెలుసుకో!" అన్నాను.

మర్నాడు సాయంత్రం నేను పార్కుకు వెళ్ళలేదు. ఏడుగంటల ప్రాంతంలో నాకు డెలిఫోన్ వచ్చింది. అరుణ!

"ఎందువల్లో కానీ నువ్వీరోజు తప్పక పార్కుకు వెడతావని నమ్మకం కలిగిందే. అందుకే నేను రహస్యం పార్కుకు వచ్చాను. అతను నిజంగానే అక్కడ నీ గురి ఎదురు చూస్తున్నాడు. చూడానికి చాలా గొప్ప వాళ్ళదా ఉన్నాడు. వేషంలో పినిమా హీరోయీనా కూడా అతనికి వస్తారనుకో. అతని కారు ఎర్ర రంగులో ఉంది. చూడానికి చాలా బాగుంది. అతనినక్కడ ఆలా చూస్తూంటే ఈ రోజు పార్కుకు రాకపోవడం ద్వారా పొరపాటు చేశావేమో ననిపించింది. అతనికా ఎంతసేపు ఎదురు చూస్తాడో తెలియదు కానీ వెంటనే విషయం తెలియజేయాలనిపించింది."

"చాలామంచి పని చేశావుగానీ నేనిప్పుడు పార్కుకు వెళ్ళాలని వద్దం లేదు" అని వెంటనే ఫోన్ పెట్టేశాను. ఈ విషయం నాకు సంభాషణ పొడిగించడం నా కిష్టం లేదు.

కానీ ఆ విషయం నేను ఆలోచించకుండా ఉంటే పోయాను. అతను నా కళ్ళముందే మెదులుతున్నాడు. హుందాగా ఉంది ఈ విషయంలో నాకు సలహా ఇవ్వొద్దు" అని చెప్పే ఎర్రకారుకు జారగిలబడి ఐస్ క్రీం తింటున్న అతని నక్కన నేను అరుణకు.

కూడా నింబి ఉన్నాను. నా చేతిలోకూడా ఐస్ క్రీం ఉంది. మా అంటవక అంతా అనుయంగా చూస్తున్నారు. అలా చూస్తున్న వారిలో కోడెళ్ళరరావుకూడా ఉన్నాడు.

నా ఊహలోకి కోడెళ్ళరరావు రాగానే నా ఆలోచనలు పరి పరి విరాళ పోయాయి. ఇప్పుడు నా వెంటబడ్డ వారిద్దరున్నారు. ఒకడు కోడెళ్ళరరావు. ఇంకొకడు సినిమా ప్రేమి. వీరిద్దరూ నాకు కంగనే తలనొప్పితో నా చదువు కొనసాగుతుందా?

మర్నాడు కాలేజీకి వెళ్ళినప్పుడు అరుణ నాకు కాస్త దూరంగానే మనలింది. ఆహా నేను దాన్ని ఆత్రుతగా నమీపించి అతని గురించిన వివరాలడుగుతాననుకుని ఉంటుంది. కానీ నేను కూడా దాన్ని తప్పించుకుని తిరిగాను. ఇంక లాభం లేదనుకుందో పని మధ్యాహ్నం ఇంటర్వ్యూలో అది నా దగ్గరకు వచ్చి "నీ పనినే బాగోలేదే. ఈ రోజు పార్కుకు వెళ్ళు" అంది.

"ఎందుకు వెళ్ళాలిట?"
"అతను ఈరోజు కూడా నీకోసం పార్కుకు వస్తాడు."
"తను వచ్చేది ప్రేమఖిక్ష కోసమని అతను చెప్పాడు. కిక్ష వేయడానికి నేను సిద్ధంగా లేను."

"అలాంటప్పుడు రమ్మనమని ఎందుకు చెప్పావ్?"
"నేను రమ్మని అనలేదు. ఆ రత్తలు చెప్పాను. అతను మాజువు చేసుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు" అన్నాను.

"ఓ ఇంట్లో నీ మాట కాదని ఏమీ జరగడగదా, మీ వాళ్ళొప్పుకున్నా నీకు నచ్చకపోతే ఏ ప్రయోజనము లేదుగదా. అందువల్ల ముందు నువ్వతని మనసు అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించు. నీకు వచ్చితే అప్పుడు మీ వాళ్ళను అడగమని అతనికే చెప్పు చెప్పొచ్చు" అంది అరుణ.

"ఎందుకో నాకు అతనిపట్ల ఆసక్తి కలగడం లేదు. అతను నా కళ్ళముందే మెదులుతున్నాడు. హుందాగా ఉంది ఈ విషయంలో నాకు సలహా ఇవ్వొద్దు" అని చెప్పే ఎర్రకారుకు జారగిలబడి ఐస్ క్రీం తింటున్న అతని నక్కన నేను అరుణకు.

“సరే ఈ రాత్రికి నన్నాలోచించుకో నివ్వండి” అన్నాడు.

“ఒకరాత్రి కాదు ఎన్ని రాత్రులైనా ఆలోచించండి. నీ నక పోయినా ఫరవాలేదు మీరు కలకాలం మీ ఆలోచనల్లో నిమగ్నం చే” అన్నాడతను.

“అది సరే ఇంతకీ మీ పేరు నాకు తెలియనే తెలియాలి అన్నాను.

“నా పేరు శేషగిరి” అన్నాడతను.

“నా పేరు సుమలత!” అన్నాను.

“ఈ అందానికి ఏ పేరు పెడితే న్యాయం చేకూరుతుంది అనుకున్నాను. మీకు చెందడం వల్లనో ఏమో ఆ పేరుకు అందం వచ్చేసిందిప్పుడు” అన్నాడతను.

“వరాయి ఆడదానిమీద కవితవ్వం చెప్పడం మర్యాద అక్షణం కాదు. నేను అనుమతించేవరకూ మీరు నామీద కవిత చెప్పకూడదు” అన్నాను.

“నా పిచ్చిమాటలు మీకు కవితవ్వంలా వినపడుతున్నాయనందేహంలేదు. మీరు నన్ను ప్రేమిస్తున్నారు” అన్నాడతను హంగా.

నేనతనివంక తీవ్రంగా చూసి “ప్లీజ్ ప్రేమ గురి మాట్లాడకండిప్పుడు. నేను మీతో మాట్లాడుతాను. అంతవరకూ ఊహలను కాస్త అదుపులో ఉంచండి” అన్నాను.

తర్వాత నేనక్కణ్ణించి బయల్దేరి ఇల్లు చేరాను. ఈ నదుపులో ఉంచమని అతన్ని దెబ్బలాడాను కానీ నా ఊహలు అదుపులో లేవు. శేషగిరి ఇప్పుడింకా చాలా చనువుగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. నన్ను సమీపించి నాచేయి పట్టుకున్నాడు. నా పాదాల చుట్టూ చేయివేసి దగ్గరగా లాక్కుంటున్నాడు. నేనతన్ని వాటి లేకపోతున్నాను. అతను నన్ను తాకుతుంటే ఆ అనుభూతి ఊహే కావచ్చు అయినా బావుంది.

“బియ్యే అయ్యేదాకా నువ్వు పెళ్ళి చేసుకోవు కదూ?” నాన్ను అడుగుతున్నాడు.

“మూడేళ్ళపాటు సికోసం ఆగగలను నేను” అంటున్నాడు కోచేశ్వరరావు.

“ప్రేమభిక్ష కావాలి!” అంటున్నాడు శేషగిరి.

ఇల్లు చేరగానే ఊహల్లోంచి వాస్తవంలోకి వచ్చాన్నేను.

శేషగిరి నా హృదయంలో స్థిరస్థానం సంపాదించ నున్నాడనటంలో సందేహం లేదు. ఆ విషయం ఎలా ఉన్నా అతన్నువంక గించి ముందు కోచేశ్వరరావు దెడద వదిలించుకోవాలి.

కోచేశ్వరరావు కోసమైనా సరే శేషగిరినాశ్రయించాలనుకున్నాను నేను.

10

“నమస్కారం మేస్తారూ!” అన్నాను.

కోచేశ్వరరావు ముఖంలో మధ్యాహ్న సూర్యుడు కనిపించాడు. నేను నమస్కరించగానే ఆయన ముఖంలోకి మరీ అంత తేజస్సు వస్తుందనుకోలేదు. చూడలేక కళ్ళు మూసుకున్నాను.

“నమస్కారం” అన్నాడాయన ప్రసన్నంగా.

“మీరు నాతో ఏదో మాట్లాడాలన్నారుగా. సాయంత్రం ఆరు గంటలకు పార్కుకు వస్తాను” అన్నాను. ఇప్పుడు తేజస్సు గదంతా వ్యాపించిపోయింది. గదిలో ఎండ తీక్షణంగా కాస్తొంది. ఒక్క-ఒక్కటిన ఆక్కణ్ణించి బయట పడ్డాను.

అరుణను క్లాసులో పలకరించడం కుదరలేదు. అది నాకు రెండు డెంచీల ముందు కూర్చుంది. పీరియడ్ పీరియడ్ కు మధ్య ఒక్క నిమిషం కూడా వ్యవధి దొరకలేదీరోజు. మొదటి పీరియడ్ అయ్యేసరికి రెండో పీరియడ్ లెక్చరర్ గుమ్మం దగ్గర ఎదురు చూస్తూ తిరిగేస్తున్నాడు.

ఇంటర్వ్యూలో మేమిద్దరం కలుసుకున్నాం. కానీ ఆ విషయం దానికి చెప్పాలా. చెప్పకూడదా అన్న మీమాంస వాళ్ళేలేదు.

నా సమస్యను అరుణ క్షణాలమీద తేల్చేస్తూ "అది నేనింక మరోస్నేహితురాలని వెతుక్కోవాలన్న మాట" అంది.

"అదేమే?" అన్నాను కంగారుగా.

"ఇంక మీరిద్దరూ ఏకాంతంగా కలుసుకోవడం మొదలుపెట్టున్నారు!" అంది అరుణ.

"నిన్న నువ్వు చూశావా?" అన్నాను ఆశ్చర్యంగా.

"చూడకూడదనేగా నువ్వు కోరుకున్నది" అంది ఆ పేళాకోశంగా నవ్వుతూ.

"అదేంకాదు అక్కడికి నేను వెళ్ళిన కారణం పేరు"

"ఏమీటది!"

కోచేశ్వరరావు గురించిన నా డైలమాచెప్పి అందుకు నేనెలా ప్రయోగించాలను కుంటున్నానో చెప్పాను.

అంతా విని "నువ్వేం చేసినా ఫరవాలేదు. కానీ నిండు తాలతో ఆటలు మాత్రం ఆడకు" అంది అరుణ సీరియస్ గా.

అదలాగనడం నాకు నచ్చలేదు. నేనెంతో మంచిగా నాకు తెలుసు. అన్యాయంగా నేనెవరినీ నొప్పించను. నిజం కోచేశ్వరరావు విషయంలో గానీ, శేషగిరి విషయంలో గానీ నేనే చేసిన తప్పేమిటో అరుణ నన్నెందుకు దోషిని చేసి మాట్లాడుతోంది నా కర్థంకాదు.

నేను ఆడపిల్లను. వయసులో ఉన్నాను. అప్పుడూనే ముఖంలో కోపం కూడా నెమ్మది నెమ్మదిగా చోటు చేసుకుంటోందిని గ్రహించగలిగాను. అతనికా ఏదో మాట్లాడేలోగా నేను "మేష్టారు! అందంలో, చదువులో, సంస్కారంలో నేను మీకు పరిపాలనాని అనుకోను. అన్నీ ఉండకూడా మీరు నావంటి మార్పులాలి గురించి తాపత్రయపడడం మీ స్వచ్ఛంద హృదయాన్ని,

సాయంత్రం ఆరు గంటలకు నేను పార్కుకు వెళ్ళేసరికి శేషగిరి అక్కడకు వచ్చి సిద్ధంగా ఉన్నాడు. ఈరోజు తను కారు తీసుకురాలేదు. కానీ నీటుగాడ్రస్సులు వచ్చాడు.

అతనితో నేను మాటలు మొదలెట్టకుండానే అక్కడికి కోచేశ్వరరావు కూడా వచ్చాడు.

నేను ఇద్దర్నీ పరస్పరం పరిచయం చేశాను.

నేనక్కడ ఉండగా ఆ ఇద్దరికీ ఒకరి పొడ ఒకరికి గిట్టడం లేదు. నేనా విషయం గ్రహించగలిగాను.

"మిస్టర్ కోచేశ్వరరావుగారూ! ఇతను నా స్నేహితుడు. కాబట్టి మీరేమీ సంకోచించ నవసరం లేదు. నాతో ఏం మాట్లాడ దల్చుకున్నారో చెప్పవచ్చు" అన్నాను.

కోచేశ్వరరావు నీళ్ళు నమిలాడు. "ఏకాంతంగా మాట్లాడా లన్నది నా ఉద్దేశ్యం"

"ఇది ఏకాంతలాంటిదే శేషగిరి నాకు బాగా కావలసినవారు" అన్నాను. నా మాటలకు శేషగిరి సంతోషించి ఉంటాడని ఊహించాను కానీ ఆతనివంక చూడలేదు.

"ఏకాంతం కోసం నేను కాసేపు ఆగగలను" అన్నాడు.

నేను క్షణం తటపటాయించి "మేష్టారు! నేను శేషగిరిని ప్రేమిస్తున్నాను. ఇంతకాలం మిమ్మల్ని తప్పించుకు తిరగడానికి అదే కారణ మనుకుంటాను. ఈ విషయం మీకు ఎలా చెప్పాలో తెలియక ఇక్కడికి రమ్మన్నాను. చూడగానే పరిస్థితి అర్థం చేసు కుంటారనుకున్నాను" అన్నాను.

కోచేశ్వరరావు ముఖం వివర్ణమై పోయింది. అతని ముఖంలో కోపం కూడా నెమ్మది నెమ్మదిగా చోటు చేసుకుంటోందిని గ్రహించగలిగాను. అతనికా ఏదో మాట్లాడేలోగా నేను "మేష్టారు! అందంలో, చదువులో, సంస్కారంలో నేను మీకు పరిపాలనాని అనుకోను. అన్నీ ఉండకూడా మీరు నావంటి మార్పులాలి గురించి తాపత్రయపడడం మీ స్వచ్ఛంద హృదయాన్ని,

నిష్కళంక ప్రేమనూ తెలియజేస్తుంది. మీవంటి వారిని అర్థం చేసుకునే అదృష్టం నాకు లేదు. ఒకమంచి గురువుగా మీరు కలకాలం నాకు గుర్తుండిపోతారు. ఇక నన్ను మీరు మరిచిపోయే అన్నాను.

మామూలు పరిస్థితుల్లో అయితే నేనింత నిర్భయంగా నిస్సంకోచంగా మాట్లాడగలిగి ఉండేదాన్నికాదు. పరిస్థితి నాటికి ముదిరిపోతోందన్న తపన ఒకటి, అంతరాంతరాల్లో ఇటు ప్రహసనమన్న భావం ఒకటి నాకీ ధైర్యాన్ని ప్రసాదించి నా సహజంగా ఉండే సిగ్గును పోగొట్టాయను కుంటాను. అయిప్పటికీ కూడా అలా మాట్లాడ గలిగినందుకు నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది.

“ఇవే మాటలు నాకు ఏకాంతంగా చెప్పి ఉంటే నేను ఏమీ పడి ఉండేవాణ్ణి కాదు” అన్నాడు కోపేశ్వరరావు.

“నేనేం చేసేది మేష్టారూ; నా నిర్ణయం తెలిసినా మీరు నన్ను వదిలిపెట్ట లేకపోవడంలో నేను చాలా ఇబ్బంది పడ్డాను. అసలు విషయం మీతెలా చెప్పాలో తెలియదు. ఏకాంతంలో అయితే మీతో మాట్లాడగలిగి ఉండేదాన్ని కాదేమో! అలా కాక నా నిర్ణయం చెప్పినా మీరు మీ ప్రయత్నాలు మానేయాలంటే నామీద మీకు నమ్మకం లేదు. నేను శేషగిరి పేరు చెప్పి మాత్రం మీకు నమ్మకం కలుగుతుందని ఏముంది; మిమ్మల్ని వదులుకోవడానికి అబద్ధం చెబుతున్నానను కోవచ్చుగదా! అందుకే ఏకంగా అతన్ని చూపించడం కూడా అయిపోతుందని ఇలా చేశాను. అంతేకాదు, నాకు సహృదయులైన మీ ఆశీర్వాదాల కూడా కావాలి” అన్నాను.

కోపేశ్వరరావు ఏమీ మాట్లాడలేక అసహాయంగా కాళ్ళు వేస్తూ, శేషగిరినీ మార్చి మార్చి చూశాడు. తర్వాత నెమ్మదిగా “మీ ఎన్నిక చాలా బాగుందని మాత్రం చెప్పగలను. ఐ విషయం ఆర్ ది టెస్ట్” అన్నాడు.

“థాంక్స్ మేష్టారూ!” అన్నాను.

“మీకు నా కంగ్రాటులేషన్స్ మిస్టర్ శేషగిరి! అని ఆతని జవాబుకోసం కూడా ఎదురు చూడకుండా వెళ్ళిపోయాడు కోపేశ్వర రావు. అతను వెళ్ళిపోతూంటే నా మనసులో ఆతనివట్ల సానుభూతి కలిగింది,

“సుమలతగారూ! ఇంత కాలానికి అసలు విషయాన్ని ఎందుకపెట్టారు. ధన్యుణ్ణి!” అన్నాడు శేషగిరి కోపేశ్వరరావు వెళ్ళిపోగానే.

“మిస్టర్ శేషగిరి! మీరేమనుకుంటున్నారో నాకు తెలియదు. మీరింకా మాట్లాడబోయే ముందు నేనే విషయాన్ని చెప్పాలి. నేను మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తున్నట్లు కోపేశ్వరరావుకు చెప్పిన విషయం నిజం కాదు. అతన్ని శాశ్వతంగా వదులుకోవడం కోసం ఆ అబద్ధం చెప్పక తప్పలేదు.”

“ప్లీజ్ డోంట్ షోక్!” అన్నాడు శేషగిరి.

“అయామ్ నాట్ షోకింగ్!” అన్నాను. “కోపేశ్వరరావు ఎప్పటికీ వదలక పోవడంతో మిమ్మల్ని ఎన్నుకొన్నాను. మీరుకూడా నన్ను వదలకపోతే మళ్ళీ ఇంకో సుద్బాధాపును వెతుక్కోవలసి ఉంటుంది.”

“ఇలా ఎంతకాలం చేస్తారు?”

“బియ్యే చదువుకుండామని వచ్చిన నన్ను చదువుకొనకుండా ప్రేమ, పెళ్ళి అనే పదాలతో వేధించేవాళ్ళను నేనేం చేయాలో మీరే చెప్పండి” అన్నాను చిరగా.

“ఓన్ ఇంతేగదా” అని అతను తేలిగ్గా నిట్టూర్చాడు. “బియ్యే అయ్యే వరకూ మీ కళ్ళబడవద్దని శాపించండి. రసావహిస్తాను. అంతేకానీ నన్ను ప్రేమించానన్న మాట అబద్ధమనిమాత్రం అనకండి భరించలేను.”

“మిమ్ముల్ని ప్రేమించానన్న ఊహను మనసులో ఉంచుకునేను మాత్రం వియ్యే ఎలాచదివేది : అందుకే నేనసలు ప్రేమ గురించిన ఆలోచనలు ఇప్పట్లో మనసులోకి రానివ్వద్దల్చుకోలేదు.”

“నుమలతగరూ : మీరెలాగంటే అలాగే, నేను మిమ్ముల్ని ఎంతలా ప్రేమిస్తున్నానో మాటల్లో చెప్పలేను. ఇప్పట్లో ప్రేమ అన్నపదం మీకు వెగటుగా ఉంటే, నేను మీ దరిదాపులకు రావడం కూడా ఇష్టం లేకపోతే నేను మీకు దూరంగానే ఉంటాను రప్పే కోచేళ్ళవరదాపులా వేధించను, నన్ను వదుల్చుకోవాలన్న ప్రయత్నం చేసే అవసరం కూడా మీకు రానివ్వను” అన్నాడు శేషగిరి.

అతని మాటలు వింటూంటే నా నరనరాలూ చలించి పోతాయి. అతనిపట్ల నేనింత కఠినంగా ఎందుకుంటున్నానో, ఎందుకుండ గలుగుతున్నానో కూడా నా కర్థం కావడంలేదు. అప్రమత్తంగా నేనతని వంక ప్రసన్నంగా చూశాను. “మిస్టర్ శేషగిరి ప్రేమ అనే వదానికి కథల్లోనే గానీ నిజ జీవితంలో స్థానం లేదు నా నమ్మకం. మీరు నా పైన ప్రేమ అనుకుంటున్నది భ్రమ అని నా అనుమానం. ఇంక మరెన్నడూ నా గురించి ఆలోచించకండి, నా ఉనికి గురించి మరిచిపోండి. వెంటనే వివాహం చేసుకోండి. కొంతకాలానికే ప్రేమ అని మీరనుకుంటున్నది ఎంత హాస్యాస్పదమైన విషయమో మీరే గ్రహిస్తారు” అన్నాను. ఒక వాస్తవిక దృక్పథం గల రచయిత ప్రేమను గురించి వ్రాసిన విషయాలను గుర్తు చేసుకుని.

“మీ మాటలు నేను విన్నాను. నా మాటలుకూడా మీరు వినాలి :” అన్నాడు శేషగిరి.

క్రికెట్ ఈ రోజుల్లో ప్రమాదకరమైన ఆటగా పరిణమించింది. ఆ ఆట ఆడే వాళ్ళలో చాలామంది డబ్బుకోసం కాక ఆటమీద ప్రేమతో ఆడుతున్నారు.

ఎంతో ప్రమాదకరమైనప్పటికీ కేవలం సాహస కృత్యానికేమీది ప్రేమతో ఎంతోమంది ఎవరెన్నో ఖిలాన్నుది రోహించడాని

మిమ్ముల్నిస్తారు. అలా యత్నిస్తున్న వారిలో చాలామందికి ఏ నిధమైన ఆర్థిక సమస్యలూ లేవు.

బాక్సింగ్లో మహామ్యదాలిని ఎదుర్కునే ప్రతివాడి దృష్టి నిగ్గితే వచ్చే డబ్బు పైనకాక ఆ ఆటలో ఉన్నత ఖిలాలనందుకోవాలన్న దానిపైనే ఉంటుంది.

ఇంకా రాజకీయాలు, వైస్సు వగైరా ఎన్నో రంగాల్లో ముందు కేవలం ఆయా విషయాల్లో ప్రేమతో పని చేస్తున్నారు.

“ఇన్ని తెలిసుండి ప్రేమను భ్రమ అని ఎలా అనగలం ? మీ ప్రేమించే విషయంలో ఉన్నత ఖిలాలందుకోవాలని అందరికీ ఉంటుంది. మీ ప్రేమను పొందగలిగితే సౌందర్యారాధనలో ఉన్నత ఖిలాల నందుకున్నట్లే అవుతుంది. నా ప్రేమ భ్రమకాదు. మీ గురించి ఆలోచించకుండా ఉండలేను. మీ ఉనికిని మరిచిపోవడం నాకు సాధ్యం కాదు. నేను జీవించి ఉన్నంతకాలమూ మీకోసం ఎదురుచూస్తాను తప్పితే వేరే వివాహం చేసుకోలేను. నా దిగంబోని అణువణువు మీ అనురాగం కోసం తపించిపోతోంది.”

మాట్లాడుతున్నప్పుడు అతనివంకే చూస్తున్నాను. అతని దేదవులు చిత్రంగా అమరుతున్నాయి. ముఖ కళవళికల్లో చిరు అలవేశం కనబడుతోంది. కళ్ళు అమాయకంగా కదులుతున్నాయి. హఠాత్తుగా అతనిలో ప్రేమను చూస్తున్నానేమోనన్న అనుమానం నాకు తిరిగింది. ఒకవేళ అతను ప్రేమకు మారు రూపమేమో :

శేషగిరికి నేనుకోరిన డబ్బుంది. నేను కోరినదాని కంటే ముప్పవ అందం ఉంది. మా జంట విభాత సృష్టి కొత్త అందాల ముంది. శేషగిరి నన్ను మోసం చేస్తున్న పక్షంలో ఆతనిమోసానికి తోలిదడం లోనే నా అదృష్టముంటుంది.

“మీ అభిప్రాయాలు మీవి. నా అభిప్రాయాలునావి. నాకీ ప్రేమమీద నమ్మకంలేదు. మూడేళ్ళపరకు అలాంటివిషయాలు ఆలోచించ దల్చుకోలేదు. ఇంకమీదట మీరు మళ్ళీ నన్ను కలుసు

కోవడానికి ప్రయత్నించ వద్దు. నేను ఈ పార్కుకిరావడం అతి అఖరసారి అవుతుంది....." అన్నాను.

"అలా అనవద్దు. రేపొక్కసారి ఇక్కడికి రండి. తర్వాతనుంచి రావద్దు...." అన్నాడు శేషగిరి.

" ఏమిటి— రేపటిలోని ఆ విశేషం ? " అన్నాను నవ్వుతూ.

" రేపు నాపట్టినరోజు, నాపట్టినరోజున నాకెంతో ప్రతిష్ఠ మైన మిమ్ముల్ని కలుసుకుని మాట్లాడగలగడం నా అదృష్టమే కంటాను. ఆ తర్వాత మళ్ళీ పుట్టినరోజు వరకూ మిమ్ముల దాధించను " అన్నాడు శేషగిరి. అతడి అందమైన కళ్ళు నావంక జాలిగా చూస్తూ అర్థిస్తున్నాయి.

" వీలునుబట్టి చూస్తాను. నేనురాకపోతే నిరుత్సాహ పడవద్దు " అన్నాను.

" రాకపోతే నిరుత్సాహపడవద్దన్న మీశాసనం పాటించుకొనావల్లకాదు, రేపు ఒక్కరోజుకీ మీరు తప్పకరావాలి " అన్నాడతడు. నేను నవ్వి లేచాను.

నా సౌందర్యం నాకు కొన్ని అధికారాలనిచ్చింది. అయితే లేకుంటే నాకీ అధికారాలొచ్చి ఉండేవికాదని నాకు తెలుసు. అధికారాన్ని నేను సద్వినియోగం చేసుకుంటున్నాను. ఈ అధికారాల కారణంగానే నా అహం ఎదుటివాళ్ళ అహాన్ని దెబ్బతీయ గలది తోంది.

ఒకోసారి నాకు చాలా అశ్వర్యంగా ఉంటుంది. నాకళ్ళు నేను గుర్తించగలుగుతున్నాను. నాలోపాల్పి నేను తెలుసుకోగలుగుతున్నాను. కానీ వాటిని సవరించుకోవడానికి ప్రయత్నించడంలేదు. నా అహంకారం నాకా ఆవసరం లేదని వారిస్తోంది. ప్రతిఒక్కరినీ విషయంలోనూ ఇలాగే జరుగుతుందా ? అంటే మనస్థితి తెలియకూడా తప్పులు చేస్తున్నాడా ? ప్రపంచంలో అవినీతి, అన్యాయ దుర్మార్గం కొనసాగుతూనే ఉండడంలోని మర్మమిదేనా ?

నేను ఇల్లు చేరేసరికి అత్తయ్య నాగురించే ఎదురు చూస్తోంది. ముఖంలో ఎప్పుడూ ఉండే ప్రసన్నత కనబడలేదు. చూపులు క్షణంగా ఉన్నాయేమోనని భయం వేసింది.

అత్తయ్య నాలోపాటు నాగదిలోకి వచ్చి- "శేషగిరి ఎవరు ? " అనడం గింది.

ఒక్కనిముషం ఆలోచించి- "అరుణ స్నేహితుడు- " అన్నాను.

" నీకేమీ కాదా ? " అంది అత్తయ్య సూటిగా. " కాదు- " అన్నాను.

" నిజమే చెబుతున్నావా ? " " ఈరోజు ఎందుకిలా అడుగుతున్నావు ? " అనడిగాను.

" కోపేశ్వరరావు నాకు ఫోన్చేసి నీసంగతి చెప్పాడు- " " అతనికి నామీదకోపం. అబద్ధలేమైనా కల్పించి చెప్పిందోచ్చు " అన్నాను.

అత్తయ్య నాకు దగ్గరగావచ్చి పిచ్చిపిల్లా ! కోపేశ్వరరావుకు నీమీద అశేకాసీ కోపం లేదమ్మా. అతను ఫోన్లో నాకు నీమీద అసూయలేమీ చెప్పలేదు. నువ్వు శేషగిరి అనేఅబ్బాయిని స్నేహిస్తున్నావనీ అందుకే తన్ను నిరాకరించావనీ చెప్పి నీకూ, శేషగిరికీ పెళ్ళిజరిపించమని మాత్రం చెప్పాడు. నాకు తెలియని కారణాల వల్ల నీనబడేసరికి నేనుకలవరపడ్డాను. నామీద నమ్మకంతో అమ్మానాన్నా నిన్ను నాదగ్గర విడిచిపెట్టారు. నువ్వు నాకుచెప్పినట్లుగా ఇలా స్నేహితులవెంట తిరగడం ఏమైనా బాగుందా ? " అంది.

" అత్తయ్యా నీకు చెప్పకుండా నేనే చెడ్డపనులూ చేయను. ఈ శేషగిరికథ వేరు. అతను అరుణకు స్నేహితుడు. అన్నమా నూ కోపేశ్వరరావు నావెంట బడుతూంటే అరుణకు చెప్పాను. అరుణ అతన్ని పురమాయించి కోపేశ్వరరావుకు కొన్ని అబద్ధాలు చెప్పింది. అవి నిజమని కోపేశ్వరరావు నమ్మి నీకు ఫోన్

చేపిడింటాడు. నేనిక్కడికి చదువుకుందుకు వచ్చాను గానీ శేషగిరి వెంట తిరగడానికి రాలేదు గదా! " అన్నాను.

" ఆ అబ్బాయి అరుణ కేమాతాడు ?" అంది అత్తయ్య.

" శేషగిరి అరుణకు కజిన బ్రదర్ " అన్నాను. అత్తయ్య శేషగిరినీ, అరుణనూ కలిపి ఇంకో విధంగా అనుకోవడం నాకు నచ్చలేదు. మిగతా ఆడపిల్లలకు అతను అన్నయ్య మాత్రం కావాలని నా మనసులో ఏమూలనో ఉండి ఉండాలి.

" ఊం " అని నిట్టూర్చింది అత్తయ్య. " మగపిల్లలతో బాటు ఆడపిల్లలతో మాత్రం సువాహ్నే స్నేహం చేయకు. అరుణ ముగ్ధుని పిల్లేలే " అత్తయ్య హెచ్చరికకు నేను కాస్త భయపడ్డాను. మగపిల్లలతో తిరిగే ఆడపిల్లలతో కూడా తిరగ వద్దంటోంది అత్తయ్య. మరి మగపిల్లలతో తిరిగితే ఏమంటుంది? రేపు శేషగిరి నన్ను రమ్మనమని మరీ మరీ చెప్పాడు.

11

ఇంట్లో ఎవ్వరూలేరు. ఒక్కర్తినీ వరండాలో కూర్చుని ఉన్నాను. అట్లాదకరమైన వెన్నెల బయట వెండిలా మెరిసిపోతోంది. బంగారం ముద్దలా ఆకాశంలో మెరుస్తున్న చంద్రుడుకూడా వరండాలోని నాకు కనబడుతున్నాడు.

వికసించిన మేలుజాతి పుష్పాలు, నా కళ్ళకు తోట కోట కళ్ళు చేసుకుని నన్నూ, ప్రకృతినీ తిరికిస్తున్నదన్న భావాన్ని కలిగించాయి.

నేను కోరేవన్నీ నింపుకున్న ప్రకృతి అద్భుత సౌందర్యంలో వెలిగిపోతూ నా మనసును సంతోషంతో నింపివేస్తోంది. ఇంక నాకున్న లోటేమిటి? ఇలా నాకు కావలసిందేమిటి? ఆలోచిస్తున్నప్పుడు లోనే వరండాలో ఓ అందాల యువకుడు ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

అతను ఎవరోకాదు. శేషగిరి! అతడి చేతిలో వెండి మెరుపుల వస్త్రాలున్నాయి.

" సుమా! ఈ వస్త్రాలు నీకోసమని వెన్నెలలో తడిపి వచ్చాను. నాకోసం ఇవి ధరించవూ? " అన్నాడతను. అతను నన్ను సుమా అని పిలుస్తుంటే ఎంత బాగుంది? సామాన్యమైనదా అంటే అందం: ఈ అందగాణ్ణి, ఈ నా ఆలాధకుణ్ణి నేనెందుకు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నాను?

ఆ వస్త్రాలనందుకుని లోపలికి వెడుతూ తలుపులు మూశాను. అందులోనుంచి అతని ముఖం వినబడుతున్నాయి. " సుమా! ఇంత బాగుం నేనెంత పొరబడ్డాను. ఈ తోటలో వెన్నెలలు కురిసిస్తున్నది నీవే. అందువల్లనే కాబోలు, సువ్యక్త లోపలికి వెళ్ళి తలుపులు మూయగానే వెన్నెల మాయమై ఈ ప్రాంతమంతా కటిక. చీకటి వర్ణించింది. " నేను నావంటిమీద బట్టలు తీసేసి గర్వంగా నా దేహం వంక చూసుకున్నాను. ఓరగా తలుపులు తీసి, విప్పిన బట్టలను వరండాలోకి విసిరేశాను.

ఓరగా తీసిన తలుపు సందులనుండి కాంతికిరణాలు ప్రసరించాయి. శేషగిరి కవితవ్వం చెబుతూంటే ఆనందంగా వింటూ నేను అతను తెచ్చిన బట్టలు ధరించాను. రవిక నాకు అతికినట్లుగా సరిపోయింది. నా రూపాన్ని పూర్తిగా తనలో నింపుకున్న శేషగిరి తెచ్చిన రవిక నాకు అతికినట్లుగా సరిపోవడంలో ఆశ్చర్యమేముంది? తలుపు ముగ్ధుని మళ్ళీ వరండాలోకి వచ్చిన నన్ను శేషగిరి గమనించలేదు. అతను అబ్బురంగా నేను విడిచిన బట్టల్ని చూస్తున్నాడు.

" ఏమిటి చూస్తున్నావ్? " అన్నాను.

అతనులిక్కిపడి నన్ను చూసి " సుమా! నీకోసం ప్రత్యేకంగా వెన్నెలలో తడిపిన బట్టలు తీసుకొచ్చాను. కానీ నేనెంత పొరబెట్టుకున్నానో నాకిప్పుడర్థమైంది " అన్నాడు.

" ఏం? "

“ఈ పున్నమిరాత్రి నీచేత ధరింప జేయాలని గత కొద్దినాలుగా ఈ బట్టలను వెన్నెలలో తడిపి దాస్తూ వచ్చాను. కాని నువ్వు కట్టి విడిచిన బట్టలు అప్పుడే వెన్నెల నదిలో మునిగి కడిగి వాటిలా ఉన్నాయి. వెన్నెలలు ప్రసరించే నీ శరీరానికి వెన్నెలలో తడిసిన బట్టలెవ్వలనుకున్న నా తెలివితక్కువ ఇప్పుడీ బట్టలను చూసేవరకూ తెలియనేలేదు” అన్నాడతను డాధగా.

“ఏమిటి నీ ధోరణి శేషగిరి! నేను లేకపోతే కటిక చీకట్లో పోయి ఏమీ కనబడం లేదన్నావు? ఆ కటిక చీకట్లో నేను ఏమీ కనబట్టాలి సొబగు ఎలా చూడగలిగావు?” అన్నాను చిరాకును ఆడితూ. అయితే నాలో చిరాకు ఏ మాత్రమూ లేదు. అది పొగడ్డలు నాకు చాలా అహోదకరంగా ఉన్నాయి.

“నిన్ను చూస్తే నాకు మతిపోతోంది సుమా! లోకాల్లో వెన్నెలిస్తోంది నువ్వనుకుని పొరబడ్డాను ముందు. కానీ నీ చంద్రుడికి మించిన దివ్యతేజస్సు. వెన్నెలలోంచి వచ్చి నిన్ను చూశాను. నువ్వు మాయం కాగానే కాసేపు కళ్ళు చీకట్లో కమ్మాయి. కానీ కాసేపటికి నా కన్నులు వెన్నెలను చూడగలిగాయి” అన్నాడు శేషగిరి.

“నాపట్ల నీకు ఎంత ఆరాధన శేషగిరి!” అన్నాను.

“నా ఆరాధ్య దైవంగా నిన్నెన్నుకోగలగడం పూర్వజన్మ సుకృతం అనుకుంటాను.”

“నన్ను దైవాన్ని చేయకు. ఎప్పటికీ నీకు అండను.”

“నువ్వు దేవతవే. నేను నీ భక్తుణ్ణి. భక్తికి లొంగని దేవతలుండరు” అన్నాడు శేషగిరి.

“అయితే నీ భక్తిని ప్రదర్శించు” అన్నాను.

అతడు నా పాదాలకు వందనం చేశాడు. అతని చేతి స్పృశనాకు గిరిగింతలు పెట్టింది.

“లే! నీ భక్తికి మెచ్చాను. నీ వశమయ్యాను” అన్నాడు.

శేషగిరి లేచి నిలబడ్డాడు. నా కతను చాలా దగ్గరగా ఉన్నాడు. అతని చేతులు ముందుకు సాగి నా నడుమును తాకాయి. అప్రయత్నంగా అతనికి హత్తుకుని పోయాను.

శేషగిరి కళ్ళు ఇప్పుడు కొత్తరకంగా చూస్తున్నాయి. ఆ మాపుల తాకిడికి నేను తట్టుకోలేకపోతున్నాను. నేనో అందాల రాజినీ, అతన్ని శాసించగలననీ మరిచిపోయాను. అతనేంచేసినా మాట్లాడకూడదనీ, అతను చెప్పినట్లు విసాలనీ అనిపించింది. ఇంకా చెప్పాలంటే అతనికి బానిసనై పోవాలనిపించింది.

కొద్ది క్షణాల క్రితం వరకూ అతన్ని శాసించగలను. నాలో అప్పుడే ఎంత మార్పు!

శేషగిరి చేతులు నన్ను బిగుసుకుంటున్నాయి. ఆ బిగి కొగిరి వారెంతో హాయిగా ఉంది. అతని ముఖం నాకు డాగా దగ్గరైంది. వెళ్ళని అతడి ఊపిరి నా చెక్కిలికి గిరిగింతలు పెడుతోంది.

“శేషగిరి నేను నీ బానిసను!” అన్నాను అప్రయత్నంగా.

శేషగిరి నన్ను చతుక్కున ముద్దు పెట్టుకున్నాడు.

* * *

“ఈ రోజింకా లేవలేదామ్మ!” అంది లక్ష్మి.

ఉరిక్కిపడి లేచాను. అంతా కల!

అయినా నమ్మకం కలగలేదు “నేనెక్కడున్నానే!” అనడిగాను లక్ష్మిని.

“అదేంటమ్మ అలా అడుగుతున్నారు?” అంది లక్ష్మి అస్పృశ్యంగా.

చుట్టూ చూశాను. ఎక్కడా వెన్నెల లేదు, పూలులేవు, పండ్లు లేదు.

వీశ్వవరూ లేకపోయినా ఫరవాలేదు. శేషగిరి కూడా లేడు. అప్రయత్నంగా నా మనసు, తనువు కూడా శేషగిరిని శోధిస్తున్నాయి.

ఉన్నట్లుండి లక్ష్మి శేషగిరిగా మారిపోతే ఎంత బాగుండును. లక్ష్మిని పరీక్షగా చూశాను. అది శేషగిరిగా మారేలక్షణాల కనబడలేదు. కానీ దాని చేతిలో చీపురు కనబడింది. ఉన్నవంటిది అది శేషగిరిగా మారితే నాకు లభించేది వెన్నెల్లో తడిసిన వస్త్రాల కాపు చీపురు కట్ట :

“చేతిలోని చీపురుకింద పారేయవే!” అన్నాను.

అదేంటమ్మా మీరీరోజు చిత్రంగా మార్చుతున్నార” అంది లక్ష్మి.

వలుక్కున మంచం దిగాను. నా మత్తు పూరి గా మారిపోయింది. చేతిలోని చీపురు పారేస్తే మాత్రం లక్ష్మి శేషగిరిగా మారుతుందా? ముఖం కడుక్కునే సమయానికి నేనుపూరిగా కలవ్రపంచంలోంచి బయటికివచ్చాను.

అయితే జరిగినదంతా వట్టి కల : కానీ ఎంత బాగుంది. ఆ కల నిజమైతే : అది నిజమయేలా చేయగల శక్తి నాకే ఉంది అంటే ఈరోజు సాయంత్రం అతన్ని పార్కులో కలుసుకోవాలి అంటే.

నేను శేషగిరిని ప్రేమిస్తున్నానా? ఈ ఆలోచన కలగానే నన్ను భయపూరించి శరీరమంతా వలుక్కుబడినట్లు వెంటనే వేణ్ణిళ్ళొస్తానం చేశాను.

కాలేజీకి వెళ్ళేవరకూ ఇంట్లో ఆన్యమనస్కంగానే ఉన్నాను. అవునుమరి నాజీవితానికి సంబంధించిన ఓ పెద్ద నిర్ణయం ఈరోజు తీసుకోబోతున్నాను. ఇప్పుడు శేషగిరి గురించి తీవ్రంగా ఆలోచించి సాగాను. శేషగిరి భాగ్యవంతుల బిడ్డ. అతనికి రెండు బిడ్డలున్నాయి. నాకోసం సమయమంతా ఖర్చు పెట్టగలిగినంత ప్రేమ ఉంది. నాకోసం అతను అహాన్నికూడా చంపుకుని బిడ్డగా కూడా అయ్యాడు. అతను గొప్ప అందంగా ఉన్న విషయం అడపిల్లైనా నిరాపేక్షణీయంగా బహుకుంటుంది.

కాలేజీలో అరుణతో ఈ విషయం మార్చాడు.

“ఈ రోజు నాకు చాలా సంతోషంగా ఉండే!” అంది అరుణ.

“ఏం?”

“రైలామజ్జాల కథ విన్నప్పుడు అలాంటి ప్రేమికులు బహుశా అని ఆశ్చర్యపడ్డారు కానీ శేషగిరి తన ప్రేమలో మునిగిపోయాడని నా అనుమానం. నీకు రైలామజ్జాల కథ తెలియకపోతే వచ్చింది కానీ ఆ ప్రేమ స్వభావం లాల్లేదని నాకు భావం ఉండేది. నువ్వు శేషగిరి ప్రేమను అర్థం చేసుకుని తిరిగివచ్చితే నీ వంటి స్నేహితురాలు అన్నండుకు నాకెంతో సంతోషంగా, గర్వంగా ఉంటుంది” అంది అరుణ.

“అయితే నేను శేషగిరిని ప్రేమించడం ఉత్తమమైన పనిగానీ!” అన్నాను.

“ముమ్మాటికీ!” అంది అరుణ.

నా మనవిప్పుడు బలహీనంగా ఉంది. అది శేషగిరికి లొంగిపోవే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ పరిస్థితిలో మనసిక బల్యానికి శక్తి చేయూత కావాలి. అందుకే నేను అరుణను ఆశ్రయించాను. అరుణ ఈ విషయంలో నాకెలాంటి సలహా యిస్తుందో నేనూహించ గలను. నాకు నచ్చే సలహా యిస్తుందని తెలిసే దాన్ని సలహా అంటాను. అది కాదంటే వింటానని చెప్పలేనుకానీ ఔనంటే సలహా అంటాను. అది నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు నన్ను నేను మధ్య విచ్చికోగలను.

“ఇద్దరం ఒక వయసు వాళ్ళమే అయినప్పటికీ నీ తెలివి తలమీద నాకు బాగా నమ్మకముంది. నువ్వు చెప్పినట్లే ఈరోజు శేషగిరిని కలుసుకుంటాను” అన్నాను అరుణతో.

“అయితే మీరిద్దరూ ప్రేమికులైనట్లే. ఇంక నేను సాయం సమయాల్లో ఆ పార్కు చూడాలికు రాను” అంది అరుణ.

12

“వచ్చేరా?” అన్నాడతను. అతని కళ్ళలో మెరిసిన ఆ నవ్వు కదిలించింది.

“నాకంటే పెద్దవారు. నన్ను మన్నించకూడదు. నువ్వు అని పిలవండి” అన్నాను. అంత త్వరగా అలా మాట్లాడడం నేననుకోలేదు. కానీ రాత్రి వచ్చిన కల అప్రయత్నంగా నావేల మాటలనిపించింది. అతను సుహృద్ అని పిలిచే వినాది కాదు. మనసు తహతహలాడి పోతోంది.

“నేను మన్నిస్తున్నది మీ వయసును కాదు. మీ ఘోర్యాన్ని” అన్నాడతను.

“అందంలో కూడా నేను మీకంటే చిన్నదానప్పటికీ” అన్నాను.

“నా అందం మీకు గొప్పది. మీ అందం నాకు గొప్పది. అందుకే పరస్పరం మన్నించుకుంటున్నాం బహువచన ప్రయోగంలో” అన్నాడు శేషగిరి.

“అలాంటప్పుడు ఈ పార్కులో కలుసుకోవడమెందుకంటే ఫోన్లోనే మాట్లాడుకోవచ్చుగా?” అన్నాను నేను.

“అంటే?”

“అందానికి మన్నన చేరువకావడం, చనువు తీసుకోవడం చనువు ఏకవచన ప్రయోగంలోనే పెరుగుతుంది.”

“ఈ రోజు మీరు చాలా చిత్రంగా మాట్లాడుతున్నారని అన్నాడతను ఆశ్చర్యంగా.

అతని ఆశ్చర్యం సబబైనదే. నేను నిన్న అతనితో మాట్లాడిన తీరువేరు. ఒక్కరాత్రి కలలో మెమిద్దరమూ ఎంతో దగ్గర నట్లు నేను భావించి వాస్తవం మరిచిపోయాను.

అతనుకూడా నాగురించి ఎన్నో కలలుకంటూ ఉండవచ్చు కానీ అతను వాస్తవంలోనే ఉండగలుగు తున్నాడు. అందుకే వారణం నేను అధికారి, అతను సేవకుడు కావడమే అయిందనవచ్చు.

అధికారులు తమ ప్రవర్తన విషయంలో జాగ్రత్తగా ఉండనవసరం లేదు. తమ మూడ్స్కు అనుగుణంగా వారు ప్రవర్తించినా బద్ధులైపోతారు. సేవకుల్లో మాత్రం అలా కుదరదుగదా!

“అవును. నిజమే! ఈరోజు మీ పుట్టినరోజు గదా అని దేవుడు ఇదే మన ఆఖరి కలయిక. మీకు గుడ్ బై చెప్పాలనే దేవుడు” అన్నాను. ఈసారి నా మాటల్లో చిలిపితనమేకానీ కోపం లేదు.

అతనికి అర్థమైనట్లుంది. “మీ అభిప్రాయానికి ధన్యజ్ఞం. నా పుట్టినరోజుయితే ఎప్పుడు పిలిచినా తప్పక వస్తారుగా!”

“అ..”

“అయితే ఇది మన ఆఖరు కలయికకాదు. నా పుట్టిన రోజు రేపు” అన్నాడతను.

నేను విస్మయంగా “ఈరోజు మీ పుట్టిన రోజని నిన్ను చెప్పారు” అన్నాను.

“నిన్నకూడా నా పుట్టినరోజు ఈ రోజని చెప్పలేదు. రేపు అనే చెప్పాను.”

ఫక్కున నవ్వి “అయితే అసలు మీకు పుట్టినరోజంటూ ఉండకుండా పోతుంది” అన్నాను.

“మీ పరిచయం అభిందాక నాకు చావు పుట్టుకలతో నిమిత్తమేముంది?” అన్నాడతను. నేను దేవతనన్ను భావాన్ని స్ఫురింప చేస్తూ.

“రేపటి పుట్టినరోజుకు ఈరోజు సమయం వృధా చేయడం నాకు నచ్చదు. మీ పుట్టిన రోజెప్పుడో చెప్పండి. అరోజే వస్తాను” అంటూ లేవబోయాను.

“మీరు నా బక్కనలేని క్షణంలో నేను చచ్చిపోతాను. మళ్ళీ మీరు మీ అమృత దృష్టి నాపై ప్రసరించినపుడే నేను జీవించతాను. అందువల్ల మీరెప్పుడు నా దగ్గరకు వస్తే అప్పుడే పుట్టినరోజునట్లుగా ఉంటుంది. అందువల్ల మీరిప్పుడు నా పుట్టినరోజుకే చెప్పారు, కాబట్టి వెళ్ళిపోవనవసరం లేదు.”

“చాలా చమత్కారంగా మాట్లాడుతున్నారు” అన్నాడు.
 “నాలో చాలా కళలున్నాయి, కానీ మీరు పక్కన రేపుకొని ఏవీ రాణించవు.”

“అయితే ఇకమీదట నన్ను సుమా అనే పిలుపు శేషగిరి అన్నాను ఇంక నేనే ఆ పిలుపుకు ప్రారంభోత్సవం చేస్తూ.

“సుమా !” అన్నాడతను అప్రయత్నంగా.

ఒక్కక్షణం ప్రకృతిస్థంభించి పోయినట్లుగా ఆదిమిరి నాకు.

“నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను శేషగిరి !” అన్నా నెమ్మదిగా. ఎంతనెమ్మదిగా అన్నప్పటికీ ఆ మాటలు ఆదిమిరిని బద్దాయని అతని ముఖం చెప్పింది.

“నిజమా ?”

“నా మాటలు ఎంతస్పష్టంగా ఉన్నాయో, అంత మనస్ఫూర్తిగా చెబుతున్నాను” అన్నాను.

శేషగిరి ఒక వర్యాయం చుట్టూచూసి “ఏమిటి విచిత్రం అన్నాడు.

“ఏమైందీ ?” అన్నాను.

“ఇప్పుడు నా చుట్టూ ఒక్కరుకాదు. ఎందరో ముఠాదారులు ఎవరిని చూసినా నీలాగే కనబడుతున్నారు. ఒక్కసారిగా ప్రతి మంతా నీమయమై పోయినట్లుంది” అన్నాడు శేషగిరి.

అది నిజమో, అతని భావుకతో తెలుసుకుందామని నేను చుట్టూచూసి ఆశ్చర్యపడ్డాను. ఎక్కడ చూసినా శేషగిరిలే! ప్రతి మంతా అతడి మయమై పోయినట్లుంది.

* * *

“నీపుట్టినరోజు రేపు కాక ఈనాడు అయితే ఏమైంది బాగుండును ?” అన్నాను?

“ఏం ?” అన్నాడు శేషగిరి.

“ఈనాడు అయితే అనుభవయోగ్యం. రేపు అది ఎదురుపూతాలి. ఎదురుచూడడం నాకిష్టముండదు.” అన్నాను.

“రేపు అన్నపదం చాలాగొప్పది సుమా ! అదంటే నాకు ఎంతో ఇష్టం. మనిషిలో ఎన్నో ఆశలురేపేడి, ఆశలకు నిత్య హాతనత్వాన్ని ప్రసాదించేదే రేపు. రేపు అన్నదిలేక ఈనాడు అన్నదొక్కటే ఉంటే నేను ఎప్పుడో నీప్రేమకు దూరం అయిపోయాను. రేపుమీద ఆశతో బ్రతకడంవల్లనే ఈనాటికి నీ ప్రేమ భాగ్యం పొందగలిగాను” అన్నాడు శేషగిరి.

“ఎదురు చూడడంలో నీకంత ఆనందమున్న పక్షంలో నాప్రేమ అప్పుడే అందిందనుకోకు. నేనుకూడా నిన్ను రేపేపించే ప్రేమించడం ప్రారంభిస్తాను.”

“ప్రేమ ఈనాడు, పుట్టుక రేపు అదేకదా తీవ్రతవల్లం.”

శేషగిరి చాలా బాగా మాట్లాడుతాడు. మాటల్లో నేనతనికి బాంను. అతను ఎక్కువగా నన్ను పొగుడుతూండడం వల్ల అతని మాటలు వినడం వల్ల నా ఆకర్షణ నానాటికీ పెరిగిపోతోంది.

ఒకసారి అతనికి చెప్పాను “నాకు బాగా పొగడ్తను ఆలవాటు చేసేస్తున్నావు శేషగిరి ! అందువల్ల నీకూనాకూ కూడా ఇబ్బందే.”

“నేనునిన్ను పొగడడంలేదు. ఉన్నమాటలే అంటున్నాను. కొంతకాలానికి ఉన్న మాటలు అయిపోతాయని భయపడనవసరం లేదు. నీ అందం నిత్యసూతనం” అన్నాడు శేషగిరి.

“ఇలాంటి ఛావాలన్నీ పెట్టి సినిమాపాటలు రాయకూడదూ?” అన్నాను.

“రాస్తాను. కానీ ఈనాడు కాదు, రేపు !” అన్నాడతను.

13

శేషగిరి పట్ల నాకు గల ఆకర్షణ నానాటికీ పెరిగిపోతోంది. మా ఇద్దరిప్రేమ దినదిన ప్రవర్ధింపన మవుతోంది.

మేమిద్దరంకలిసి పార్కుల్లోతిరిగాం. సినిమాలు చూశాం.

శేషగిరికోసం నేను ఎన్నో క్లాసులు ఎగవేశాను కూడా. ఏం చేసినా అత్తయ్య దృష్టిలో పడకూడదన్నది నా ఆశయం. ఈ విషయంలో అత్తయ్యకు సమాధాన మిచ్చుకోగల శక్తి నాకులేదు.

అయితే నేను తప్పు చేస్తున్నానన్న భావం నాకులేదు.

శేషగిరి సంస్కారంలో ఉత్తముడు, ఎన్నిసార్లు కలిసిపోతే అతడు హద్దు మీరలేదు. నన్ను తాకడానికి కూడా ప్రయత్నించాడు కాదు.

“మన ఈ పరిచయం కేవలం ఒకరినొకరు ఆర్థం చేసుకోవడానికి. మనం బాగా ఒకరినొకరు ఆర్థంచేసుకున్నాక మొదటి అనుమతి తీసుకుని వివాహబంధంతో ఒకటికావచ్చు, అప్పుడు మనకు హద్దులుండవు. మనం ఉంచము” అనేవాడు శేషగిరి.

అతని ఈ సంస్కారం నన్ను ముగ్ధురాలిని చేసింది. అలా అందానికి మెరుగులు దిద్దింది. అతన్ని చూసినకొద్దీ ఇంకా చూడాలనీ, అతని మాటలు విన్నకొద్దీ ఇంకా వివేకాలనీ నాకు అనిపిస్తుండేది. అతని సమక్షం నాకోవ్వనసగంగా పరిణమించింది.

శేషగిరి చొరవచేస్తే బాగుండునని నాకు అనిపించినందర్బాలు కూడా కొన్ని ఉన్నాయి. అతను చొరవచేస్తే పాపాలను వారించాలన్న కోరిక నాకింకా తీరనేలేదు.

ప్రతిరోజూ శేషగిరిని కలుసుకోవాలనిపించేది. కడుపు కున్నప్పుడల్లా అతనిచేత ఏవేవో వాగించి ఆనందించేవాన్ని.

మొదట్లో శేషగిరి నాకు చాలా చిన్నవాడులా కనిపించాడు. అతన్ని నేను శాసించేదాన్ని, ఏడిపించేదాన్ని. నా ఆజ్ఞలకు ఎదురు చూసేలా చేసేదాన్ని.

కానీ ఇప్పుడలాకాదు. శేషగిరి అన్నివిధాలా నాకు తెలియగొప్పవాడిలా అగుపిస్తున్నాడు. అతని అనుభవం, విజ్ఞానం, లోకజ్ఞానం, చమత్కారం ముందు నేనెంత అనిపించేది. నాకు తెలియకుండానే నేనతన్ని ఆరాదిస్తూ అతను చెప్పినట్లుగా విని అచరించడం నేర్చుకున్నాను.

నా బట్టలు ఎన్నికలో, నా అలంకరణలో, మాట్లాడే పద్ధతిలో, బోధించుటలో ఇలా ఎన్నింటాలోనో శేషగిరి కారణంగా మార్పులు వచ్చాయి. అతనే చెప్పినా దానివెనుక బోధించే తర్కం, వేదాంతం ఉంటాయి. మొదట్లో మూర్ఖంగా వాదించేదాన్ని కానీ క్రమంగా అతను ఏం చెప్పితే అది నిజమైతీలాలన్న నిర్ణయానికి వచ్చాను.

శేషగిరి దగ్గర ఉన్నప్పుడు కూల్ డ్రింక్ తప్పకాగేవాన్ని కాదు. ఐస్ క్రీమ్ తప్ప తినేదాన్నికాదు. ఒకటి రెండుసార్లు అతను స్పృశించాడు తీసుకువచ్చాడు కానీ తర్వాత నేనే వద్దన్నాను. టూక్స్ ఇయితేనే క్షేమం అనిపించింది. అతనూ నా సూచనకు వెంటనే అంగీకరించాడు.

నా గురించి అతనికి ప్రతిరోజూ చాలా ఖచ్చయ్యేది. అతని ముఖంలో ఆనగింజంత ఆనంతృప్తి అయినా ఉండేదికాదు. నా సంతోషమే తన ధ్యేయమన్నట్లు మనలేవాడు.

ఒకరోజున నేను..... “నా మూలంగా నీకు చాలా ఖచ్చయ్యేదే.....” అన్నాను.

“ఈ ఖచ్చయ్యే రెక్కా? వివాహమయ్యేక విన్ను విమానాల్లో ఎగిరించాలి. నగలదుకాణాల్లో నడిపించాలి.....” అని నవ్వాడు శేషగిరి.

ఆ మాటలకు నా శరీరం పులకరించిపోయింది. ఎంత అప్పుడవంతురాలని నేను? కోరిన అన్ని లక్షణాలూ ఉన్న మగవాడు నాకు భర్త కాబోతున్నాడు.

“నా కిప్పుడే విమానాల్లో ఎగరాలనీ, నగల దుకాణాల్లో నడిపాలనీ ఉంది.....” అన్నాను.

అతని కళ్ళలో కలవరం కనిపించింది..... “అప్పుడే వివాహమా?” అన్నాడు.

“ఏం?”

“నువ్వుంకా బియ్యే పూర్తి చేయాలిగదా!”

“ఇలా తిరుగుతూంటే బియ్యే అయ్యేదెప్పుడు? ఇంక పెళ్ళి చేసుకోవడమే క్రేయస్కరం మనిషిస్తోంది.....” అన్నాను. శేషగిరి

ముఖంలో దిగులు స్పష్టంగా కనబడగా నాకుకలిగిన ఆశ్చర్యం ఇంతా అంతాకాదు..... "అదేమిటి శేషగిరి.....అలాగైపోయావ్? నన్ను పెళ్ళి చేసుకోవడం నీ కిష్టంలేదా?"

"ఇష్టంలేకపోతే ఈ ప్రయత్నాలన్నీ ఎందుకు చేస్తాను?" అన్నాడతను.

"అయితే మరి పెళ్ళిమాట వింటూనే అలాగై పోయావేమిటి?"

"నా బాధ నీ కెలా చెప్పుకోవాలి అర్థంకాక....." అన్నాడు శేషగిరి.

"ఎలాచెప్పినా ఫరవాలేదనుకునేంత బాగా మనమీద ఒకకొకరు అర్థంచేసుకోలేదని నువ్వభిప్రాయ పడుతున్నావా?" అన్నాను తీవ్రంగా.

శేషగిరి కళ్ళలో మళ్ళీ మెరుపు కనబడింది..... "పెళ్ళి విషయంలో నాకోచిన్న సమస్య ఉంది సుమా!..... మా అమ్మ నాన్నలకు పెళ్ళివిషయంలో కొన్నివట్టంపులున్నాయి. కనీసం ఒక రూపాయకైనా కట్టుంచేసిదే నా పెళ్ళి జరుగనివ్వరు వాళ్ళు....." అని ఆగాడతను.

నా గుండెల్లో రాయిపడింది.... "లక్షరూపాయలు కట్టావా?" అన్నాను నీరసంగా.

అవును, శేషగిరి అంతస్తు అటువంటిదిమరి. కానీ శేషగిరి ఏ ఉద్దేశ్యంతో నాతో ఈ వ్యవహారం ప్రారంభించాడు. నా కి మాసి నేను డబ్బున్న వాళ్ళమ్మాయిని అనుకున్నాడా? ఇప్పుడు నేనేం చేయాలి? నా అసలు పరిస్థితిని బయట పెట్టాలా?

"అవును, లక్షరూపాయలు కట్టం. అంత కట్టుమిట్టం వాళ్ళు పెళ్ళికి మరో లక్షయినా ఖర్చుచేయాలిగదా..... అలాగే నీ పెళ్ళికి మీ నాన్న రెండులక్షలు ఖర్చుచేయాలి....." అన్నాడు శేషగిరి.

"లెక్క చాలా బాగుంది....." అన్నాను.

"అలా కోపంగా చూడకు సుమా!" అన్నాడతను.

"కోపం లేకపోతే నీ మాటలకు సంతోషం కలుగుతుందా? అందాన్ని గౌరవించే పద్ధతి ఇదేనా? డబ్బునంగతి వచ్చేసరికి దీనినం మాయమయిందా? కట్టుమిట్టి పెళ్ళి చేసుకున్నానంటే దుగ్గరిలో నా కెంత అవమానమో గ్రహించలేదా?" అన్నాను బలపాటు గాంధీర్యంలో. కానీ నా దగ్గర డబ్బుంటే రెండేమిటి... లక్షలైనా పారేసి శేషగిరిని కొనుక్కుని ఉండేదాన్ని!

"నా మాటలు పూర్తిగా వినవేం? ఇస్తానన్నా నీ దగ్గర పాపా కట్టం పుచ్చుకోను. నేను చెప్పేదల్లా కట్టుంచేసి పెళ్ళికి నాన్న ఒప్పుకోడని, అందుకని ఒక ఉపాయమాలోచించాను. నీ మధ్యనే నేను వ్యాపారంలో ఆసక్తి చూపు తున్నాను. అందుకు నన్నుకూడా సంతోషించాడు. నా స్వంత వ్యాపారం ప్రారంభించానంటే వెదవది రెండులక్షలు సంపాదించటానికి ఆరునెల్లు చాలు. డబ్బు నీకు సమర్పించుకుంటాను. నీ పెళ్ళికి నీ డబ్బు పైసా పుయినా అది నీ అండానికి అవమానంగా నేను భావిస్తాను. అందుకే వ్యాపారంలో వేలుపెడుతున్నాను. స్థిరపడ్డానికి రెండు లక్షలూ డబ్బుపడుతుంది. అంతవరకూ మనం ఆగకతప్పదు....."

"రెండు మూడేళ్ళే?" అన్నాను బాధగా. నా బంగారుకలలు ముంకావడానికి అదే చాలా పెద్ద వ్యవధిగా నాకు తోచింది.

"అవును సుమా! అంతకాలం ఆగడం కష్టమని నాకూ అనిపిస్తుంటుంది. ఒకోసారి ఏమనిపిస్తుంటుందో తెలుసా సుమా! నీ కలిదండ్రురైచిరింది వెంటనే నిన్ను వివాహం చేసుకోవాలని అనుకుంటుంది. అయితే అప్పుడు నేను ఇల్లు, ఆస్తి అన్నీవదులుకుని నీకు జీవకం ప్రారంభించాల్సి ఉంటుంది. నా సామర్థ్యంతో నేనేదో వ్యాసంగం..... నెలల ఏడెనిమిది వందలు క్లింకేసి నుంపాచింతు గానను. కానీ ఆలా నీ కిష్టముంటుందా?" అన్నాడు శేషగిరి.

“వద్దు శేషగిరి! నాకోసం నువ్వింత పెద్ద త్యాగం చేసే పద్దు” అన్నాను కంగారుగా.

“ఇందులో త్యాగమేమీ లేదు సుమా! సంపదల మీద కెన్నడూ మోజులేదు. నీ సమక్షంలో నాకు సంపదలెందుకు తుచ్చమైన భౌతిక భాగ్యాలమీద నీకు మోజుంటుంది అనుకోవద్దు. నీచేయూత లభిస్తుందన్న హామీ ఉంటే నేనీ క్షణంలోనే వివాహం సిద్ధం. ఇప్పుడూ నాకు కట్నం అవసరం లేదు. నీ తలదండ్రుల ఆశీర్వాదం లభిస్తే చాలు” అన్నాడు శేషగిరి ఆవేశంగా.

“కంగారుపడకు శేషగిరి! ఇన్నేళ్ళూ నిన్ను పెండ్లి తలదండ్రుల మనసు నొప్పించడం వల్ల నాకు వాళ్ళ కష్టం తగులుంది. నాకు డిగ్రీ వచ్చేవరకూ చదవాలని ఎలాగూ ఉండదు. ఈలోగా నీ ప్రయత్నాలు నువ్వు చేయి” అన్నాను నేను కంగారుగా. నేను కోరుకునే భాగ్యవంతుడైన శేషగిరి నా గురించి సామాన్య ఉద్యోగిగా చూరిపోతే కోటేశ్వరరావుకి ఇబ్బతిం పోవముంటుంది. నేను కోటేశ్వరరావు నెందుకు వదులుకున్నాను కానీ ఈ విషయం నిర్మోహమాటంగా శేషగిరికి చెప్పలేనుగా. అతను నాగురించి నిజంగానే తలదండ్రులతో తెగతెంపుట కుంటాడేమోనన్న భయం నాకు కలిగింది.

“నా తలదండ్రుల గురించి నువ్వు బెంగపడకు. వీరికి ఒకరోజున మనసుమారి వాళ్ళు నన్ను చేరదీయబోరు” అన్నాడు శేషగిరి.

“అలాగనుకోకు. ఒకోసారి పూర్తిగా మనసు విరిగిపోతే మీరు శాశ్వతంగా విడిపోవచ్చు.”

“అయితే ఆవనీ. అప్పుడు వాళ్ళు తలదండ్రులే అదిమి వేస్తారు.”

“అప్పటి వాళ్ళు సంగతెలాగున్నా. నువ్విప్పుడే కొడుకు అనిపించుకోవు” అన్నాను.

“నే నిప్పుడు తరుణప్రాయంలో ఉన్నాను. ఈ వయసులో త్యాగం చేసింది తలదండ్రులుకాదు. వాతో జీవితం పండుకునే పట్టు. ఆ విషయం గుర్తించనప్పుడు వాళ్ళు తలదండ్రులెలా తారు?”

వ్యవహారం చేయివాటి పోతున్నదని నేను గ్రహించి భయపడ్డాను. కానీ జీవితంలో తలదండ్రుల ప్రాముఖ్యత గురించి శేషగిరికి పెద్ద ఉపన్యాసం ఇచ్చాను. ఈరోజు నా గురించి తలదండ్రులను వదిలి పెట్టాడనుకుంటే మరో రోజున మరోరి తలదండ్రులను వదిలిపెట్టగలడన్నాను. మనసు బలహీనంగా ఉండ న్నారాదన్నాను.

నేను నా తలదండ్రుల నెంతలా గౌరవిస్తానో చెప్పలేనుగానీ మరోజు నేను శేషగిరికి తలదండ్రుల గొప్పతనాన్ని వివరిస్తూ ఉన్న ఉపన్యాసం వింటే శేషగిరి తలదండ్రులు వెంటనే వైస్తా ల్నట్లుంటేకుండా ఉభయ ఖర్చులూ భరించి మరీ మూ వివాహం చేసింది నన్ను తమకోడలిగా చేసుకుని ఉండేవారు.

“నావాదనలో బలంలేదనుకుంటాను. అందుకే నీముందు ఉపయోగిస్తాను” అన్నాడు శేషగిరి నీరసంగా. “అయితే నాకు నా ఈవరాజయం సామాన్యమైనదికాదు. మన వివాహం నాకొద్ది సంవత్సరాలు వాయిదా పడడానికి కారణమైంది. నాకొక్కాడుగో నీలో అంతటికత్తి ఎలావచ్చింది?”

ఎలా వచ్చిందో నాకు తెలుసు. నాలోనిబిడీకృతమై ఉన్న మూక్ష. దానిముందు ఏ మహా తరళకత్తి విలువలేదు. నిజం అప్పుంటే నేను ప్రేమిస్తున్నానని శేషగిరినిచాడు. అతడినావహించి నన్ను సీరింపవలను. వాటినినుభవించాలన్న బలమైగోర్చే నన్ను తనకి వశంచేస్తోంది.

వైకి మాత్రం ఏమీ సాధన మివ్వకుండా చివరకు వచ్చాను.

“ ఈ పరిస్థితిలో నువ్వేలానవ్వగలుగుతున్నావు మహామూల్యం అన్నాడు శేషగిరి బాధగా.

నేనాశ్చర్యంగా శేషగిరి వంక మాళాను. అతను ఏదో పని తీస్తున్నాడేమోనని అనుకుంటున్నాను. ముఖం సాల్పాటేసి ఉంది. కళ్ళలో మాత్రము ఉత్సాహం గోచరించడంలేదు.

“ నానంగతి నరేగానీ నువ్వలాగైపోయావేమిటి అన్నాను.

“ నీగురించి సంవత్సరాలతరబడి ఎదురుమానేకీ నాకు లేదేమోనని భయంగా ఉంది. ఏదో ఒకరోజున నా తలిదండ్రులు భేటిరావచ్చునని అనుకుంటున్నాను. అయితే అప్పట్లో నాకు తెలియకపోయింది. కానీ ఈరోజు నీ అభిప్రాయం విన్నాక నాకు తెలియకపోయింది. నాతలిదండ్రులు పూర్తిగా డబ్బు మనుషులు. వాళ్ళు గొడవ పడకుండా నిన్ను వివాహం చేసుకోవడం సాధ్యమవుతుంది అని అనుమానంగా ఉంది. నువ్వు నాకు ఒకే ఒక్క హామీ ఇవ్వాలి సుమా : మనప్రేమ సత్యమైనది. అనుకోని పరిస్థితుల్లో నా వేళవడి తప్పుచేసినా నాకు నీ ఆశ్రయం లభించాలి. ఆశ్రయమివ్వకపోతే నాకు ఏమీ ఉండదు. ఒక చల్లనిమాట, కరుణను చిందించే మాట, మనస్థాపన ప్రేమ, ఈ మూడూనీనుంచి ఎప్పుడైనా నాకు లభిస్తాయని తెలియజేయకపోతే నేను కాస్త ధైర్యంగా ఉండగలుగుతాను, లేకపోతే నేను మెచ్చుకోవడం చేసుకోవాలి సుమా : ” అన్నాడు శేషగిరి. అతనిగంతులుగా తడిగా ఉన్నదిప్పుడు.

“ నీసంస్కారమే నీకు ఆవేశంఎక్కువని తెలియజేస్తాను శేషగిరి : నువ్వు పొరపాటు చేయవనినాకు నమ్మకముంది. అయితే ఏపరిస్థితుల్లోనూ నువ్వు నీతలిదండ్రులతో చెందనవలసివచ్చినప్పుడు నాకు తెలియజేయాలి. నీరుపేదగా నడిపిథిలో నిలబడకూడదు. అలా నీకు నష్టం కలిగితే నాకు తెలియజేయాలి. నేనానుకుంటున్నాను సుమా : నాకు చెడ్డపేరువస్తుంది. ఆంధ్రానన్ను తిడుతుంటారు నేస్తానుగానీ ” అని అత్యయ్య ఏదో అనబోగా, నేను చటుచుతున్నాను ఏమనైనా అనుకో : నీసరిసంపదలు నిన్ను అంటున్నాను అందుకుని “ అదేం కాదులేగానీ అత్యయ్య, వాళ్ళంటే ఉన్నప్పుడే నిన్ను నేను అభిమానించగలుగుతాను. లేని పక్షంలో

ను, అదరణ, అభిమానం, అనురాగం ఏమీకూడా నీకు లభించినట్లు ఉంది నా తిరుగులేని అభిప్రాయం. నేను నిన్నుకాక నీ తల్లిని ప్రేమిస్తున్నానని నువ్వనుకున్నా నాకు బాధలేదు. కానీ నీ తల్లిని నిన్ను అంగీకరించను ” అన్నాను తీవ్రంగా.

అతను నిట్టూర్చి “ నా సమస్యకు పరిష్కారం ఎప్పటికీ ఉన్నదే ” అని గొణుక్కున్నాడు. అతని సమస్యకు పరిష్కారం త్వరగా లభించాలని నేనూ కోరుకుంటున్నాను.

14

“ మా : ఈరోజు కాలేజీ పదలగానే వెంటనే ఇంటి కొచ్చేసేయ ” అంది అత్యయ్య.

“ కుదరదేమో అత్యయ్య, ఈరోజు అరుణావాళ్ళ హాస్టల్ కు తానని ప్రామిస్ చేశాను. నేను వెళ్ళకపోతే వాళ్ళు తప్పుగా అనుకుంటారు ” అన్నాను.

“ నేను వాళ్ళకు ఫోన్ చేసి చెప్పనా? ”

“ పద్దులే అత్యయ్య ” అన్నాను కంగారుగా. “ ఇంతకీ ఏమిటి? ” మామయ్యగారి ప్రెండింగ్ బికి కుటుంబ సమేతంగా వచ్చినమని ఆహ్వానం వచ్చిందట. నేనుకూడా వస్తున్నట్లు అత్యయ్య ఫోన్ చేసి చెప్పిందట.

“ నాకు తెలియని వాళ్ళంటికి రావడానికి నాకు మొహం కనకం ఉంటుందత్యయ్య. ”

“ నిన్నాకొరి నీ వదిలేసి నేను వాళ్ళింటికి వెడితే నిన్ను మా బంబం లో లెక్క వేయనట్లుగానే అవుతుంది. అది నాకంత అవసరం లేదు. నీవు నా అన్నకూతురివి. నిన్ను పరాయి మనిషిగా చెప్పుకోగలను; నువ్వు రాకపోతే వాళ్ళింటికి వెళ్ళడమైనా నేస్తానుగానీ ” అని అత్యయ్య ఏదో అనబోగా, నేను చటుచుతున్నాను అందుకుని “ అదేం కాదులేగానీ అత్యయ్య, వాళ్ళింటి

అడ్రస్ చెప్పి, ఎన్నింటికి అక్కడికి రావాలి చెప్పి, నేను సరిగ్గా ఆ సమయానికి అక్కణించి వస్తాను" అన్నాను.

"కాలేజీనుంచి వచ్చేవంటే జిడ్డుముఖం ఓడుతూ ఉంటుంది. ఆ తర్వాత ఇంట్లో ప్రయాణంలో బట్టలు నలిగిపోతాయి. ఎవరికి తెలిసినా వెళ్ళేటప్పుడు ప్రెమ్ గా వెళ్ళాలి."

"అదికాదత్తయ్యా, హాస్టల్లో ఒకమ్మాయి పుట్టినరోజు. ఆ అమ్మాయి చాలా మీదది. స్కాలర్ షిప్ మీద చదువుకుంటుంది. ఆ పుట్టినరోజుకి నేను వెళ్ళకపోతే కారణం ఏమైనా ఆ అమ్మాయి చిన్నబుచ్చు కుంటుంది. ఆం లో నేను రోజూ హాస్టల్లో కానేవు గడిపి వస్తూనే ఉంటాను. ఈ ఒక్కరోజూ వెళ్ళకపోతే తన పుట్టినరోజుకు హాజరు రావడం ఇష్టంలేక వెళ్ళలేనట్లు కుంటుంది" అన్నాను.

"అంత మీదదైతే పుట్టినరోజు వేడుక జరుపుకోవడం మొదలు; ఆ డబ్బుతో ఇంకేమైనా కొనుక్కోవచ్చుగా?" అని అత్తయ్య చిరాగ్గా.

అవును. ఈ విషయం నాకు స్ఫురించనేలేదు. "ఆ అమ్మాయికి పుట్టినరోజు వేడుక జరుపుకోవడం ఇష్టంలేదత్తయ్యా, రాజీవాళ్ళు వాళ్ళు మొత్తం నలుగురు, మిగతా ముగ్గురూ పుట్టినరోజు జరుపుకున్నారని ఇప్పుడీ అమ్మాయి వాళ్ళ బలవంతం మీదనే ఈ వేడుక జరుపుకుంటోంది". అన్నాను.

"అయితే ఈ రోజుకి కాలేజీ మానేయాలి. అప్పుడేకంటే ఉండవుగదా!" అంది అత్తయ్య.

"అమ్మనాబోయ్, కాలేజీ మానేయడమే; ఈరోజు చాలా ముఖ్యమైన క్లాసులున్నాయి."

"అత్తయ్య చిరాగ్గా చూసి మరైతే నన్నేం చేయమంటావ్ చెప్ప" అంది.

"నేను వచ్చేది హాస్టల్నించే గదా ప్రెమ్ గా తయారై వస్తాను" అన్నాను.

ఏ కళనుండో అత్తయ్య సరేనంది.

అత్తయ్యతో ఇంతలా మాట్లాడవలసిన అవసరముండేది ఏమీ, కానీ ఘుంఘుగానే శేషగిరితో మాట్లాడి పినిమా ప్రోగ్రాం చూడకపోవడం వల్ల ఈ వాదన తప్పని సరి అయింది.

శేషగిరితో కార్యక్రమం కాన్ఫిరైజే నా మనసు తట్టుకోలేదు. అందుకే అత్తయ్యకు నోటికి వచ్చిన అబద్ధాలన్నీ చెప్పాను. అయితే అబద్ధాలు చెప్పడం నాకు కొత్తరాదు. శేషగిరితో పరిచయం ఉన్నప్పుట్టివీ అబద్ధాలు చెప్పడం నాకు అధ్యాసమయింది. అబద్ధాలు చెప్పడంలో నా అనుభవం పెరిగినకొద్దీ, ఇద్దరి కార్యక్రమాలూ నిరాటంకంగా కొనసాగి పోసాగాయి.

మా ఇద్దరి పరిచయం గురించి అరుణకు తప్ప ఇంకెవ్వరికీ తెలియదు. అది యెవ్వరికీ చెప్పదని నాకు తెలుసు. శేషగిరిని అతనింత రహస్యంగా కలుసుకుంటున్నాను. మేమిద్దరం పరిచయమైతే ఎదురుపడని ప్రదేశాల్లోనే తిరుగుతున్నాము.

ఒకే ఒక్క బాధ ఉండేది నాకు. శేషగిరితో పరిచయం ఉన్నప్పుడు ఈ ఊరు ఎంతో విశాలంగా కనబడేది. ఇప్పుడీ ఊరు చాలా చిన్నదిగా కనబడుతోంది. ఊరంతా పరిచయమై; అరిచిన వారి కళ్ళబడకుండా తిరగడానికి చాలా కష్టంగా ఉంటోంది.

ఈ బాధకు ఇంకో భయంకూడా తోడయింది నాకు. శేషగిరి తప్పిన ఉన్నప్పుడు పరవశం లాంటిది కలుగుతుంది నాకు. వన్ను నేనే మరచిపోతూంటాను. ఆమెమరపులో అణగ్రతగా ఉండిపోయిన వాళ్ళవారికైవా దొరికి పోతానేమోనన్న భయం నాకుంది. అలాదొరికితే అత్తయ్య నెమర్కొవాలి. అది నాకు చేతరాదు. పరమలో భయం ఎలా ఉన్నప్పుటికీ నేను శేషగిరితో తిరగడం చేసలేదు. ప్రస్తుతానికి అది నా బలహీనతగా ఉంటోంది. శేషగిరి తప్పకపోతే నేను ఇటు చదువునూ, అటు పరువునూకూడా లక్ష్యం చేసుకోవడం లేదు. నాకూ, శేషగిరికీ గల పరిచయం ఇంకా మా కాలేజీలో ఉండకపోవడం నా ఆద్యక్షం.

కానీ ఇలా ఎంతకాలం సాగుతుంది; ఏదో ఒకరోజున నేను దోషిగా అత్తయ్యముందు నిలబడకతప్పదు. అప్పుడేం జరుగుతుంది? ఇది తెలుసుకోవడానికి ఎంతోకాలం పట్టలేదు.

15

పిల్లి కళ్ళుమూసుకుని పాలు త్రాగినంతమాత్రాన ఇతరులకు కనబడకుండా పోయింది. చూపరిచయాన్ని రహస్యంగా ఉంచడానికి నేను, శేషగిరి చేసిన ప్రయత్నాల విలువ అంతమాత్రాన అయింది.

ఒకరోజు అత్తయ్య కాలేజీనుంచి అప్పుడే ఇంటికి వచ్చిన నన్ను ప్రేమగా గదిలోకి పిలిచి..... "ఈ రోజు పెండరా? ఇంటి వచ్చావేమ్యూ..... శేషగిరితో ప్రోగ్రాం లేదా?" అంది.

నేత్తిమీద పిడుగు పడ్డట్లయింది నాకు. నోటమాటకర అలాగే ఇలా ప్రతిమలా అత్తయ్యవంటే చూస్తూ ఉండిపోయాను. కానీ అలాకూడా ఎంతోనేపు చూడడం వీలుకాలేదు.

అత్తయ్య కళ్ళలోంచి నిప్పులు వర్షిస్తున్నాయి. అత్తయ్య ఈ రూపంలో చూడడం ఇదే ప్రథమం నాకు.

"ఏం.....చూట్లాడవేం?" అంది అత్తయ్య.

అయినా నేను చూట్లాడలేదు. అత్తయ్య పెద్దపక్కన చురుకం మొదలు పెట్టింది. అవిడ ఏంమాట్లాడుతోందో నేను విగతం లేదు. నా నర్వేంద్రియాలూ పనిచేయడం మానేశాయి. కానీపట్టి అత్తయ్య నాకు దగ్గరగా వచ్చి..... "నేను చెప్పేది వింటున్నా, లేదా?" అంది.

"వింటున్నానత్తయ్యా?" అన్నాను. నా కింతంపించే విషయం తెలుస్తుంది. ఏడవదానికి సిద్ధంగా ఉన్నానని.

"మగవాడు తప్పుచేసి ఏడిస్తే అంతా జాలిపడి వాణ్ణి క్షమిస్తాడు. ఆడది కావాలింది సాధించుకోవడం కోసమే ఏద్యాలి తప్పితే....."

ప్పుచేసి ఏడిస్తే లాభంలేదు. ఆడదానితప్పు ఎదువుపల్ల పోయేది కాదు....."

"నేనేం తప్పుచేయలేదత్తయ్యా!" అన్నాను నన్ను నేను గ్రహించుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తూ.

"అయితే నువ్వు శేషగిరితో తిరుగుతున్న చూట నిజం కాదా?....."

"నిజమే.....కానీ నేనే తప్పుచేయలేదు....."

"నువ్వు చేసేది తప్పుకాదని నీకుతోస్తే.....ఈ విషయం నాకు చెప్పకుండా రహస్యంగా ఎందుకుంచావ్!" అనడిగింది అత్తయ్య. ఈ ప్రశ్నకు నా దగ్గర జవాబులేదు. ఊరుకున్నాను.

"నువ్వెంతో మంచిదానివనుకున్నాను. అనూయకురాలి వనుకున్నాను. అందుకే మీ నాన్ననడిగి మరీ నాదగ్గర తెచ్చిపెట్టు తున్నాను. కానీ నువ్విలా ప్రవర్తిస్తావనీ, నా పరువు తీస్తావనీ, మీ నాన్నకు నమాధానమిచ్చుకోవలసిన స్థితికి నన్నులాగుతావనీ నేనేన్నడూ అనుకోలేదు....." అంది అత్తయ్య.

ఇంకనాకు ఏడుపు ఆగలేదు. ఉన్నచోటునే కూర్చుండి పోయి.....చేతుల్తో ముఖం కప్పకున్నాను.

అత్తయ్య ఆ తర్వాత ఇంకాస్నేపు నన్ను తిట్టింది. నేనలా ఏడుస్తూ కూర్చున్నాను. తిట్టితిట్టి అలసిపోయిందో ఏమో అత్తయ్య నా దగ్గరకు వచ్చి కూర్చుని నెమ్మదిగా నా తలనిమిరింది. నాకింకా ఏమీకావని ఏడుపువచ్చి వెంటనే అత్తయ్య ఒడిలోవారి బావురు విన్నాను.

ఈసారి అత్తయ్య నన్ను ఓదార్చింది. "పిచ్చిపిల్లా..... నీ దాగుకోలేదాన్ని కాబట్టి ఇలా కఠినంగా మాట్లాడవలసి వచ్చింది. ముక్తాయుక్త జ్ఞానం తెలియని వయసుకాబట్టి నువ్వు తప్పుదారి నడుస్తున్నావు. నువ్వు అనూయకురాలివని నాకు తెలుసు. అదే నాదాదకూడానూ....." అన్నది ఆమె ఓదార్పులోని సారాంశం.

ఆ తర్వాత అత్తయ్య నెమ్మదిగా నా దగర్తుంచి వివరాల్లాబట్టింది. అతనెవరో తెలుసుకుంది. నేను హద్దులు అతిక్రమించలేదని రూఢి చేసుకుంది. ఇకమీదట అతనితో తిరగవద్దని చెప్పించింది. అన్నింటికీ మౌనంగా తల ఊపాను.

“అలా ఊరికే తలూపడంకాదు. నేను చెప్పించినా గుర్తుంచుకోవాలి. రేపట్నీంచి నువ్వు తిన్నగా కాలేజీకి వెళ్ళవడలగానే మళ్ళీ తిన్నగా ఇంటికి వచ్చేసేయ్. నువ్వు బుద్ధిమంతురాలివనీ మళ్ళీ నాచేత చెప్పించుకోవనీ నమ్ముతున్నాను. ఇంకా సారిలాంటి పొరపాటు జరిగితే మాత్రం నువ్వు చదువు మానేసి మీ ఇంటికి వెళ్ళిపోయివుగాని” అంది అత్తయ్య. దానికూడా నేను మౌనంగానే తలూపాను.

16

అత్తయ్య మాటలు నేను తూదా తప్పకుండా పాటించాను. అసలు అత్తయ్య చేత మాటపడేలా ప్రవర్తించినందుకు నామీద నాకే అసహ్యంవేసింది. ఒక కన్నెప్పిల్లకు కలలుండడంలో తప్పలేదు. ఆకలల్లోని మనిషి ఎదురుపడితే ఆకర్షణ పుట్టడం కూడా సహజం.

అతన్ని దగ్గరకు రానియ్యడం నేను చేసిన మొదటి తప్ప. ఆ తర్వాత అతనికి దగ్గరవడం అనుకోకుండా జరిగిపోయిన రెండో తప్ప. ఈ రెండు తప్పలూ మా ఇద్దరిచేతా ఇంకా ఎక్కువ తప్పులు చేయించ లేదంటే అదినా అదృష్టంకాదు. శేషగిరి సంస్కారం. అప్పుడల్లా అతడిపట్ల నాకున్న ఆకర్షణ అతను సరైనవీటిలో ప్రోత్సహించినట్లయితే నేను శేషగిరికి వెళ్ళిపోవడానికి అయి ఉండేదాన్ని. ఒక విధంగా అతడి సంస్కారమే నా అదృష్టమైంది. ఇప్పుడు నేను శేషగిరి గురించి పట్టించుకోవడం మానేశాను. అతను నామనసంతానిండి ఉన్నాడు. అయినప్పటికీ అతను

కాలేజీకి బుద్ధిగర కనబడగానే ఎరగని వ్యక్తిని చూసినట్లుగా వెళ్ళిపోతున్నాను. నన్నెలా కలుసుకోవాలో, నాతో ఎక్కడ పట్టాదాలో తెలియక అతను కపించిపోతున్నాడని అతని లండమైన కళ్ళు చూసి గ్రహించాను. అతడి కళ్ళు చూసినపుడల్లా నాకు బాధగానే ఉంటుంది.

అవంటే నాకు చెప్పలేనంత ఇష్టం. వాటిని నా వెదాలతో పుట్టించి ముద్దుపెట్టుకోవాలన్నది నాలో గాఢంగా నానాటికి పెరిగిపోతున్న కోరిక. ఆకోరికను ఏదో ఒకరోజున ఈసారికే తీర్చుకుని ఉండేన్నే! కానీ అతివపక్కన ఆ మగవాడు చూపే నిగ్రహం నాకు సవాలుగా నిలిచి నాకోరికను పక్కనవేస్తేది.

నన్ను కలుసుకుని పట్టాడే అవకాశం నేనతనికి వద్దండలేదు. నాలో ఏదో మార్పు వచ్చిందని గ్రహించిన అతను అందుకుకారణం తెలుసుకోలేక కలవరపడుతున్నాడు.

ఇదీ ఒకండుకు మంచిదే అనిపించింది నాకు. కొంత కాలంపాటు అతడి కనునన్నల్లో మెలగి అతనికి అలుసైపోయాను. ఇప్పుడు మళ్ళీ అతడికి నాపట్ల ఆకర్షణ పెరిగి ఉండాలి.

* * *

ఆరోజు కాలేజీనుంచి నేను ఇంటికి రాగానే హాల్లో సోఫాలో కూర్చుని ఉన్న శేషగిరి కనబడ్డాడు. అతన్ని చూస్తూనే నేను తయ్యపడ్డాను. అతనిలా మా ఇంట్లో ఎదురు పడతాడని నేనూహించినా సైతం ఊహించలేదు.

ఇప్పుడు అత్తయ్య అతని గురించి అడుగుతుంది. ఏం విప్పాలి?

అప్పుడు హాల్లో ఇంకెవ్వరూలేదు. త్వరగా అతన్ని పిలిపించి “ఇక్కడికెందుకోచ్చావ్!” అనికంగారుగా అడిగాను. పట్టినంత తొందరగా అతన్ని పంపివేయాలన్నది నా అభిమతం. అతను ఏదో చెప్పాలని నోరు విప్పాడు కానీ అగిపోయాడు.

“అతన్ని నేనే రప్పించాను” అన్నమాటలువిని వెన్నుతిరిగి చూసాను.

చేతిలో మంచినీళ్ళుగ్లుసుతో అత్తయ్య: నిశ్చేష్టరాలినే పోయాను.

“నువ్వు లోపలకువెళ్ళు. నేనిక్కడ చాలా విషయాలు చూట్టాడాలి!” అంది అత్తయ్య.

నేనునాగదిలోకి వెళ్ళిపోయాను కానీ నాదృష్టంతా హాల్లోని ఆసోఫామట్టూ పరిత్రవస్తోంది. అక్కడ అత్తయ్య, శేషగిరి ఏం చూట్టాడుకుంటున్నారో తెలుసుకోవాలని నామనసురేకుతూహలపడుతోంది.

అత్తయ్య ఎంతమంచిది !! నేను శేషగిరితో తిరుగుతున్నందుకు తనకు నామీద కోపంవచ్చిందని మాత్రమే నేననుకున్నాను. అంతేగానీ ఇలా శేషగిరిగురించి ఆరాతీసి అతన్నింటికి రప్పించి వెళ్ళివిషయాలు చూట్టాడే ప్రయత్నాలు చేస్తుందని నేను కలలో కూడా ఊహించలేదు.

నా ఆలోచన లెంత తొందరగా పరుగెడుతున్నాయో అప్పుడే నేనూ, శేషగిరి పెళ్ళిపీటలపై కూర్చుని ఉంటే అమ్మ, నాన్న, అత్తయ్య, మామయ్య మావై అక్షింతలు వేస్తున్నారు.

నేను శేషగిరితో ఏకాంతం కోసం ఆత్మతగా ఎదురు చూస్తున్నాను. అదికూడా లభించనే లభించింది. అప్పుడే నేను అతనితో “చాలాకాలంగా నా మనసులో ఉండిపోయిన కోరిక తీర్చుకునే ఉజ్జం ఇంతకాలానికి వచ్చింది అన్నాను. “ఏమిటది?” ఒక్కసారి కళ్ళు మూసుకో”. శేషగిరి కళ్ళు మూసుకున్నాడు. నేనతన్ని నమిపించాను. నా చెదాలతో అతడి నయనాలు స్పృశిస్తున్నానన్న భావన నా శరీరాన్ని పులకరింపలకు గురిచేసింది.

“అతను వెళ్ళిపోయాడు.” ఈ కంఠస్వరం అత్తయ్యిని ఆ మాట వింటూనే నా కళ్ళలో దృశ్యం మాయమైంది. ఊహ

లోని అతనుకూడా వెళ్ళిపోయాడు. ఊహలో నా కోరిక తీరడానికి కూడా ఇంకా సమయం రాలేదు.

అత్తయ్య ముఖంలో చిరునవ్వులు చిందాయి. “ఈ రోజుల్లో కులం, మతం అంటూ పట్టుకు వేళ్ళొడం చాలా తెలివి కళ్ళువ పని. మీ నాన్న ఏమంటాడో తెలియదుకానీ కుర్రాడు యోగ్యుడని నాకు అనిపించింది. ఏమో అనుకున్నానుగానీ నువ్వు తెలివైనదానివే! మంచివాణ్ణి వెతుక్కున్నావు.”

“నాకు సిగ్గు వేస్తోంది. ఏం చూట్టాడకుండా అత్తయ్య మాటలు వింటున్నాను.”

“మీ నాన్నను ఒప్పించడానికి నా శాయశక్తులా ప్రయత్నిస్తాను. ఒప్పకోక పోవడానికి మాత్రం ఇందులో ఏముందిలే. అతడికి నా అన్నవాళ్ళెవ్వరూ లేరు. నెలకునుమారు ఎనిమిదొందలు వచ్చే ఉద్యోగం ఉంది. అన్నిటికీ మించి మనిషి చాలా మంచివాడు. కట్నం అక్కరలేదుట. పెళ్ళి చేసుకోవడం కోసమే నీతో పరిషయం చేసుకున్నాడు” అంది అత్తయ్య మళ్ళీ.

ఏడుగుపడట్లు ఉలిక్కిపడ్డాను. అతనికి ఉద్యోగమా? అంటే తలిదండ్రులను తెగతెంపులు చేసుకున్నాడా? అతను నాతో రెండు కార్లున్నాయనీ అస్తమానూ పెద్దవాళ్ళు తనకువి అందుబాటులో ఉంచరనీ చెప్పాడు. తన తలిదండ్రులు వ్యాపారస్థులని చెప్పాడు. అతనికి నా అన్నవాళ్ళెవ్వరూ లేరని అత్తయ్య అంటోంది. నేను కొద్దిరోజులుగా ముఖావంగా ఉండడం చూసి అతను ఇక లాభం లేదని వెళ్ళి విషయం తలిదండ్రులతో చూట్టాడి ఉంటాడు. వాళ్ళు దెబ్బలాడి ఉంటారు. ఇతను తెగతెంపులు చేసుకుని ఉంటాడు.

“అతనికి ఉద్యోగమన్న విషయం నాకు తెలియదత్తయ్యా! కొత్తగా చేరాడా?” అనడిగాను.

“కొత్తగా చేరడమేమిటే. మూడేళ్ళనుంచీ చేస్తున్నాట్ట. అరెల్లకిత్రమే పెద్దనెంటు కూడా అయ్యాట్ట. అయితే ఇవేమీ తెలుసుకోకుండానే ఇన్నాళ్ళూ నువ్వతనితో తిరుగుతున్నావా?” అంది అత్తయ్య.

అత్తయ్య మాటలకు నాభయం ఇంకా పెరిగింది. అతను ఉద్యోగం చేస్తున్నాడన్న విషయం నాకు తెలియలేదు. ఆ విషయం నుతను దాచిపెట్టాడు. అత్తయ్యతో అతను ఇంకే వికేపాలా చెప్పలేదు. రెండు లక్షల పెళ్ళి ఖర్చు గురించీ, తను చేయబోయే వ్యాపారం గురించీ, తలిదండ్రులతో రానున్న సమస్యల గురించీ ఏమీ మాట్లాడలేదు. మూడు సంవత్సరాలనుంచి ఉద్యోగం చేస్తున్నాననీ, తనకెవ్వరూ లేరనీ చెప్పాడు. ఇండులో ఏదీ సీజం అతను నాతో అబద్ధం చెప్పాడన్న అనుమానం నాలో పుట్టి వెళ్ళి పెద్దదవుతోంది. నేను మోసపోయానన్న భావన నన్ను నిద్రాపన కదిలిస్తోంది. ఈ విషయాన్నిక్కడ ఆగనివ్వకూడదు. వెంటనే పెళ్ళి విజమేమిటో తెలుసుకోవాలి.

“ఏమీ మాట్లాడవు? అతని ఉద్యోగం గురించి నీకు విజయం తెలియదా?” అత్తయ్య రెట్టించింది.

“తెలియదత్తయ్యా. అతనిది మన కులం కాదనికాదు నువ్వు చెప్పేవరకూ నాకు తెలియదు” అన్నాను ఇంకా ఆలోచిస్తూ. అతను చెప్పిన అబద్ధాల గురించి అత్తయ్యకు తెలియనివ్వకూడదు. తర్వాత అతన్ని కలుసుకుని అసలు విషయం తెలుసుకోవాలి. అ తర్వాతనే పెళ్ళి ప్రసక్తి!

“బాగుంది వరస. కులం మనది కాకపోతే యేంరే?” అని అత్తయ్య ఏమో చెప్పబోయింది.

“చిన్నతనం వల్ల నేను చాలా పెద్ద పొరపాటు చేశాను పిస్తోంది దత్తయ్యా. నాకేమిటో భయంగా, గాబరాగా ఉంది. మొదట్లో ఇవన్నీ నేనాలోచించుకోలేదు. పిచ్చివానిలా ప్రవర్తించాను. నన్ను బాగా ఆలోచించుకోనీ అత్తయ్యా! చూడి పెట్టకూతుంది. నాకంకా పెళ్ళి కావలసిన చెల్లెళ్ళున్నాడు” అన్నాను.

అత్తయ్య నావంక విచిత్రంగా చూసింది. “ఇప్పుడు ఇవన్నీ ఆలోచించుకోవడం..”

“అవునత్తయ్యా. తెలిసో తెలియకో, చిన్నదో పెద్దదో ఓ కప్పు చేశాను. దీని గురించి ఈవేళా రేపా బాగా ఆలోచిస్తాను. తర్వాత నాకేమనిపించిందో చెబుతాను. ఈ పెళ్ళి నా కిష్టం లేని క్షణంలో మవ్వే నన్ను ఏ గొడవా లేకుండా రక్షించాలి. ఇక మదట నీకు చెప్పకుండా, నీకు తెలియకుండా పెన్నులో ఇంతుకూడా రోసుకోను” అన్నాను కంగారుగా.

“పచ్చిపిల్లా” అని నిట్టూర్చింది అత్తయ్య. “నువ్వు చెప్పింది నిజమే బాగా ఆలోచించుకో. కులాంతర వివాహాల్లో తప్పలేదు కానీ అడపిల్లలెక్కుగా ఉన్న ఇళ్ళలో అది కాస్త ఆలోచించుకోవలసిన విషయమేమరి” అంది అత్తయ్య.

అనుకున్నట్లుగానే మధ్యాహ్నం కాలేజీగేటు దగ్గర శేషగిరి కనిపించాడు.

ఇద్దరూ కలిసి కాస్త దగ్గర్లో ఉన్న పార్కుకి వెళ్ళాం. ఆ సమయంలో పార్కు నిర్మాణమిప్పుడే ఉంది. ఇద్దరం ఓ చెట్టు వీడకు చేరాం.

“నువ్వు నాకు అన్నీ అబద్ధాలే చెప్పావు” అన్నాను నేను.

“అన్నీకాదు. కొన్ని మాత్రమే అబద్ధాలు” అన్నాడతను.

“కత్తితో కాళ్ళను గాయపరిస్తే వైద్య సహాయంతో బాగు చేయించుకోవచ్చు. గుండెల్లో పొడిస్తే మనిషి బ్రతకడు. నీ ఆస్తి గురించి నువ్వు చెప్పిన అబద్ధం అలాంటిది. అది నా కలర్నీ, ఆకర్నీ, కోరికలర్నీ అన్నింటినీ చంపేసింది” అన్నాను.

“నన్ను క్షమించు నుమా!” అన్నాడు శేషగిరి.

“ఎందుకు చెప్పావీ అబద్ధాన్ని!” తీవ్రంగా అడిగాను.

“నీ క్రాస్ మేట్ అరుణ నాకు బాగా తెలుసు. నిన్ను గురించి ఆమె ద్వారానే తెలుసుకున్నాను. తన క్లాసులో అస్సరలాంటి అవ్వయిందనీ దరిద్రుణున్నా, పేదవాళ్ళన్నా ఆమెకు అంతులేవి

అనన్యమనీ ఆమె నాకు చెప్పింది. కుతూహలం కొద్దీ నిన్ను చూశాను. ఆ తర్వాత నాకు తెలియకుండానే నేను నీ ప్రేమలో పడ్డాను. నువ్వులేకపోతే బ్రతకలేననిపించింది, సీతో పరిధయం చేసుకోవాలంటే దనవంతుడిలా మనలడ మొక్కచే మార్గముని పించింది, అంధుకే అబద్ధం చెప్పాను."

నా శరీరం కుతకుత లాడిపోయింది, అయితే ఆరుణకు శేషగిరి గురించి అంతా తెలుసన్నమాట. అది శేషగిరికి సహకారిం చి మిత్రద్రోహం తలపెట్టింది నాకు.

"నన్ను క్షమించలేవా సుమా !" అన్నాడు శేషగిరి.

"పేద వాళ్ళంటే నాకు అనన్యమని తెలుసు, ఎప్పటికైనా నీసంగతి నాకు తెలియక తప్పదనీ తెలుసు, అలాంటప్పుడు ఎందుకీలాంటి అబద్ధం చెప్పావ్ !" కోపంగా అడిగాను.

శేషగిరి గొంతునవరించుకుని "నేను పేదవాడినా, అలాగని ఎవరంటారు ? నెలకు ఎనిమిదొందలు వచ్చే ఉద్యోగముంది. డబ్బు దుబారా చేసే చెడు అలవాట్లులేవు. వెనకాముండా ఎవరూ లేరు. పెళ్ళిళ్ళ బజార్లో నాకు చాలా విలువ ఉంది. కట్టుం కావాలంటే పదిహేనువేలకు పైగా పలుకుతుంది. నేను లక్షిది కారినీ కాకపోవచ్చు. కానీ పేదవాడిని మాత్రం కాదు" అన్నాడు.

"కావచ్చు. అయితే కోకేశ్వరరావుకూడా నీలాంటివాడే. చెప్పాలంటే అతను నీకంటే మెరుగు. అతనికి నాకూ కులం కలిసింది. అతనికి నా అన్నవాళ్ళున్నారు. అప్రీకూడా ఉంది. అతన్నెందుకుకాదన్నాను ? జీవితంగురించి నేను కంటున్న కంట పేరు. కార్లలో ప్రయాణం, క్లబ్బుల్లో విహారం, అనుదినం పాపింగు, నగలపావుల్లో అడుగుపెట్టగానే సమ్రుతగా ఒరిగిపోయే మనుషులు ఇంట్లో పనివాళ్ళు ఎన్నని చెప్పను ? నా కంటిన్నీ నీకళ్ళలో ప్రతిఫలించాయి. మోసపోయాను."

"అలాగనకు సుమా ! కోకేశ్వరరావు కథ విన్నాకనే నేను నీకోసం ఈనాటకం ఆడాను. అనుభవంలేని నీకు ఆర్థంలేని

రికలతో నిన్ను నీవే మోసం చేసుకుంటూ చక్కని భవిష్యత్తును చూచేసుకుంటున్నావనిపించింది.

మనం ఒకరినొకరు ప్రేమించుకున్నాం. మనకున్న శక్యాలతో మనం ఎంతోహాయిగా జీవితాన్ని గడపవచ్చు. నీ రికలకు కారణం నీబుద్ధి ఇంకా వికసించకపోవడమే. నీకోరికల్లో వ్యనుకునే సుఖంలేదు. నేనాడిన అబద్ధాలకు నన్ను క్షమించు. ప్రేమను పొందడంకోసమే అబద్ధమాడాను నేను. ఒకసారి ప్రేమలభించేక నేను చేసిన ఎంత పెద్ద తప్పునైనా నువ్వు మించగలవని నేనునమ్మాను. అందమైన నీకళ్ళలో ఒక్కసారి పట్ట ప్రేమ, జాలి ప్రతిఫలించనీ" అన్నాడతను జాలిగా ముఖం పట్టి.

"అలా ఎన్నటికీ జరుగదు. మనపరిచయం ఒకరోజుదికాదు. లలతరబడి తిరిగిం. ఒక్కసారి నువ్వు నిజాన్ని చెప్పడానికి సియత్నించినా ఎంతోబాగుండేది" అన్నాను.

"ఒక్కసారి ప్రయత్నించానుసుమా ! కానీ ఆరోజు ప్రోత్సాహం లభించక ఎంతగానో నిరుత్సాహ పడిపోయాను. ను గుర్తుందా ? ఒకరోజు నేనునీకోసం నాతలిదండ్రులను తిరిపెట్టి చిన్న ఉద్యోగంలో జేరిపోతానన్నాను. నువ్వు సరేసంటా వీ ఎంతో ఆశగా ఎదురు చూశాను. కానీ"

"అప్పుడైనా నాకోర్కెల బలం నీకు తెలియలేదా శేషగిరి!"

"తెలిసింది. కానీ ప్రేమభారితమైన మనసు ఎంతటి స్వనైనా క్షమించగలదని ఆశపడ్డాను."

"ప్రేమ మోసాన్ని క్షమించదు" అన్నాను. ఇప్పుడు నాకు అతనిపట్ల అనన్యం కలిగి పెరుగుతోంది. ఒక అందమైన స్వస్వ వ్యక్తి చేసిన తప్పును నేను క్షమించలేక పోవడం ఇదే మొదటిసారి. అంతేకాదు. ఆ కళ్ళున్న ముఖాన్ని నేనిప్పుడు

ద్యేషిస్తున్నాను. కళ్ళుచూసి మోసపోయాను అనుకుంటూ అతనిను చదుపుమీద శ్రద్ధ పెంచాను. కాలేజీ, ఇల్లు మిసహాయించి వంక నూటిగా చూశాను.

అందమైన నా కళ్ళలో ద్యేషమా? అసహ్యమా?

ఎందుకో ఉలిక్కిడ్డాను నేను. కానీ అతని వంక అలాగడదు" అని అప్పుడప్పుడు అత్తయ్య నాదగ్గర అనేది.

చూడడం మాత్రం మానలేదు. నా చూపుల్ని భరించలేకపోవడం అతను మూడు మాట మాట్లాడకుండా తలెత్తి చూడకుండా అక్కణ్ణించి లేచి వెళ్ళిపోయాడు. నా మనసు పాడైపోయింది. మొదట గణితానికి ఉన్నట్లు విసిరివేసింది.

శేషగిరి నా కళ్ళలో ద్యేషావ్వి, అసహ్యావ్వి చూశాడు.

అందమైన నా కళ్ళకు అవి నప్పలేదన్నాడు. ఆ దృశ్యం నవ్వించే లెక వెళ్ళిపోయాడు.

అయితే నేనెంతగానో ప్రేమించే కళ్ళ అందంలో విశేషమూ లేదా? పరిస్థితుల ప్రభావానికి లోనైనప్పటికీ అందమైన కళ్ళైనప్పటికీ అవి మామూలు కళ్ళకువలెనే చూస్తాయా?

నేను మంచినీటిని కళ్ళు నన్ను మోసం చేశాయి.

అందమైన వసుకున్న నా కళ్ళలో అసహ్యం, ద్యేషం కూడా ప్రకటించాయి. అది ఫలించబడ్డాయి. కళ్ళు మనిషి శరీరంలోని ఒకభాగం మాత్రమే కాదు. దానికి బియ్యే పరీక్షలు రాయగానే పెళ్ళి అయిపోయింది మొదలు ఇచ్చే ఆజ్ఞల ననుసరించి అవి ప్రవర్తించాయి. నా కళ్ళు బావతో. వెంటనే కాపురానికి వెళ్ళిపోయింది కానీ ప్రస్తుతం గ్రహించిన ఈ సత్యం నాకు సంతోషాన్ని కలిగించలేదు. బహుశా మానసం పేరు చెప్పి ఇక్కడే ఉంది.

వెక్కిన మొదలు పార్కునంచి తిన్నగ కాలేజీకి వెళ్ళుటానికి ఇంటికి వెళ్ళిపోయాను.

అత్తయ్య దగ్గరకు వెళ్ళి "చాలా పొరపాటు చేశాను. ఇంకెప్పుడూ ఇలాంటిది జరుగనివ్వను. శేషగిరితో పెళ్ళి నాకు ఇష్టం లేదు." అని చెప్పేసి అవిడ ప్రతిభావాలను పట్టించుకోకుండా నా గదికి వెళ్ళిపోయాను.

17

శేషగిరి ప్రకరణం నా జీవితంలో చాలా మార్పులు తీసుకొచ్చింది. నాలోని చలాకీతనం పోయింది. అరుణతో స్నేహం శక్తిగల అమ్మ నన్నాపలేదు. అదావిడ బలహీనత. ఈ ఇద్దరి

"అంటే నేను నీ కూతుర్నికాదు కొడుకుననుకో" అన్నాను. నాన్న నన్నేమీ అనలేడు. అదాయన బలహీనత. నన్నన్నీ అదావిడ బలహీనత. ఈ ఇద్దరి

బలహీనతల్ని ఆధారంగా చేసుకుని నేనీ ఇంట్లో స్వేచ్ఛావిహారం చేస్తున్నాను.

అయినా నా వయసింకా ఇరవై ఏళ్ళే; నాన్న నాదగ్గర బాధగా "ఆడపిల్ల పెళ్ళికి ఓ వయసంటూ ఉండమ్మా ఏ వయసు ముఖ్యం ఆ వయసులో జరగాలి. నువ్వీలా ఎంతకాలం పెళ్ళిచేసుకోకుండా ఉంటావు?" అన్నాడు.

నాన్న కళ్ళల్లోకి చూస్తే నాకు బాధ వచ్చింది. ఆయన న్నిట్టంది వెట్టడం నాకు భావ్యం కాదనిపించింది. "నరదాగా రెండేళ్ళు. ఉద్యోగం చేయాలనుంది నాన్నా; ఆ రెండేళ్ళైపోయాక మీ ఇష్టం. మీరు ఎవరిముందు తలవంచమంటే వాళ్ళముందు వంతును. రెండంటే రెండేళ్ళు" అన్నాను.

నాన్న ముఖంలో ఉత్సాహం కనబడింది. "అంటే చాలదు. అన్నమాట మీద నిలబడాలి" అన్నాడు.

"అలాగే!" అన్నాను భయంగా. నేనిచ్చిన గడువు కొండేమోనన్న భయం నన్నవహించక పోలేదు. రెండుకు బదిలీ మూడనో, నాలుగనో అనవలసింది.

ఏది ఏమైనా ఓ మంచి ముహూర్తాన నా హైదరాబాదు ప్రయాణం జరిగింది.

* * *

ఉద్యోగం బాగానే ఉంది. బాస్ చాలా మంచివాడు. ఆయన పేరు గోపాలకృష్ణ. కానీ గోపాలకృష్ణుడి బుద్ధులు నాకాయనలో ఏకోశాన కనపడలేదు. నేను కోరే అందమైన కళ్ళు లేకపోయినా ఆఫీసరు స్వంతకారులో వస్తాడాయన. కానీ బాస్ బ్రహ్మచారికాడు. వయసు ముప్పై. వివాహమైంది. భార్య నా అంత అందమైనది కాకపోయినా బాగానే ఉంటుంది. ఆయన కిద్దరు పిల్లలు. ఇద్దరూ మగవాళ్ళే; బాస్కు ఒక అందమైన బంగళా ఉంది. అదాయన స్వంతం. ఆ ఇంట్లోనే నాకోగది ఇచ్చాడు బాస్. ఈ గది నడుపాయాల్లో అత్తయ్య ఇంట్లో గదిలాగునే ఉంది.

అత్తయ్య ఇంట్లో మూడేళ్ళుండడం నాకు బాగానే ఉపయోగపడింది. బాస్ ఇంట్లో చాలా ప్రీగా మనల గడుగుతున్నామనేను. బాస్ భార్య మాలతి మొదట్లో నేనంటే ఇష్టపడేది కాదుగానీ తర్వాత తర్వాత నాకామె మంచి స్నేహితురాలయింది. ఒక విధంగా ప్రియంలే నా జీవితంలోని కేవలగిరి ప్రకరణం కూడా నాకు బాగా నమోగవడింది. నా గాంభీర్యం నాకు మగవాళ్ళలో మంచి పేరునీ, ఒకవాళ్ళతో స్నేహాన్ని తెచ్చిపెడుతోంది.

హైదరాబాదు వెడుతూనే నేను హోటల్లో దిగాను. బాస్ నాకు తన ఇల్లు ఆఫర్ చేశాడు. నేను మొహమాట పడితే అద్దె ఇల్లు దొరికేదాకా ఉండమని చెప్పాడు.

బాస్ మంచివాడేనని నాకు తెలుసు. అతని మనసులో ఏ నిద్రమైన దురూహాలూ ఉండకపోవచ్చు. అయినప్పటికీ కూడా అతను నాపట్ల చూసే నుహృద్భావాలికి కారణం నా అందమేనని నేను అర్థం చేసుకోగలను.

గడ్డి పువ్వును మనం ఏమాత్రం పట్టించుకోము. కాళితో కోక్కామని బాధపడము. ఆ గడ్డిపువ్వులోని అందాన్ని ఏ వర్షం వర్షం లాంటి కవీశ్వరుడో తప్ప చూడలేడు. కానీ గులాబిలాంటి పువ్వును ప్రతి సామాన్యుడు గుర్తించగలడు. వారిలో కొందరు ఆ పువ్వులను పిండి నెంటు తీసి వ్యాపారం చేస్తారు. కొందరు గురిపి ఆఘ్రాణించి ఆనందిస్తారు. కొందరు చూసి ఆనందిస్తారు. కొందరు షో కేసుల్లో పెట్టి ఆనందిస్తారు. వీరిలో చూసి ఆనందించే వారే ఎక్కువ. నా సోందర్యం సామాన్యమైనదైతే బాస్ నాకు ఇచ్చిచ్చి ఉండేవాడుకాదు. నాకు ఇల్లు దొరికింది అద్దె లేకుండా!

ఆఫీసులో నాపని నేను చూసుకునేదాన్ని. ఇంటి వద్ద ఉన్నకాలు చదవడంలో నిమగ్నురాలివై ఉండేదాన్ని. ఆఫీసు, ఇల్లు తప్ప మరోలోకం ఉండేదికాదు నాకు.

మాలతి నాకు స్నేహితురాలు కావడానికి ఎంతోకాలం పట్టలేదు. నెలరోజుల్లోనే ఆ ఇల్లు నాకు శాశ్వత నివాసమైపోయింది.

మాలతి పట్టుదల కారణంగా. మాలతి తనను ఆక్క అని పిలవమంది. "వదినా అని పిలుస్తాను" అన్నాను.

మాలతి నాకింకా స్నేహితురాలైపోయింది. ఆమె పిల్లలు క్రమంగా నాకు సన్నిహితులయ్యారు. వాళ్ళు నన్ను ముడుగు ఆత్మా అనిపిలుస్తూండేవారు. రెండుమూడు నెలల్లోనే గోపాల కృష్ణ నెంటిమెంట్లు మారాయి. ఆయనిప్పుడు నన్ను ఎవరికైనా "షి ఈజ్ మై సిస్టర్!" అని వరిచయం చేస్తున్నాడు.

గోపాలకృష్ణను చూసినప్పుడల్లా నేను కలలో తేలిపోతుంటాను. నేను కోరుకున్నది అలాంటి జీవితమే! అందమైన బంగళా. స్వంతకారు, ఉద్యోగంతో నిమిత్తంలేని ఆస్తి.

ఆఫీసులోకూడా నాకు చాలామంచి పేరు వచ్చింది. మగ వాళ్ళ దగ్గర నేను సౌందర్యాతికయాన్ని ప్రదర్శించకుండా అత్యయం రాలిలా మనలేదాన్ని. నిజం చెప్పాలంటే మగవాళ్ళు చెడ్డవాళ్ళు కాదు. వాళ్ళలోని చెడ్డతనాన్ని ప్రోత్సహించేది ఆడవాళ్ళేనని నాకు అనిపిస్తుంటుంది.

ఇన్నేళ్ళ అనుభవంలో నాలోని అహంకారం బాగా తగ్గిపోయింది. కానీ నాలోని కోరికలు మాత్రం చావలేదు. ఆ కోరికలు గుర్తుకొచ్చినప్పుడల్లా నాకు నవ్వువస్తుంటుంది.

కార్లలో తిరగాలని కలలు కంటూ నెలకు ఎనిమిదివందలు సంపాదించే ఉద్యోగంగల మగవాడిని వదులుకున్నాను నేను. ఆ తర్వాత మూడేళ్ళకు నేను చేస్తున్నది కూడా ఉద్యోగమే! నా చేతికొచ్చే జీతం ఆరొందలు. ఈడబ్బుతో నేను దర్జాగానే కాలం గడుపుతూ నెలకు నూటయ్యైరూపాయలవరకు ఇంటికి కూడా పంపగల్గుతున్నాను.

కోచేశ్వరరావు నాగురించి అవివాహితుడుగా ఉండిపోయినట్లు తెలిసింది. నా బియ్యే వరీక్షలు కాగానే అతన్నించి కబురు వచ్చింది. నేను మళ్ళీ నిరాకరించాను. అలాగని నాకతనంపే ఇష్టం లేదని చెప్పలేదు. ఇంకో రెండేళ్ళవరకు పెళ్ళి చేసుకునే

ద్దేశ్యంలేదని చెప్పాను. కోచేశ్వరరావులో ఆక ఇంకా చావలేదనుకుంటాను. అతని రెండేళ్ళూకూడా వేచి ఉండడానికే నిశ్చయించుకున్నాడు.

నేను వివాహానికి సుముఖంగా ఉన్నానని తెలిసిన క్షణంలో మళ్ళీ అకనేనాకు సిద్ధమవుతాడేమో? కోచేశ్వరరావు నాగురించి ఎదురు చూడడంవల్ల నాకింకో మంచివరుడు దొరుకుతాడన్న ఆశనాకు లేకుండా పోయింది. నేను పూర్తిగా డబ్బుమనిషివనసి అందుకే అతన్ని నిరాకరిస్తున్నాననీ కోచేశ్వరరావుకు తెలియదు. తెలియజేసే అవకాశం అతను నాకివ్వలేదు.

కోచేశ్వరరావును గుర్తుచేసుకున్నప్పుడల్లా నాకు శేషగిరి కూడా గుర్తువస్తుంటాడు. శేషగిరి, కోచేశ్వరరావుల్లో నన్నెవరు ఎక్కువగా ప్రేమిస్తున్నారన్న ఆలోచన నాక్కలుగుతుంటుంది.

నేనునాన్నకు పెట్టిన రెండుసంవత్సరాల గడువు ఏవిశేషాలూ లేకుండానే అయిపోయింది. ఆవిషయాన్ని గుర్తు చేస్తూ నాన్న దగ్గర్నుంచి ఉత్తరం వచ్చిన మర్నాడు నాజీవితం ఊహించని మలుపు తిరిగింది. అదీ నేను కోరిన విధంగా!

18

నా ఎదురుగా ఉన్న పైలుమీద మనసు లగ్నం చేయాలని అపీషులో వ్యర్థప్రయత్నం చేస్తున్నాను కానీ నాన్నరాపిన ఉత్తరం నా ఏకాగ్రతను భంగం చేస్తోంది.

నేనుపెట్టిన గడువైపోయింది కాబట్టి త్వరలో ఓనెలరోజులు నెలపుపెట్టి ఇంటికి రావలసిందిగా నాన్న రాశాడు. ఇంటి వద్ద నాతో మాట్లాడ వలసిన ముఖ్యమైన విశేషాలు చాలా ఉన్నాయట.

ఆ విశేషాలేమిటో నేనుహించుకోగలను, ఇంక నాపెళ్ళి ఇరగడం తప్పనివరి! చివరికి నా ఆశలేమీ నెరవేరవా? నా కోర్కెలకు వ్యతిరేకంగా అతిసామాన్యమైన జీవితం గడపాలని

నాజీవితంలో రాసి ఉన్నదేమో! ఈ దిగులుతో ఉన్న నేను హఠాత్తుగా అతన్ని చూచాను.

అతనెవరో చాలా గొప్పవాడిలాగున్నాడు. మా ఆఫీసుకు ఏదో పనిమీద వచ్చినట్లున్నాడు. అటూ ఇటూ తిరుగుతూ నన్ను చూసి చటుక్కున ఆగిపోయాడు. ఏమనుకున్నాడో ఏమో నా దగ్గరకు వచ్చి "మేడమ్ ఏమీ అనుకోనంటే ఒక చిన్న ప్రశ్న" అన్నాడు.

"ప్లీజ్" అన్నాను.

"మీ పేరేమిటో చెప్పగలరా?" అన్నాడతను.

"సుమలత!" అన్నాను నెమ్మదిగా.

"పేరు ఆందమైనదే కానీ ముఖం ఇంకా అందంగా ఉంది" అన్నాడతను.

అతని చొరవకు నాకాశ్చర్యం వేసింది "చాలాభ్యాంకన మిక్కిలిగా ఇక్కడ పని ఉందా?" అన్నాను.

"ఉంది. కానీ మిమ్ముల్ని చూడగానే మరిచిపోయాను. మీకు అభ్యంతరం లేదంటే" అని అతను ఎందుకో తటపటాయిస్తున్నట్లుగా ఆగిపోయాడు.

నేను కుతూహలంగా అతనిపంక చూసి "లేదంటే ఊ" అన్నాను.

అతను నిట్టూర్చి "నా వయసు ఇరవై యాభైళ్ళు. రెక్కలేనంత ఆస్తికి వారసుణ్ణి. మంచి అందమైన భార్యకావాలని ఎంతో కలలుకంటున్నాను. ఇంత వరకూ నాకలలు ఫలించలేదు" అంటూ మళ్ళీ మధ్యలో ఆగిపోయాడు.

ఈసారి నాకు కుతూహలం కళగలేదు. కొద్దిగా భయం కూడా వేసింది. దబ్బున్న వాడెవడూ పనిగట్టుకుని తను రెక్కలేనంత ఆస్తికి వారసుణ్ణి చెప్పుకోడు. వీడెవడో నాబలహీనతకు తెలుసుకుని వచ్చాడనిపించింది. మళ్ళీ మరో శేషగిరి తయారవడం లేదుకదా అని కంగారుపడ్డాను. ఇలాంటి వాణ్ణి మొగ్గలోనే ప్రశ్నంచేయాలనిపించింది.

"మీ అభిప్రాయం నాకు అర్థమైంది. కానీ నేను మీ పుకున్న లాంటి మనిషిని కాను. నేను చూడగానే మనుషుల్ని అందన వేయగలను. మీ ముఖం చూశాను. మీకళ్ళు నాకు నచ్చాయి. కళ్ళు బాగాలేని ఏమనిపైనా నాకు నచ్చదు" అన్నాను.

నేను మర్యాదనతిక్రమించి నట్లు నాకు తెలియకపోలేదు. అయితే అతను కాస్త ఎక్కువగా చొరవ తీసుకున్నాడనిపించడం అనేనలా చేశాను.

నా సమాధానం వింటూనే అతనిముఖం వివరమైంది చూడండి. ఇంతవరకు జీవితంలో ఓటమిఅన్నది ఎరుగనున్నాను. ఏ నిరయమైనా క్షణాలమీద తీసుకోవడం నా అలవాటు. ముల్తు చూసి చూడగానే వివాహం చేసుకోవాలనిపించింది. ఎందుకోనం ఏమైనా చేయగలను. ఒప్పుకోకపోతే బలవంతంగా ప్రేమ పోయినా వివాహం చేసుకోగలను. ఒప్పుకుంటే ఇప్పుడే జీవితంలో మీపేరే బ్యాంకులో లక్షరూపాయలతో ఆకౌంట్ ఏన్ చేయగలను" అన్నాడు.

షాక్ తిన్నట్లయింది. ఏమిటితను మాట్లాడు తున్నది?

నాకోసం కారుతీసుకు వచ్చాడు శేషగిరి. అయితే అదతని అంతంకాదు. కానీ నేనునమ్మి అతనివెంటపడి చివరకు నిజం అనుకున్నాను.

నాపేరును బ్యాంకులో లక్షరూపాయలకు ఆకౌంట్ ఓపెన్ చేస్తానంటున్నాడితను. ఈవ్యవహారంలో ఇంకమోసముండే వకాశంలేదు. ఎటొచ్చి ఇతడి మాటలకు ప్రమమడి ఇతను గృహంతుడని నమ్ముతానని భావిస్తున్నాడేమో! అయినా తలకైనా అంతుండాలి. ఇతగాడి సంగతేమిటో వెంటనే రేపేయాలనుకున్నాను. అందుకే "అయితే నాపేరును లక్ష రూపాయలకు ఆకౌంట్ ఓపెన్ చేయండి. నేను మిమ్ముల్ని వివాహం చేసుకుంటాను" అన్నాను.

అమాటలు నేను చాలాసులభంగా అనగలిగాను. అందుకా-
రణం అతడు అబద్ధాలాడుతున్నాడన్న నానమ్మకమే : ఏదో
ఉపాయంతో ఈ సవాల్ నుంచి అతను తప్పించుకుంటాడని నా
అనుమానం. అయితే ఈసవాల్ ని స్వయంగా అతనే స్వప్నించాడు.
ఎవరైనాకోరి అలా ఎందుకు చేస్తారు ?

“ మీ టానెనడిగి పర్మిషన్ తీసుకోండి. ఇప్పుడే బ్యాంకుకు
వెడదాం ” అన్నాడతను.

నేను షాక్ తిన్నాను, “ ఏ బ్యాంకులో ? ” అనడిగాను.
బహుశా బ్యాంకులా కనబడే ఓప్రాంతానికి తీసుకెళ్ళి ఆకౌంట్
ఓపెన్ చేసినట్లు నన్ను మభ్య పెడతాడేమో ; అలాచేయడం
కోసం ముందుగానే ప్రివేరై వచ్చాడేమో :

“ మీరు కోరిన బ్యాంకులో : ” అన్నాడతను.

నా ఆశ్చర్యం ఇంకా పెరిగింది “ అయితే స్టేట్ బ్యాంకుకు
వెడదాం ” అన్నాను. స్టేట్ బ్యాంకులో నాకు తెలిసిన గుమాస్తా
కూడా ఉన్నారు.

“ అలాగే ఏ బ్రాంచో చెప్పండి. నాకాల్లో వెడదాం : ”
అన్నాడతను.

నా కిప్పుడు నిజంగా భయం వేసింది. అతడివంక భయంగానే
చూశాను. నాకళ్ళకు అతడొక మూతానాయకుడిలా గజదొంగగా,
పరమ దుర్మార్గుడిలా కనిపించాడు.

అతడికూడా వెళ్ళడం చాలా ప్రమాదమనిపించింది. అందుకే
అతనికి నేను చేరదల్చుకున్న బ్యాంకు చిరునామా ఇచ్చి “ మీ
రక్కడకు వెళ్ళండి. ఓ గంటలో నేనూ అక్కడకు వస్తాను ”
అన్నాను. నా మాటలకు అతను అభ్యంతరం చెబుతాడేమోనను
కున్నాను కానీ అతను వెంటనేలేచి ట్రైము చూసుకుని “ సర్గ్
గంటలో మీరక్కడకు వస్తారని నేనాశ్చిన్నాను ” అని అక్క-
ణ్ణించి వెళ్ళిపోయాడు. అప్పుడు నాగుండెలు వేగంగా కొట్టుకోడం
ప్రారంభించాయి.

జరుగుతున్నది కలా, నిజమూ అన్న సందేహం నాకు
ంగడంలో ఏమాత్రమూ ఆశ్చర్యంలేదు అది నిజమని నేను
మ్మలేకపోవడంకూడా నాతప్పుకాదు. అది కలే అయింటుందని
గార్చి చేసుకుని “ సరే ఈకల ఇలా ఎంతసేపు జరుగుతుందో
చూస్తాను. మెలకువ వచ్చేవరకు ఈ తమాషా బాగానే ఉందికదా ”
అనుకున్నాను.

ఒకసారి నేను బ్యాంకు వంక పరీక్షగా చూశాను. అది
నేనెరిగిన్నట్లు వ్రాంచి. అక్కడున్న ఉద్యోగస్థులంతా నాకు పరిచితులు.
అంతానావంక ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు. వంద, రెండు వందలకు
బుంచి ఎన్నడూ చెక్ డ్రాచేయని ఒకసామాన్య పనిత ఈరోజు
అక్షరమాయలతో కొత్త ఆకౌంట్ ఓపెన్ చేయడం వారి ఆశ్చర్యాలనికీ
కారణమనుకుంటాను.

అతను నాతో పరిహాసమాడలేదు. చెప్పే విషయం
నిరయస్కగానే చెప్పాడు. నిజంగానే అక్షణంలో నేను లక్షధికారిణి
అయ్యాను. ఫారాలమీద సంతకంపెడుతుంటే నా చేతులు
గుణుకుతుంటే అదుపు చేయడం కష్టమైంది.

“ మీరు వేళాకోళంగా అస్సారసుకున్నాను. నిజంగానే
అన్నంతపని చేశారు ” అన్నాను నేను అతనివంక అదోలా చూస్తూ.
ఇప్పుడు నేను నిర్ణయం తీసుకోవలసిన సమయం ఆసన్న
మైంది. నామెడడు చురుగానూ, తీవ్రంగానూ పనిచేయసాగింది.
నేనుకోరిన ఠోగభాగ్యాల నావి కానున్న తరుణం ఆసన్నమైంది.
ఇటువంటి అవకాశం వస్తే చాగుండునని ఇంతకాలమూ అను
కుంటున్నానుగానీ వస్తుందన్న నమ్మకంనాలో ఉన్నట్టులేదు. ఇప్పుడు
నేనాలోచించుకోవలసిన విషయం ఒక్కటే. ఇతగాడికి నేనుకోరే
అందమైన కళ్ళులేవు. కానీ డబ్బుంది.

అందమైన కళ్ళున్న శేషగిరి ప్రవర్తన ఎంత అందంగా
ఉందో చూడనే చూశాను. అందువల్ల పురుషుడికది ఒక
ప్రత్యేకతగా నేనుభావించనవసరంలేదు. అది కాక నేనాలోచించ
వలసింది నాగురించి, నాసౌభాగ్యంగురించి :

అలోచిస్తుంటే నాకు అర్థమైపోయింది, ఇంతకాలం నే నెదరు చూస్తున్నది అందం కోసం కాదు, డబ్బుకోసం, నేను కోచేశ్వరరావుని కాదన్నది డబ్బు కోసమే. కోచేశ్వరరావు శేషగిరులలో శేషగిరి నెన్నుకున్నది డబ్బుకోసమే. నేను కోచేశ్వర వరుడిలో అందంకూడా కావాలన్నది ఇంతకాలం నేననుకుంటున్న ప్రమ మాత్రమేనని తెలిసిపోయింది.

నేను అతనివంక కృతజ్ఞతతో చూశాను, ఆ చూపులకి నీ నా ఆభిప్రాయాన్ని తెలిపాయి, అప్పటికి నేను అంతకుమించి ఏమీ మాట్లాడలేదు, అతనూ నన్నుడగలేదు.

అలోజే నాన్న కుత్తరం రాశాను, “మీకే విధమైన ఇబ్బంది లేకుండా నా వరుణ్ణి నేనే ఎన్నుకున్నాను, అతను యువకుడు, వయసు ఇరవైయారేళ్ళు, అంతులేని సంపదకు వారసుడు, సమాజంలో పెద్ద హోదా గలవాడు, ఇంకా వివాహం కాకుండానే అతడు నా పేరున వ్యాంకులో లక్షరూపాయలు వేశాడు. అతని కుల గోత్రాలు నాకు తెలియవు, వాటితో నాకు నిమిత్తమూ లేదు, ఈ వివాహం ద్వారా ఎవరికీ ఏ ఇబ్బంది ఉండదు, మనదేశంలో కుల గోత్రాల పట్టింపుకు పేదరికమే కారణం. డబ్బున్న వాళ్ళనవి బాధించవు, ఈ వివాహం ద్వారా నా భవిష్యత్తుకు బంగారు బాట వేసుకోవడమే కాక మన కుటుంబాన్ని కూడా ఉన్నత స్థానానికి తీసుకు రాగలనన్న నమ్మకం నాకుంది, ఒక్కసారి మీరిక్కడకు బయల్దేరి రావలసిందని కోరుతున్నాను.”

ఈ వివరాలతో నేను వ్రాసిన ఉత్తరం అందుకుని అమ్మా, నాన్నాకూడా కబురివచ్చారు, ఇద్దరం రావడం కంగారుగానే వచ్చారు. రాగానే వారిని వ్యాంకుకు తీసుకు వెళ్ళి నా అకౌంట్ వివరాలు చూపించాను, అప్పటికే వారికి నోటమాటరాలేదు,

మేము వాళ్ళింటికి వెళ్ళాం. ఆ ఇల్లు, అక్కడి వ్యవహారం చూసి అమ్మ, నాన్న హాదిలిపోయారు, అక్కడ వాళ్ళిద్దరికీ గొప్ప మర్యాదలు జరిగాయి.

కాబోయే అత్తమామలకు అతను జరిపిన సత్కారం ఇంకా గొప్పది, ఇద్దరికీ పట్టుబట్టులుకాక అమ్మకు నాలుగుపేటల చంద్ర హారం కూడా ఇచ్చాడు. అమ్మకు నోటమాట రాలేదుకానీ నాన్న మాత్రం చాలా మొహమాట పడ్డాడు. “మీరు కాదనకూడదు, మా సంప్రదాయం ఇది” అన్నాడతను.

అక్కణ్ణించి వచ్చాక కులం, సంప్రదాయం గురించి అమ్మ నడిగాను అమ్మ మాటలు వింటూంటే ఇప్పుడు నేనభ్యంతర పెడితే మెడలువంచి మరీ పెళ్ళి చేసేలా ఉంది, ఈ పర్యాయం అవిడ నా అభ్యంతరాలి సహించే స్థితిలోలేదు, కాబోయే అల్లుడి వైభవం అవిడకు మతిపోగొట్టింది, అతను డబ్బుతో నన్ను, మా వాళ్ళను కొనేశాడు, డబ్బుకు అమ్ముడుపోవడం నాకూ ఇష్టమే, అందుకే సరిగ్గా పదిరోజులు తిరక్కుండా, మావివాహం అత్యంత వైభవంగా జరిగింది, అతను కాదుకాదు వారు కోచేశ్వరరావు, శేషగిరి సాధించలేనిది సాధించి నావారయ్యారు.

19

నేను రామనాథం శ్రీమతిని కావడం నా జీవితంలోని ఒక బంగారు కల. ఇప్పటికీ నేనింకా నమ్మలేకుండా ఉన్న నిజం. నా కిప్పుడు స్వంత కారుంది, డ్రైవింగు కూడా వచ్చును. చాలా తరుచుగా షాపింగుకు వెళుతూ ఉంటాను నేను. ఏ షాపుకు వెళ్ళినా అంతులేని గౌరవం లభిస్తుంటుంది నాకు, ఇప్పుడు దరిద్రం పట్ల నా అసహ్యం మరింత పెరిగింది.

అయితే శ్రీవారిపట్ల నాకు గల అసహ్యాన్ని మాత్రం పైకి వ్యక్తపరచలేక పోతున్నాను, ఇది నాకు ఖాధగానే ఉంది. నేను ప్రపంచంలో ఎక్కువగా ప్రేమించేవి రెండే రెండు, ఒకటి డబ్బు, అది నాకు లభించింది, రెండు, అందమైన కళ్ళు, అవి వారికిలేవు, నేను డబ్బును ప్రేమించడంతోపాటు దరిద్రాన్ని అసహ్యించు

కుంటాను, అందమైన కళ్ళను ప్రేమించినట్లే వికారమైన కళ్ళను అసహ్యించుకుంటాను, కానీ వారి కళ్ళనెలా అసహ్యించుకునేదీ!

ఆ కళ్ళు నన్ను చూడడం వల్లనే నాకీ వైభవం లభించిందని నాకు తెలుసు, అయినా సరే ఆ కళ్ళంటే నాకు అసహ్యం. ఎంత సహించుకుందామన్నా కుదరడంలేదు, ఇంత అదృష్టం నాకు కలిగించిన భగవంతుడీ ఒక్క విషయంలోనూ ఎందుకు చిన్నచూపు చూశాడో అర్థం కావడంలేదు, మా ఇరువురి తొలిరియి అనుభవం నాకిప్పటికీ గుర్తుంది, సిగ్గుతో తలవంచుకుని వున్న నన్ను చుట్టూకి ఎత్తి చూశారాయన, చూసీ చూడగానే నాకాయన నయనాలు కనిపించాయి. వాటిని చూస్తూనే నాకు కలిగిన జగుప్సాభావ మింకా అంతాకాదు, నా భావాలెక్కడ ఆయన చదివేస్తారోనని వెంటనే కిన్నులు క్రిందకి వాలేకాను. "సిగ్గా?" అన్నారాయన.

"ఊఁ" అన్నాను.

"నువ్వెంత అందంగా ఉన్నావు సుమా!" అన్నారాయన, సుమా అన్న పిలుపు వింటూనే నాకు శేషగిరి గుర్తుకు వచ్చాడు, ఆ ఊణంలో శేషగిరి నన్ను పిలుస్తూ న్నట్లనిపించింది. శేషగిరి నాకూ భౌతిక సంబంధం లేకపోవచ్చుకానీ అతను నా హృదయానికి చాలా దగ్గరగా వచ్చాడు, అతను నన్ను సుమా అని పిలుస్తూంటే నాకేదో తీయని అనుభూతి కలిగేది, అతని ముఖం చూస్తే చాలా పరవశం కలిగేది, నా తీరని కోరిక, అతడి నయనాలను నా అధికారంతో స్పృశించాలని! సుమా అన్న పిలుపు వింటూనే మళ్ళీ ఆయన ముఖంలోకి చూశాను, వెంటనే వికారమైన ఆ కళ్ళు కనబడ్డాయి, మళ్ళీ నా కళ్ళు వాలిపోయాయి.

"అందానికి సిగ్గు అందమేకానీ, మనకిది సిగ్గుపడవలసిన సమయంకాదు, ఒక్కసారి నాకళ్ళలోకి చూడు సుమా!" అన్నారాయన.

సుమా అనగానే మళ్ళీ శేషగిరి పిలుపే వినబడింది. అప్రయత్నంగా ఆయన ముఖంలోకి చూశాను, నాలో దాగి ఉన్న బల

మైన కాంక్షో ఏమో తెలియదుకానీ అప్పుడు నాకు శేషగిరి కనిపించాడు. అన్నీ మరిచిపోయి తన్నయత్నంతో ఆయన ముఖంలోకి చూస్తూ ఉండిపోయాను.

"అహా తన్నయత్నంలో నువ్వు చూపే చూపులు నాశరీరాన్ని శాకుంతులీ ఏదో గిలిగింతలు పెట్టినట్లుంది. మన్నుడుడి బాణా లంటారే ఆ పదానికీప్పుడే అర్థం తెలిసింది" అంటూ చుట్టుకున్న నన్ను బలంగా కౌగలించుకున్నారు. "నా ఊహల్లోంచి శేషగిరి చూయమై ఆయన ప్రత్యక్షమయ్యారు. కానీ నాకు చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. నాకు మాటి మాటికీ శేషగిరి ఎందుకు గుర్తుకొస్తున్నాడు? అతన్ని నేను ప్రేమించానా?"

"ఎందుకలా ఆలోచిస్తావ్? అతణ్ణి నీవు ప్రేమించావో లేదో నీకు తెలియదూ?" అనడిగింది నా మనసు తీవ్రంగా. అప్పుడు శేషగిరిని నేను ప్రేమించాను ఈ విషయం నాకు తెలుసు, లేదు నేను శేషగిరిని ప్రేమించలేదు. అయితే ఒకసారి శేషగిరి నా కౌసం వెన్నెల్లో తడిసిన బట్టలు తెచ్చాడు, మరొకసారి నేనతని కన్నులను ముద్దుపెట్టుకోవాలని ఏదో ప్రతిబంధకం రాగా ఆగిపోయాను, చాలాసార్లు అతను నన్ను గాఢంగా కౌగలించుకుని నన్ను పరచకురార్ని చేశాడు. కానీ ఇవన్నీ కలలు, ఊహలు, వాస్తవంలో జరగాలను కున్నప్పుడేకదా? కాదు, కలల్లో మన ప్రవర్తనపై మనకు అదుపు ఉండదు, కలలు మన కోరికలను ప్రతిఫలించవు. పోనీ శేషగిరి పక్కన ఉన్నప్పుడు నామనోభావాలెలా ఉండేవి? అతను చొరవ తీసుకుని ఉంటే, నిదానాన్ని ప్రదర్శించి ఉండకపోతే నేనెప్పుడో అతనిదానై ఉండేవాన్ని. ఎన్నో పర్యాయాలు అతనికి భాగా దగరవాలనీ, కౌగలించుకోవాలనీ అనిపించింది. "అంటే?" అంటే ఏమో, నేను శేషగిరిని ప్రేమించలేదు. హఠాత్తుగా వాస్తవంలోకి వచ్చాను. నా పరధ్యానంలో, ఆలోచనల్లోపడి నన్నాయనేం చేస్తున్నారో గుర్తించలేదు. ఆయననాకు భర్త కావచ్చు. కానీ అది నాకు తొలిరియి. ఒకప్పుడును నా దగ్గర కొత్తరకం చనుపు తీసుకునేరోజు. అటువంటిరోజున నేనాయన కౌగిలిలో ఒదిగిన

క్షణంలో శేషగిరికి సంబంధించిన ఊహలు నన్ను చుట్టూముట్టగా నేను పరధ్యానంలో, ఏదో మైకంలో పడిపోయాను. ఈలోగా ఆయన నావై చాలా చొరవతీసుకున్నారు. నేనేస్థితిలో ఉన్నానో చూసుకుని చుట్టూ ముడుచుకుపోయి మంచంమీద వాలిపోయాను. ఆయన నాపక్కనేచేరి నాశరీరంమీద తన చేతితో మృదువుగా నిమరుతూ “ మళ్ళీ సిగ్గు వచ్చిందా ? ” అనడిగారు. మళ్ళీ సిగ్గు రావడానికి ఆసలది పోయిందెప్పుడు ? ఏదో శేషగిరి ధ్యాన. ఆయనా ఈసమయంలో నాకు శేషగిరి ధ్యాన కలగడమేమిటి? అతన్ని నేను ప్రేమించానా, ఏమన్నానా ? నాకాక్షణంలో శేషగిరి ఎందుకు గుర్తుకొచ్చాడో ఊహించాను నాభర్తకళ్ళు టాగుండవు. శేషగిరి కళ్ళు టాగుంటాయి.

“ ఏం మాట్లాడవు ఒక్కసారి నావంక చూడవూ ? ” అన్నారాయన.

అప్రయత్నంగా ఆయనవంక ఒక్కక్షణం మాత్రం చూశాను. ఆక్షణంలోనే ఆయనకళ్ళలోని తీవ్రమైన కాంక్ష కనబడింది. ఆక్షణంలోనే ఆ కళ్ళు కాంక్షతో చూసేదినన్నేనన్న గుర్తింపు కలిగింది. నాలోని అణువణువునూ ఆకళ్ళు తీవ్రంగా పరిశీలిస్తున్నాయన్న ఊహ నన్ను వణికించింది. ఒక్కసారి సిగ్గు మరిచిపోయాను. అంతులేని జుగుప్సాభావం అప్రయత్నంగా నాచేత “ ప్లీజ్ దీపంతీసేయండి ” అనిపింపజేసింది. అదాయన నాసిగ్గుగా భావించారు. నామాట మన్నించారు. దీపం అరిపోగానే ఆయన స్పర్శకు నాలోని త్రీ చలించగలిగింది. ఇప్పుడాయన చూపులకు ఏవిధమైన సంబంధమూలేదు. ఆయన పురుషుడు నేను త్రీ : మళ్ళీ నేను శేషగిరిని గుర్తు చేసుకోవలసిన అవసరం నాకుకలగలేదు. ఆ చీకట్లో, ఆ ఆనందసమయంలో మేము ఎన్నో కబుర్లు చెప్పుకున్నాం. మనసు విప్పి ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకున్నాము. భవిష్యజ్ఞీవితాన్నెలా ఆనందమయం చేసుకోవాలో పథకాలు చేసుకున్నాము. ఒకరిపట్ల ఒకరు ఆరాధనా భావాన్ని వ్యక్తపర్చుకున్నాము. ఒకరి అదృష్టాన్నొకరు అభినందించుకున్నాము.

కరిపట్ల ఒకరికి ఎంతో సంతృప్తికలుగగా అదొక మరపురాని ధురమైనరేయిగా నాజీవితంలో మిగిలిపోయింది. అందుకు నేను లా సంతోషించాను. అయితే అంతటితో నా ఇబ్బంది తీరలేదు.

నేనాయనంపే ఇష్టపడ్డాను మొదట్లో. తర్వాతనుంచి ఆయన్ను పేమించడం కూడా మొదలయింది. నేనాయన్ను ప్రేమిస్తున్నానని లాగ్రహించానంటే ఆయనకు కలిగే ప్రతి అసంతృప్తి నన్నుకూడా సంతృప్తిగా వేటాడుతుంది. ఆయన ఒకపూట ఖోజనంచేయక తే నాప్రాణం విలవిలలాడిపోతూంది. ఆయనకు చిన్న గాయం గిలితే అది నాకు తగిలినట్లే ఉంటుంది. ఆయనకు కోపంవస్తే పశమించేవరకు నాకుస్థిమితముండదు. ఆయన సౌఖ్యంకోసం ను ఆనందంగా త్యాగాలు చేయగలుగుతాను. నామనసుంది రిగురించిన ఆలోచనలే : ఇటువంటి పరిస్థితిలో కూడా మామధ్య పశ్యతులు పలకడానికి కారణం ఆయనకళ్ళు : ఎన్నో అనుకునే ను ఆకళ్ళను అనహీయంకుకోకుండా ఉండలేకపోతున్నాను.

ఆయన ప్రేమగా నన్ను దగ్గరకు తీసుకుని “ నీ అందం తా కళ్ళలో ఉంది సుమా ! ” అని నాకళ్ళను ముద్దుపెట్టుంటారు. నేనుకూడా తనకు అలాచేస్తానని ఆశస్తారు. కానీ నన్నుకూ ఆయనకళ్ళను ముద్దు పెట్టుకోలేదు. అందువల్ల కలిగిన వ్రమైన ఆకాభంగం ఆయనకళ్ళలో ప్రతిఫలిస్తుంది. చలించను ను. ఆయన్ను ఆవిధంగా చాలాసార్లు నిరుత్సాహ పరిచాననే స్పృశి. వారు దగ్గర లేనప్పుడు ఎన్నోసార్లు నాకు వారిమీద లికులుగు తూంటుంది. ఒక అనామకురాలికి రాజయోగం ల్లించిన వ్యక్తికి తగిన సుఖం ఇవ్వలేకపోతున్నానని అప్పుడప్పుడు కు అనిపిస్తూండేది. నన్నునేను ఈవిషయంలో సంపర్కం చుకోవా ని కూడా పడే పడే అనుకునేదాన్ని. కానీ ఆకళ్ళను చూడగానే స్పృశించి పోయేదాన్ని. ఆకళ్ళు కాంక్షతో నన్ను చూస్తూంటే

నాశరీరంపై గొంగళి పురుగు పాకిన అనుభూతికలిగి నాకళ్ళలో ప్రతిఫలించేది.

నేను కృతఘ్నురాలినే కావచ్చు. మామూలు బలహీనులకు లొంగి పోయిన ఒకసామాన్యురాలిని కృతఘ్నురాలు అనవచ్చునంటే నేను కృతఘ్నురాలినని ఒప్పుకుని ఊరుకుంటాను.

ఏదో అతీత శక్తికి లోనై అలా ప్రవరిస్తున్నా నేమోనని ఒకసారి అనిపించగా "ఓ అతీతశక్తి! నేనాయన కళ్ళను ప్రేమించేలా చేయి. మా సంసార జీవితంలోని ఈ అసంతృప్తిని తొలగించు" అని ప్రార్థించుకున్నాను. నా ప్రార్థన నిజంగా ఫలించనున్నదన్న విషయం అప్పుడు నాకు తెలియదు.

20

ఊరొజంతా అదో లాగుంది నాకు. అన్నం సహించలేదు. ఎక్కడికి వెళ్ళబుద్ధి కావడం లేదు. ఏం చేస్తున్నానో అనిపించలేదు. మనసు నిలకడ ఉండడం లేదు. గట్టిగా అయిదు నిముషాలు నిలబడితే కళ్ళు తిరుగుతున్నాయి. వారేమో ఇంట్లో లేరు. చాలాసేపు అవస్థపడ్డాక అదేదో జబ్బై ఉంటుందని అనుమానపడి లేడీడాక్టర్ వనజకు ఫోన్ చేశాను. ప్రస్తుతం నా హోదా ఏమిటో వేరే ఎవ్వరికీ చెప్పనవసరం లేదు. డాక్టర్ వనజ సరిగ్గా అయిదు నిముషాల్లో మాయింట్లో నేను పడుకున్న గదిలోకి వచ్చింది. నేను మర్యాదకు నమస్కారం పెట్టాను. అవిడ దాన్నందుకుని ఆత్రుతను ముఖంలో వ్యక్తపరుస్తూ నన్ను సమీపించి నా చేయి పట్టుకుని చూసింది. "ఏమయింది డాక్టర్!" అన్నాను ఆత్రుతగా.

వనజ ముఖంలో చిరునవ్వు కనబడింది "చెబితాను. ఒక్క అయిదు నిముషాలు నన్ను పరీక్షించనివ్వండి" అంది. అయిదు నిముషాల తర్వాత "మీరేమీ కంగారు పడనవసరం లేదు. అన్నింటికీ నేనున్నాను" అంది వనజ.

"కానీ డాక్టర్ ఇలాంటి అనుభవం నాకిదే మొదటిసారి" అన్నాను.

"అందులో ఆశ్చర్యమేముంది. మీరు తల్లి కాబోవడం కూడా ఇదే మొదటిసారి గదా" అంది డాక్టరు చిరునవ్వును పెను నవ్వుగా మారుస్తూ.

ఉలిక్కిపడ్డాను. నాకు తెలియకుండానే ఉత్సాహం నన్నావరించింది. అయితే భయంకూడా క్రమంగా శరీరాన్నావరించుకుంది. ఇంకకాలం నేను వివాహం గురించి సుఖజీవనం గురించి ఆలోచించానుగానీ నేను తల్లిని కావడం గురించి ఆలోచించలేదు. ఆడదాని అందానికి తల్లి కావడం చరమంకడుని ఎందరో చెప్పగా విన్నాను. తల్లి అనగానే నాకు మా అమ్మ, చెల్లి గుర్తుకు వస్తారు. ఆ దృశ్యాలు నాకు బాగా గుర్తు. చెల్లి బోపి నోటితో ఎంతో అందంగా, ముద్దుగా ఉండేది. అవి నాకు బాగానే ఉండేవి. కానీ అది బట్టలు పాడు చేసుకునేది. పక్క బట్టలు పాడుచేసేది. మాకు అసహ్యం చేసే పరిస్థితిలో అది కేరింతలు కొడుతూ ఆడుకునేది. మేము అసహ్యించుకునే పనులన్నీ అమ్మచేసి చెల్లిని శుభ్రంగా ఉంచేది.

"అమ్మ అసహ్యం కాదే!" అని నేనడిగితే చిన్నప్పుడు నవ్వు అంటే" అని చాలా మెత్తగా అమ్మ జవాబు చెప్పింది. చదువులో అమ్మ అందంగా ఉండేదనీ పెళ్ళై పిల్లలు పుట్టేక అందం పోయిందనీ చుట్టుపక్కల చాలామంది అనేవారు. నాకు తానం వచ్చినప్పట్నీ అమ్మను ఒక తల్లిగా తప్ప అందమైన యువతిగా ఎన్నడూ చూడలేదు. ఇప్పుడు నన్నీ అవస్థ అవహించిందన్నమాట. నేను తల్లిని కాబోతున్నానంటే నా కడుపులో ఓ చిన్నారి పాపాయి జీవం పోసుకుంటున్నదన్న మాట. ఈ అనుభూతి నాకు విచిత్రంగా తోచి ఆశ్రయత్నంగా పొట్ట తడుముకున్నాను. నా కడుపులో మరో జీవి. కొన్ని నెలలపాటు అక్కడే పెరిగి ఒకరోజున బయటకు వచ్చి నన్ను తల్లిని చేస్తుంది. నాతో

పాటు వారు తండ్రికూడా అవుతారు. ఈవార్త వినగానే వారికెలా ఉంటుందో?

“ఫోన్లో లక్షణాలు చెప్పగానే జబ్బేమిదో ఊహించ గలిగారు. నా దగ్గరి సిద్ధంగా ఉన్న కొన్ని మందులుకూడా తీసుకువచ్చాను. ఒకవారం రోజులపాటు ఇవి వాడండి, తర్వాత కర్ర తత్వాన్ని బట్టి మార్పులుంటే ఏం చేయాలో సూచిస్తాను” అని వనజ కొన్ని మందులిచ్చి అవి వాడే పద్ధతి చెప్పి వెళ్ళిపోయింది.

ఇప్పుడు నేను వారికోసం ఎదురు చూస్తున్నాను. భయం సంగతి ఎలాగున్నా. ఆనందం నాకు ఎక్కువగానే ఉన్నట్లుంది. అది వారితో పంచుకోవాలన్న కోరిక నాలో ఎక్కువగా ఉంది.

అయితే ఆరోజుకు నాకోరిక తీరలేదు, అనుకోకుండా వారేదో ఊరికివెళ్ళి ఓరెండురోజుల తర్వాతవచ్చారు. వస్తునే ఆయన నన్ను చూడడానికేవచ్చారు.

“చెప్పకుండా అలావెళ్ళి ఫోయారేమిటి? మీకోసం నేనిక్కడ ఎంతగా ఎదురుచూస్తున్నానో మీకేం తెలుసు?” అన్నాను చిరుకోపంతో. ఆయన చిరునవ్వుతో “నుమా! నిన్ను వదిలి నేను క్షణంకూడా ఉండలేను. ఒక్కోసారి నీకోసం ఈ వ్యాపారాన్నే వదిలిపెట్టేయాలని ఉంటుంది” అన్నారు.

“అన్నీ కబుర్లే!” అన్నాను.

“కబుర్లుకాదు. నువ్వు ఊరి అను. ఈ క్షణంనుండి అన్నిపనులూ మానేస్తాను” అన్నారాయన.

నేనుభయపడ్డాను. ఊరి అనలేదు. మాటమారుస్తూ “నేను మీకోసం ఎదురుచూస్తున్నానన్నానుగదా ఎందుకని అడగరేం?” అన్నాను. “అడగడమెందుకు నాకు తెలియదు గనుకనా నేనూ నీకోసం నీకంటే ఎక్కువగా ఎదురు చూస్తున్నాను మరి” అన్నారాయన.

“అదికాదండీ ఈసారి ఓ ప్రత్యేకమైన విశేషముంది” అన్నాను.

“ఏమిటది?” అన్నారాయన ఆశ్రుతకగా.

“మీరు బయటకు వెడితే మీకోసం ఇప్పుడు నేనాక్కర్తినే చూస్తున్నాను. ఒకవిధాదిపోతే మీకోసం ఎదురుచూసేవారి ఇద్దరుంటారు” అన్నాను.

ఆయన ముఖం పాలిపోయింది “ఎందుకు నుమా! నన్నలా అబలుపట్టిస్తావు” అన్నారాయన బాధగా. “నీకు చెప్పకుండా ఎందుకు వెళ్ళినంతమాత్రాన్న నువ్వు నాశీలాన్ని శంకించకూడదు. నేను రెండో పెళ్ళి చేసుకుంటానని ఎందుకనుకుంటున్నావు?” అయిన ఈ ప్రశ్నకు నాలో కంగారుపట్టింది “అయ్యో అలాంటి ఊహే నాకు లేదండీ మీరు భుజాలు తడుముకుంటుంటే గుమ్మడి కాయల దొంగేమోనని మీమీద నాకు అనుమానంగా కూడా ఉంది” అన్నాను.

“మరైతేనువ్వు చెప్పదల్చుకున్న విశేషమేమిటి?” అనడిగారాయన.

“మీరు సంతోషించే విధంగా నాకు జబ్బు చేసింది. వరాలు నాకు చెప్పననీ మీకేచెప్పతాననీ డాక్టర్ వనజ అంది. నీవలు విషయం ఏమిటో ఆవిడకి ఫోన్ చేసి తెలుసుకోండి” అన్నాను ఏలాగు ఆయన్ను మరి కొంతసేపు వేదించాలని ఆయన ముఖం మళ్ళీ పాలిపోయింది. నిరుత్సాహంగానే డాక్టర్ వనజకు ఫోన్ చేశారు.

ఫోన్ లో వనజ చెప్పిన మాటలు వినగానే ఆయన ముఖంలో ఉత్సాహం కనిపించింది. చటుక్కున నన్ను సమీపించి “ఇంత దూరం వార్త వెంటనే ఎందుకు చెప్పలేదు” అంటూ నన్ను గట్టిగా గిరించుకున్నారు.

నేను విడిపించుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తూ “చెబితే అరం చేసుకునే తెలివితేటలు మీకు లేకపోయాయి, అందుకే డాక్టర్ కి ఫోన్ చేయమన్నాను” అన్నాను.

“సుమా ! ఇప్పుడు నామనసెంత ఉత్సాహంగా ఉందో నువ్వర్థంచేసుకోలేవు. నాజీవితంలో ఒక ముఖ్యమైనకోరిక తీరేనమయం ఇప్పుడువచ్చింది ” అన్నారాయన.

ఆయన సంతోషస్థారని నేనూహించానుగానీ మరీ ఇంతలా ఉప్పొంగి పోతారని నేనూహించలేదు. అందువల్ల నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది “మీభార్య పిల్లల్ని కనాలన్నది జీవితంలోని మీ ముఖ్యమైనకోరికా ? చాలా విచిత్రంగా ఉండే ! ” అన్నాను.

ఆయననవ్వి “అవును సుమా ! నా ప్రతిబింబాన్ని చూసుకోవాలన్నది నాకోరిక. ఇలాంటి కోరిక ఎవరికి మాత్రం వుండదు ? ” అన్నాను.

“ప్రతిబింబం చూసుకోడానికి మనింట్లో ఆద్దాలు తక్కువ య్యేయా ? ” అన్నాను.

ఏదో చెప్పాలనుకుని ఆగి పోయారాయన. ఒక్కనిమిషం ఇద్దరి మధ్యా నిశ్శబ్దం ఆవహించాక, ఆయనే దాన్ని ఖేదించి “అద్దంలోని ప్రతిబింబం నిజమైనదికాదు ” అన్నారు.

“ఎందుకనీ ? ”

“దానికి జీవంలేదు. అది నా దుఃఖాన్ని పోగొట్టలేదు. నాకుసంతోషాన్నివ్వలేదు. అంతే కాదు నేను పోగొట్టుకున్న వాటిని తెచ్చివ్వలేదు ” అన్నారాయన.

ఆయన మాటలు నాకర్థంకాలేదు “మరైతే ఈ ప్రతిబింబం అవన్నీ చేస్తుందంటాలా ? ” అన్నాను. “అ ప్రతిబింబం విలువ నీకర్థంకాదులే ” అని ఊరుకున్నారాయన.

ఆయన ఏదో ఆలోచిస్తున్నారని గ్రహించి నేనూ ఊరు కున్నాను. ఎంతసేపటికీ ఆయన మాట్లాడక పోవడం చూసి ఊరుకోలేక నేనే “ఏమిటండీ ఆలోచిస్తున్నారు ! ” అనడిగాను.

అయితే ఆయన ఏమీ ఆలోచిస్తున్నట్టులేదు. నాప్రశ్న కోసమే ఏమరుచూస్తున్న వారిలా “నీకు మగపిల్లాడు కావాలా, ఆడపిల్ల కావాలా ? ” అనడిగారు.

“ఏం ? ”

“ముందు చెప్పు ”
“నే నేమీ అనుకోవడంలేదు.....” అన్నాను; ఏం చెప్పానికి నాకు నిజంగానే పిగ్గుపేసింది.

“నే నేమనుకుంటున్నానో చెప్పనా.....”
“చెప్పండి ! ” అన్నాను.

“మనకు బాబుపుట్టాలి వాడికి పూర్తిగా నా పోలికరావాలి....” అన్నారాయన.

అంతవరకూ ఏ మైకంలో ఉన్నానో తెలియమగునీ హఠాత్తుగా వాస్తవంలోకి వచ్చాను, అప్పుడేనేనాయన కళ్ళను చూశాను. ఎంతో ఆనహ్యంగా ఉన్న ఆయనకళ్ళు నా వైపు కుతూహలంగా చూస్తున్నాయి.

హఠాత్తుగా ఆయనస్థానంలో నాకు బాబుకనిపించాడు. పిల్లాడు దొడ్డుగా ఉన్నాడు. నా వంకచూసి చేతులు జాపుతున్నాడు. కానీ వాడివి పూర్తిగా ఆయన పోలికలు. ఆ కళ్ళుకూడా ఆయనవే.... వాడు “అమ్మా ! ” అని పిలుస్తూ నా వంక చేతులు జాపుతూంటే, ఆనహ్యకరమైన వాడికళ్ళను చూపి నేను వాణ్ణి అందుకోలేక పోతున్నాను. కళ్ళు అందంగా లేవని భర్తనసహ్యించుకుంటున్నాను. కన్నబిడ్డను కూడా అనహ్యంబుకోగలనా ? ఈ భావన కల్గినే వణికి పోయాను.

అప్రయత్నంగా....” బావుంది....చాలామంచి కోరికే..... రాకరాక వాడికి మీ కళ్ళింకాలా ” అన్నాను. అనగానే నా లిక్కరుచు కున్నాను. ఆ భావం నా మదిలో ఉండవచ్చు. దాన్ని బైటకు రాకుండా అణచిఉంచవలసింది. ఆయన ముఖం అదొలాగై పోయింది..... “ఏమన్నావ్ ? ” అన్నారు.

అప్పటికి నా పొరపాటు గుర్తించక నేను ... “పోసిరెడ్డురూ.. ఇప్పట్టింటే పోలికల ప్రసక్తి ఎందుకు ? మనం ఏ మనుకున్నా జరుగునున్నది మనచేతుల్లోలేదుగా .. కొన్నాళ్ళాగితేసరి.....” అన్నాను.

అయితే ఆయన ఊరుకోలేదు.... "బాబుకు నా పోలికరావడం నీ కిష్టంలేదా ?"

ఇదేంప్రశ్న! అయినా నేను మొండిగానే జవాబు చెప్పాను.....మీ పోలిక రావడం నా కిష్టమే.....కానీ మీ కళ్ళు....." అంటూ నీళ్ళు నమిలాను.

"నా కళ్ళకేం లోటొచ్చింది ?" అన్నారాయన కాస్త తీవ్రంగా.

ఆయన కళ్ళు అందంగా ఉండవన్న సంగతి ఆయనకు తెలియకపోలేదు. ఆ మాత్రం దానికాయనంత కోపగించకొనడం మొందుకు; ఉన్నమాటంటే ఉలుకంటారు.....ఇదేకాబోలు!

"ఈ సంతోషసమయంలో ఎందుకంత కోపగించుకుంటారు; మీ కళ్ళు అందంగా ఉండవన్న విషయం మీకు నేనే వేరే చెప్పాలా? నేను అందంగా ఉన్నాయని అబద్ధం చెబుతేమాత్రం అవి అందంగా అయిపోతాయా? మనచేతుల్లో లేని పోలికల గురించి ఇప్పుడు చర్చ ఎందుకు?" అన్నాను. కోపం నా కంఠంలోనూ ధ్వనించింది.

"ప్రతి సంతోషసమయాన్ని ఇలామార్చడం నీకు కొత్త కాదు. నీకు అందానికి అర్థం తెలియదు. తెలిసుంటే నా కళ్ళు దివ్యసౌందర్యంతో వెలిగిపోతూ కనిపించేవి నీకు. అయినా నీతో నాకు మాటలేమిటి....." అంటూ తీవ్రంగా అని చాలావిసురుగా అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోయారాయన.

నాకు అందానికి అర్థం తెలియదా? నేను ప్రతిసంతోష సమయాన్ని పాడుచేసేలా ప్రవర్తిస్తానా?.....నేను తెల్లబోయాను షాక్ తిన్నాను. ఈయన నన్నంతమాట అంటారని నేననుకోలేదు. అదే నాకు ప్రథమ సుఖవం మరీ? ఈ శుభవార్త ఇలా పరిణమించిందేమిటి దేవుడా.....అనుకున్నాను.

* * *

అంతులేని భోగభాగ్యాలకు వారసురాలని నేను, కాబట్టి పురిటికి నన్ను పుట్టింటికి పంపడం జరుగలేదు. నా స్థాయికి తగ్గ

ర్వాట్లు వాళ్ళు చేయలేరు. అందుకే అమ్మ నా ఇంటికి వచ్చింది. నీ అమ్మ అనుభవం నాకాట్టే అవసరపడలేదు. అమ్మ అనుభవనీకీ డాక్టర్ వనజ వైద్యానికి అంతగా సరిపడడంలేదు. అమ్మ కాటలు వినవద్దనీ తన మాటలు అతిక్రమించవద్దనీ వనజ నన్ను హెచ్చరించింది కూడా. అలాగని వనజ అమ్మను చిన్నబుచ్చలేదు. చూడండమ్మా - మీ రోజులుపేరు. ఈ రోజులు పేరు. మీరోజుల్లో పద్దతులు పాటించి మీరు సుఖప్రసవాలు సాధించారు. మీ పద్దతుల్లో సుఖప్రసవం అంటే అది అదృష్టం. ఇప్పుడు ప్రసవాన్ని అదృష్టానికి వదిలిపెట్టడంలేదు. వైద్య విజ్ఞానం చాలా ముందుడుగు నేసింది. ఆడదానికి ప్రసవకాలంలోనే పునర్జన్మ లభిస్తుంది. మీ అమ్మాయి పునర్జన్మకు నేను గ్యారంటీపడుతున్నాను" అని చెప్పింది వనజ. నా విషయంలో ఏయే మందులు ఏయే సమయాల్లో వాడాలో అమ్మకే చెప్పింది వనజ.

అన్నీ సక్రమంగా ఉన్నప్పుడు కూడా ఇన్ని మందులు కాదాలా అని విసుక్కుంటూనే అమ్మ నాకు వేళ తప్పకుండా మందులిచ్చేది. నన్ను కంటికి రెప్పలా కాపాడుకునేది. నాలో కలిగే నొప్పి సందేహాలకు సమాధానం చెప్పింది. తన అనుభవాలు చెప్పి భయాలనన్నింటినీ పోగొట్టేది.

డాక్టర్ వనజ నన్నుబాగానే చూసుకుంటోంది. కానీ అమ్మ దగ్గర నున్న చనువు ఆవిడ దగ్గరలా వస్తుంది? ఈ సమయంలో నే నాకు తల్లి విలువ తెలిసొచ్చింది. తల్లి లేకపోతే ఎంత డబ్బున్నప్పటికీ ఈ సమయంలో ఎవరు నన్నింతలా ఆదుకునేవారని అనిపించింది.

పురిటిరోజులు దగ్గర పడుతున్నకొద్దీ రెండురకాల భయాలు నన్ను బాధ పెట్టసాగాయి. నేనేమెపోతానో అన్న భయం ఒకటి, నాకు ఆయన పోలికలతో బాబు పుట్టి నాచే అసహ్యించుకోబడతాడే మోసన్న భయం ఇంకొకటి.

నా బాబును నేను అసహ్యించుకునే స్థితి ఎప్పుడూ రావాలదను. అది నేను ఊహలోకూడా భరించలేను. అయితే వాడికి

ఆయన కళ్ళు వస్తే, ఆ కళ్ళను నేను అనహింతుకొకుండా ఉండినాచేత దేవుళ్ళకు మొక్కుకునేలా చేసింది. కానీ దేవుళ్ళుకూడా గలనా? నాలోని ఈ విచిత్రమైన బలహీనతను మాతృప్రేమ ఆయన సంకల్ప బలానికి తలవంచారు. నాకు బాబు పుట్టాడు. జయించగలుగుతుందా?

చిన్నతనం నుంచీ మా అమ్మంటే నాకు సదభిప్రాయం లేదు. నేను మనిషి అండాన్ని కళ్ళతో అంచనా వేస్తానని వాళ్ళందరికీ నాకే ముఖ్య విశేషాలున్నా అని నాన్నతోనే చెప్పుకునేదాన్ని తెలుసు. అందుకే వాళ్ళలాగంటూ ఉండవచ్చు. బాబు కళ్ళ గురించి అమ్మను నేను అంతో ఇంతో ద్వేషించుకునేదాన్ని కూడా. అలాంటిది జీవితంలో ఓ కొత్తరకం అనుభవం. అదీ ఆడవారికి మాత్రమే పరిమితమైన అనుభవం, ఎదురయ్యేసరికి అమ్మ విలువ తెలుసుకున్నాను. అమ్మకు నాపై ఉండే అభిమానమూ, అమ్మ సట్ల నాకున్న గౌరవభావమూ అప్పుడే తెలిశాయి. స్వప్తిలో తల్లి బిడ్డల మధ్య ద్వేషభావమంటూ ఉంటే అది భ్రమ తప్ప మరొకటి కాదు.

అయితే నేను నాబాబును నాకు నచ్చని పోలికల్లో ఉన్నప్పటికీ ప్రేమించగలనా?

“భగవంతుడా! పుట్టబోయే బేబీకి ఆయన కళ్ళు మాత్రం రాకూడదు. ఈ వర మొక్కటే నాకనుగ్రహించు” అని ఎన్ని పర్యాయాలు భగవంతుడికి మొక్కుకున్నానో నాకే తెలియదు.

* * *

ఒకసారి అసగా వివాహానికి ముందు, ఆయన నాకు చెప్పారు. జీవితంలో తననుకున్న ప్రతిదీ సాధించానని ఆ నమ్మకంతోనే ఆయన నా దగ్గరకు వచ్చి నన్నుకూడా సాధించ గలిగారు.

దబ్బునీ, అందమైన కళ్ళనీ సమంగా ప్రేమిస్తున్నాననుకున్న నేను వికారమైన కళ్ళున్న ఆయన్ను ఖరగా అంగీకరించాను. అంటే ఆయన సంకల్పబలం ముందు నేనాగలేక పోయానన్నమాట. అంతటి బలమైన సంకల్పబలంతో ఆయన తన పోలికలతో బాబు కావాలనుకున్నప్పుడు అలాకాక మరెలా జరుగుతుంది? ఈ భయమే

ఇంట్లోని పనివాళ్ళందరూ బాబు కళ్ళను మెచ్చుకుంటున్నారు. ఇంట్లోని పనివాళ్ళందరూ బాబు కళ్ళను మెచ్చుకుంటున్నారు. తెలుసు. అందుకే వాళ్ళలాగంటూ ఉండవచ్చు. బాబు కళ్ళ గురించి నా అంతగా తృప్తిలేక పోవడానికి కారణముంది. బాబును చూడగానే అంతా ఆయన పోలికన్నారు. నాకు వాడి కళ్ళు సచ్చాయిగానీ మిగతా పోలికలు తెలియలేవు. అయితే నెలలు గడుస్తున్న కొద్దీ వాడి ముఖానికి ఓ ఆకారం ఏర్పడడం ప్రారంభమయింది. వాడిలో ఆయన పోలికలు క్రమంగా కనబడసాగాయి. కొన్నాళ్ళయ్యేసరికి వాడిలో ఆయన పోలికలు స్పష్టంగా తేలాయి. వాడి ముక్కు, చెవులు, పెదవులు, అన్నింటికీమించి విశాలమైన ఆ నుదురు, ఉంగరాల జుట్టు సందేహం లేదు, ఆయన కోరిక తీరింది, బాబుకు పూర్తిగా ఆయన పోలికలే సచ్చాయి. దేవుడు ఆయన కోరికను మన్నించాడు, అయితే దేవుడు నా కోరికనుకూడా మన్నించాడు. వాడికళ్ళు ఆయనవికావు.

బాబుకు అన్ని పోలికలూ ఆయనవే వచ్చి కళ్ళొక్కటి ఎందుకు రాలేదు? అంటే దేవుడు నా మొర విన్నాడనుకోవాలా లేక నా తల్లి ప్రాణానికి వాడి కళ్ళు అందంగా కనబడుతున్నాయా? తెలుసుకునేవరకూ నాకు సిమితం ఉండదు. నా బాబు నాకు బాగు ప్పటికీ సంతృప్తి ఉండదు. నామనఃస్థితి నాకే చాలా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తోంది. ఇప్పుడు నా ఊహలనిండా బాబే. నా జీవితమంతా వాడి కోసమే! బాబును చీమ కుడితే నన్ను సాము కరిచినట్లంటుంది, వాడేదీనే నా నవనాడులూ కదిలిపోతాయి. వాడు నవ్వితే నేను అమృతం తాగిన అనుభూతి చెందుతాను. అయితే నా జీవితం నాకూ, నా బాబుకూ పరిమితం కాకూడదు. వాణ్ణి నాతోపాటు తదితర ప్రపంచమంతా గుర్తించాలి. వాడి సౌందర్యాన్ని ప్రతి ఒక్కరూ ప్రశంసించాలి. వాడి చేష్టలకు ప్రతి ఒక్కరూ నాతో

సమంగా మురిసిపోవాలి. నాది తెలివితేటలకు అందరూ ముక్కు తున్నాను. కానీ ఆయన కళ్ళపట్ల నాకున్న అసహ్యభావం మాత్రం నేలేనుకోవాలి.

ప్రతి కన్న తల్లికీ తన బాబు గురించి నాకులాంటి కోరిక ఉండవచ్చు, కానీ నా బాబు సామాన్యుడు కాడు, అంతులేని భౌతిక బాగాలకు వారసుడు.

నాకింకా ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఆయన ప్రవర్తన అయినకు బాబు అంటే ఎంత అభివృద్ధి చెప్పడానికి మాట దాఅవు. బాబు పుట్టేకంటే ఇద్దరి అనుబంధం ఇంకా పెరిగింది ఆయన నన్నింకా ఎక్కువ అభివృద్ధి నిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా వాడి కళ్ళంటే ఆయనకు ప్రాణం, రోజుకో వందసార్లయినా ఆయన వాటిని ముద్దాడుతారు. ఆ దృశ్యం నాకు చాలా ఆనందాన్ని కలిగిస్తుంది. దాన్ని కప్పి పుచ్చుకుంటూ "మిమ్మల్నిద్దర్నీ చూస్తుంటే మీలో ఎవరు చంటి పిల్లాడో తెలియడం లేదండీ" అన్నానోసారి

"అవును, నేను నా సజీవ ప్రతిబింబంతో ఆడుకుంటున్నాను నీకు తెలియకపోవడంలో ఆశ్చర్యమేముంది" అన్నారాయన.

"వాణ్ణి మీ ప్రతిబింబం అనొద్దండీ మీ ఇద్దరికీ కళ్ళలో తేడా ఉందిగదా!" అన్నాను. అలా ఆనందానికి కారణం ఆయన్ను నొప్పించాలనికాదు. బాబు కళ్ళు నిజంగానే తనవిలా ఉన్నాయన్న విషయం ఆయనకూడా గుర్తినే కానీ నాకు తప్పిగా ఉండదు.

"నుమా!" అన్నారాయన తాపీగా. "నేను కోరిన విధంగా నా ప్రతిబింబాన్ని నాకిచ్చావు. నువ్వు చేసిన ఈ ఉపకారానికి నేను నీకు ఊహించలేకపోయాను. నువ్వెన్ని తప్పులు చేసినా నేను క్షమించగలను. నువ్వు తిట్టినా నా చెవులకు పొగడలుగానే వినబడతాయి. ఈ బాబుకు తల్లిగా నువ్వు నన్ను ఏమనడానికైనా అధికారముంది!"

ఏమనాలో తెలియదు. ఒకోసారి నేను అసభ్యంగా ప్రవర్తిస్తున్నానని నాకు తెలుసు. ఆయన మంచితనం నాకిప్పుడింకా బాగా అర్థమవుతోంది. మా సమీకంగా నేనాయనకు బాగా దగ్గరవు

తున్నాను. కానీ ఆయన కళ్ళపట్ల నాకున్న అసహ్యభావం మాత్రం లేకమయినా తగ్గడం లేదు.

21

క్షమా, చూలు" అంటూ బాబు నాదగ్గరకు ఓ పుస్తకం పట్టుకుని వచ్చాడు. వాడిమీ చేసినా నాకెంతో ముచ్చటగా ఉంటుంది. చేతిలోకి కొత్త పుస్తకం వచ్చినపుడు వాడు నాకే పట్టుకొచ్చి చూపిస్తాడు. వాడి తృప్తికోసం ఆ పుస్తకం అందుకున్నాను. తర్వాత అదేమిటో చూశాను. అది ఆయన డైరీ. వెళ్ళవలసివచ్చినప్పుడు చింపేశాడేమోనని కాస్త జాగ్రత్తగా పరిశీలించి చూశాను. చింపినజాడ ఎక్కడా కనబడలేదు. కానీ డైరీకున్న పైడు కవరులో ఏదో ఫోటో ఉన్నట్లునిపించి, లాగి చూశాను. ఆ ఫోటో, ఉలిక్కిపడ్డాను. ఆ ఫోటోలో వ్యక్తి నాకు బాగా తెలుసు, గుర్తుపట్టడానికి క్షణంకూడా పట్టలేదు. నాచే తొలిసారిగా అసహ్యించుకోబడడం అందమైన కళ్ళున్న వ్యక్తి అతను.

అతను కేషగిరి కేషగిరి ఫోటో ఈ డైరీలోకెలా వచ్చింది. కేషగిరి ఈయనకు తెలుసా? ఫోటో దగ్గరుంచుకునేటంత అప్పుడా అతను? కేషగిరి నిజంగానే అంత స్నేహితుడైతే, అతని ఫోటోను డైరీలో ఉంచుకుంటూకూడా నా దగ్గర అతడి ప్రసక్తిని ఆయన తీసుకురాక పోవడానికి కారణమేమిటి?

పరుగున ఆయన దగ్గరకు వెళ్ళాను. నేను వెళ్ళేసరికి ఆయన ఏదో రాసుకుంటున్నారు. నన్ను చూసి " ఏమిటోయ్ విశేషం : " అన్నారు. ఫోటో ఆయనకు చూపించి " బాబు మీ డైరీతో ఆడుతుంటే ఈఫోటో అందులోంచి పడింది. ఎవరండీ ఈయన ? " అనడిగాను. ఆయన దానివంక పరీక్షగా చూసి " ఈ ఫోటో ఎవరిదోయ్ ఇది నా డైరీలోకెందుకొచ్చింది ? నువ్వైతేనే

పొరబడ లేదుగదా " అన్నారు. లేదు ఇది మీదైరీలోంచే క్రిందని ఎందుకు చెప్పలేకపోయారు : నేనక్కణ్ణించి కదలి బాబు పడింది " అన్నాను.

" ఎప్పుడైనా పొరపాటున ఈ ఫోటోను నువ్వే నా దైరీలోనికి పంపిందిగాను. గగ్గరకు వెళ్ళి " బాబూ ఇందాకటి పుస్తకం సీతలావచ్చిందిరా ? " దాచేవేమో గుర్తుచేసుకో : " అన్నారాయన, ఆయనలా అనడం " నాన్నిచ్చారు " అన్నాడు వాడు.

నాలో భయం పెరిగింది. నా ఇంట్లో మార్పురానున్నది. నాలో భయంకర సమస్య నాజీవితాన్నావహించునున్నది. నానుఖ లేదనుకో. ఇదిసీచేతిలో ఉండగా ఎవరో అటు వచ్చారునుకో. అదితాత్కాలికమే అవుతుంది. కానీ ఇంక ఆలోచించలేదు. అప్పుడు హడావుడిగా కనబడ్డ పుస్తకంలో ఈ ఫోటోను దాచేవనుకో. ఆరోజుల్లా ఆయన్ను తప్పించుకు తిరిగాను. రాత్రి ఆయన నా అప్పుడు నాదైరీలోకి నాకు తెలియని ఫోటో వస్తుంది " వంతు చేరినప్పుడు కూడా అన్యమనస్కంగానే ఉన్నాను. అన్నారాయన.

ఆయన మాటలు నాకు విచిత్రంగా తోచి. " బాగుంది ఆయనలో పెద్దగా మార్పున్నట్లులేదు, ఆయన ఉత్సాహంగా నాకంత రహస్యాలెందుకుంటాయ్ ? అందులోనూ మీదగ్గర " అన్నాను. ఆయనకూడా నవ్వి " ఊరికే అన్నాణ్ణే నీకు నాదగ్గర నాలో చిలిపిపనులు చేస్తూనేఉన్నారు. నేను శాస్త్రానికన్నట్టుగా రహస్యాలెందుకుంటాయ్ ? ఈ ఫోటోలో మనిషిని నువ్వెరిగింది పతిమణిస్తూ అన్యమనస్కంగా ఉన్నాను. అఖరికాయన " నాకు ఉంటే ఎవరండీ ఈయన అనెందుకు అడుగుతావు : " అన్నారు. నాలాసంతోషంగా ఉంది సుమా : నీలోగొప్ప ఆరోగ్యకరమైన మార్పు వచ్చింది " అన్నారు. అప్పుడుకూడా నేను అన్య మనస్కంగానే " ఏమిటిది ? " అన్నాను.

ఉక్కిరిచిపోయాను. ఆయన ఏమంటున్నారు ? ఈ ఫోటోలో " దీపం ఆర్పమనలేదునుచ్చ్య " అన్నారాయన నవ్వుతూ. వ్యక్తిని నేను గుర్తుపట్టి ఉండాలన్న ధృని ఆయన మాటల్లో ఎందుకు వచ్చింది : " నాకర్థం కాలేదు " అన్నాను. " నువ్వు ఆడదానివి. మాటలు పట్టించుకోకపోయినా పరవా లేదు. ఆ ఫోటో ఇలాఇచ్చ్య. ఇది నాదైరీలోకెలావచ్చిందో " అన్నారాయన. ఆయన అభ్యంతరము చెప్పలేదు. వేను పదే సిగ్గు అయినకు నాపట్ల ఆకర్షణను మరింతగా పెంచుతున్నది. " ఇన్నేళ్ళుగా కాపురంచేస్తున్నాం. ఆసంగతి ప్రత్యేకంగా మరచిపో " అన్నారాయన.

ఆయన మాటల్లో ఏదో తిరకాసుందని దించింది. ఆయనకు " చెప్పాల్సిందే ఏదోఒకరోజున నువ్వావిషయం మరిచిపోక నామీద ఏదో అనుమానంవచ్చింది. ఈ ఫోటో ఆయన కావాలనే కళ్ళబడెలా చేసి నాతో చెలరేగే సంచలనాన్ని గమనించాలను కుంటున్నారు. అయితే నాకేం భయం ? నేనేమైనా తప్పు చేస్తే గదా : నేనేమీ తప్పుచేయకపోతే ఆఫోటోలోనివ్యక్తి శేషగిరి రోవుగదా అన్న ఆశనాకుంటుంది. నాఆశ ఈరోజు ఫలించింది " అన్నారాయన. " అదేంకాదు. నా కోరికే మీ అలవాటుగా నాదా పరిణమించింది. అందుకేనేను మరిచిపోయినా మీరు గుర్తు పట్టున్నారు " అంటూ చేయిసాచి మంచానికి దగ్గరోనే ఉన్న

స్విచ్ నొక్కాను. దీపం ఆరిపోయింది. ఆయన ఊపిరి నాకు వెచ్చగా తగుల్తూంటే నాలోంచి అనుమానాలు ఆవిరై బయటకు పోసాగాయి. నన్నుమానించే మనిషైతే ఆయన నాదగ్గరంత చనువుగా మనలలేరు. అంత అభిమానంగా ఉండలేరు. ఆయన ప్రవర్తనలో నామీద మనసులో ఏదో ఉంచుకున్న లక్షణాలు కనబడలేదు.

* * *

ఒక వారంలో జలయ్యాక కుతూహలంపట్టలేక నేనే ఇంకో రోజు ఫోటో గురించి అయ్యన్నడిగేశాను.

ఆయన సానునయంగా "అనవసరపు విషయాల గురించి ఆలోచించకు సుమా!" అన్నారు.

మళ్ళీ ఇంకోనాలుగు రోజుల తర్వాత ఆయన్నా ఫోటో గురించి అడిగాను.

ఆయననవ్వి మొత్తానికి ఫోటో సంగతి మరిచేలా లేవే!" అని "నిన్ననే తెలిసింది. అతని పేరు ఆశోక్ కుమార్. విశాఖపట్నంలో నాకు పరిచయమయ్యాడు. స్వల్ప వ్యవధితోనే ఇద్దరం బాగా పరిచయమై అమయ్యాము. అతను స్నేహితులందరి ఫోటోలూ ఆల్బంలో ఉంచుతాడట. అదతని హాబీ. తన కేమెరాతో నాకో ఫోటో తీసుకున్నాడు. అతనలా చేసినప్పుడు బాగుండదని నేనూ అతని ఫోటో ఒకటి అడిగాను. వెంటనే ఇచ్చాడు. దైరీలో పెట్టాను. అంతువల్లనే ఈవిషయం వెంటనే గుర్తు రాలేదు నిన్న అతని ఊరు చచ్చి వెళ్ళాడు" అన్నారు.

"అతని పేరు ఏమిటన్నారూ?"

"ఆశోక్ కుమార్!" అన్నారాయన. "అదేనా. పొరపాటు పడుతున్నారా?" "అలా ఎందుకను కుంటున్నావ్! అతని పేరు మరేదైనా అయింటుందను కుంటున్నావా?"

"అబ్బే, లేదు" అన్నాను, కానీ నా మనసు పరిపరి విధాల పోయింది.

"అ ఫోటోలో మనిషి నాకు గుర్తుకు వచ్చాడు. అతని రు ఆశోక్ కుమార్ కాదు."

"అ ఫోటోలో మనిషి నీకు తెలుసా?" అన్నారాయన ఆశ్చర్యంగా. అది తెచ్చిపెట్టుకున్న ఆశ్చర్యంగా నాకు అనిపించింది. "అవును. అయితే అతని పేరేమిటో చెప్పు! శేషగిరి!" అన్నాను ఏమైతే అయిందని. ఆయన రవంతకూడా ఆశ్చర్యపడినట్లులేదు. గంభీరమైన ముఖంతో మౌనం వహించారు. ఏదో ఒకటి. పేరులో ఏముందిలెద్దూ!" అన్నారాయన.

"అదికాదండీ, తనపేరు శేషగిరి అయితే ఆశోక్ కుమార్ నీ ఎందుకు చెప్పాడు! ఇందులో ఏదో మోసముంది. అతను నానగాడైనా ఉండాలి, వేరే వ్యక్తి అయినా అయిందాలి."

"అంతా కాకతాళియంగా జరిగింది సుమా! నేనే నీకు రహస్యం చెప్పాననుకుంటాను. ఆశోక్ కుమార్ వేరే వ్యక్తి. తను నాకు తన పేరు శేషగిరి అనే చెప్పినట్లు గుర్తు" అన్నారాయన.

నేను విశ్చేష్టురాలినై పోయాను. ఉండబట్టేక "నాకు శేషగిరి ఎలా తెలుసునని అడగలేం!" అనేశాను.

"నువ్వేమీ చెప్పక్కర్లేదు. అంతా తెలుసు నాకు." ఇలాంటి ఏదో ఆయన అంటారని నాకు అనుమానం ఉంది. అందుకే, మీరు తెలుసుననుకునేదంతా నిజంకాదు, శేషగిరి మోసగాడు. నామాలు మోసగాడుకాదు, చచ్చిమోసగాడు. అతను మీమ్మల్ని తెలుసుకుని మీకేం చెప్పాడో నాకు తెలియదు. నిజం నేను చెబుతున్నాను వినండి!" అన్నాను.

ఆయన కళ్ళు ఎర్రబడ్డాయి. కోపాన్ని అప్పటికి తెచ్చుకోనేటందుకు ప్రయత్నిస్తూ, "సుమా! మన బాబునేమైనా అన్నా హిస్ట్రీగానీ శేషగిరినేమైనా అంటే సహించలేను, నీ గురించి అంతా చెప్పాడు శేషగిరి, అయితే అది జరిగింది కొద్ది నెలలక్రితం

మన వివాహానికి ముందు, అతను నిన్ను ప్రేమించానని చెప్పాడు. అలా జరిగితే ఎలాగో అలా ఆ ఘోటో గురించిన అలోచన నీ కానీ నువ్వతన్ని ప్రేమించలేదట, నువ్వో అమానుషులవలన నునుంచి తప్పించాలను కున్నాను. మొదట్లో భయపెట్టాను. డబ్బు గురించి కలలుకంటున్నావని చెప్పాడు. నీ గురించి అతను ర్వాత అబద్ధాలు చెప్పాను. రెండూ భరించలేదు. ఇప్పుడనలు చెప్పిన వివరాలూ, నిన్ను నేను వివాహం చేసుకోవాలన్న అభిప్రాయం చెప్పక తప్పదు. శేషగిరికి నాకూగల పరిచయం గురించి కోరికా మన ఈ ప్రస్తుత జీవిత విధానానికి దారి తీరాయి" అన్నాను. ఎవరికి చెప్పననీ, ముఖ్యంగా నీకు చెప్పననీ అతనికి మాట నాకు మతిపోయి నట్లయింది, నేనను కంటున్నదేమిటి? అన్నారాయన.

నా సుఖజీవనాన్ని చూసి ఓర్వలేక శేషగిరి పచ్చని నా సంసారంలో నిప్పులు పోయాలనుకుంటున్నాడని నేను నమ్మున్నట్లు అతని ద్వారానే తెలుసుకుంటాను" అన్నాను. అసలీ సుఖజీవనానికి కారకుడతడేనని ఆయన అంటున్నారు.

శేషగిరి కోరికమీద ఆయన నన్ను వివాహమాడేరా? ఇది నిజమా? నా కోరిక బాగా తెలిసిన శేషగిరి నాకోసం ఇంత మంచి పరుణ్ణి వెతికాడా?

"నాకు చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. కానీ ఏదో పెద్ద రహస్యాన్ని మీరు దాస్తున్నారు, శేషగిరి మీకెలా తెలుసు? వివాహ విషయంలో అతను చెప్పినమాట వినేటంతగా మీ పరిచయం ఎలా పెరిగింది?" అనడిగాను.

"శేషగిరి గురించి నన్నేమీ అడక్కు. నేనీ వివరాలు నీకు చెప్పడానికి ఒక్కటే కారణం: శేషగిరిని ఎవ్వరూ ద్వేషించ కూడదు. ఆ అమృత హృదయం ఇంక ఎవ్వరేమన్నా, నేను భరించలేను" అన్నారాయన.

ఆయన శేషగిరిని పొగుడుతూంటే ఎందువల్లనో నాకు సంతోషమే కలిగింది. అయినప్పటికీ అసలు విషయం తెలుసుకునే వరకూ నాకు సంతృప్తి కలగదు. మళ్ళీ ఆయన్నడిగాను.

"శేషగిరి నాకు అత్యంత ఆప్తుడు. అందువల్లనే అతడి ఘోటోను నా డైరీలో ఉంచుకుంటున్నాను. ఆ డైరీ బాబు తీస్తాడనీ, ఆ ఘోటో నీ కళ్ళబడుతుందనీ నేనెన్నడూ అనుకోలేదు,

"మిమ్ముల్నింకేమీ అడగను, అతన్నే పిలవండి, వివరాలు తెలుసుకుంటాను" అన్నాను. "అతన్ని కలుసుకోడం సాధ్యంకాదు సుమా!" గంభీరంగా అన్నారాయన.

"ఎక్కడున్నాడో చెప్పండి. నేనతన్ని కలుసుకుంటాను." ఆయన అదోలా నవ్వి, "స్వర్గమనేది ఉంటే అతనక్కడే ఉండి ఉంటాడు. ఇంద్రుడనే వాడుంటే ఈ పాటికతనికి అర్థంపోవనమిచ్చి ఉంటాడు" అన్నారు.

"మైగాడ్! శేషగిరి చచ్చిపోయాడా?" అన్నాను అప్రయత్నంగా.

"అతను చచ్చిపోలేదు, నీమీద ప్రేమ అతన్ని చంపింది" అన్నారాయన.

"అంటే?" "అయామ్ సారీ సుమా! ఇంకేమీ నన్నడగొద్దు."

"అలాగంటే కుదరదు, మీరీ వివరాలన్నీ నాకు చెప్పకపోతే బాబుమీద ఒక్కటే!" అన్నాను.

ఆయన ముఖంలో రంగులు క్రమంగా మారాయి. ఒక్కక్షణం ఆగి.... "నీకు విషయం చెప్పనని శేషగిరికి మాటిచ్చాను. కానీ అతని నిలబెట్టుకోలేక పోతున్నాను. నిలబెట్టుకోవడంవల్ల ప్రయోజనమూ కనబడంలేదు. ఈ నిజం నువ్వూ తెలుసుకోవలసిన అవసరం కూడా ఉందనిపిస్తోంది నాకు....." అని..... "ఫోటో చూశావు

మనిషి కూడా తెలుసు. నిస్సంకోచంగా చెప్పు. శేషగిరి కళ్ళె
 ఉంటాయి....." అన్నారాయన. అప్పుడాయన ముఖం
 ఏ విధమైన భావమూలేదు. "చాలా ఆందంగా....." అన్నాన
 "మరినావి" "ఎందుకంటే..... తెలిసుంటే అడుగుతారు....."
 అన్నాను నా నోటితో నేను అవి అనవ్యంగా కనబడతాయ
 అనలేక. మరిరెండూ ఒకటేనంటే నమ్మగలవా? "ఏమిటి?
 అన్నాను. విషయం సరిగ్గా అర్థంకాకపోయినా ఎంతకో పా
 తిన్నట్లునిపించింది.

* * *

విధి ప్రతికూలిస్తే మనిషిసాక్షుర్త్యం ఎందకూ పనికిరాదన
 విషయం రామనాథం విషయంలో నిజమైంది. ఎంతవేగంగా కా
 నదుపుతున్నప్పటికీ కూడా అన్నీ తన అదృష్టలో ఉంటాయనుకున
 రామనాథం ఓ రోజున విధి ప్రతికూలించి కారు ప్రమాదాని
 గురయ్యాడు. "ప్రమాదం మరి పెద్దదికాదు.....ఎటొచ్చి కళ్ళ
 బాగా బాగా దెబ్బతిన్నట్లున్నాయి....." అన్నాడు ఫారి
 రిటర్నెడ్ డాక్టర్. కొత్తకళ్ళు కావాలతనికి. ఎవరైనా అతనికి ఓజ
 కళ్ళు దానం చేస్తే మళ్ళీ ఈలోకాన్ని చూడగలుగుతాడు, లేకపో
 కాశ్యతంగా గుడ్డివాడవుతాడు. పత్రికలో ప్రకటన వేయించాడు
 దేవుడిచ్చిన సహజసంపదముండు మనిషిపంపాదించుకున్న కృతిప
 ధనం ఎందుకూ పనికిరాదని రామనాథానికి అప్పుడే అర్థమైంది
 అతని డబ్బు అతనికి చూపు తెప్పించలేదు. అతనిడబ్బు కొత్తకళ్ళన
 తయారు చేయలేదు. రామనాథానికి ఈ సమయంలో వేదాంతం బాగ
 వంటబట్టింది. అతనిలోని అహంకారం నశించింది. అప్పుడే
 అతనికి శేషగిరి పరివయం లభించింది. శేషగిరి రామనాథాన్ని
 వెతుక్కుంటూ వచ్చాడు. మీ ప్రకటన చూశాను. నేను మీక
 నా కళ్ళను ఇస్తాను. ఫలితంగా నేను కోరినదివ్వగలరా? అనడిగ
 డతను. రామనాథానికి మొట్టమొదట కలిగింది ఆశ్చర్యం అతన
 శేషగిరిని వివరాలడిగాడు.

శేషగిరి వివరాలేమీ చెప్పకుండా..... "నా ప్రశ్నకు
 జవాబు కావాలి?" అన్నాడు.
 "చెప్పడానికేముంది....లక్షరూపాయలిస్తాను...." అన్నాడు
 మళ్ళీ రామనాథం. ఈ దెబ్బతో మళ్ళీ అతను జీరకూడదని అతనది
 ప్రాయపడ్డాడు. "నాకు డబ్బుక్కర్లేదు....." అన్నాడు శేషగిరి.
 "అయితే యేం కావాలి?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు
 రామనాథం.

"మీరు పెళ్ళిచేసుకోవాలి....నేను కోరిన అమ్మాయిని...."
 "ఇదేంకోరిక?" అనుకున్నాడు రామనాథం..... "మీకి
 మాత్రం....." "ఆ అమ్మాయికేమైనా లోపాలున్నాయా?"
 "ఈ సృష్టిలో ఏ లోపమూ లేకుండా పుట్టిన మనిషంటూ ఉంటే
 ఆమె ఒక్కతే? సాందర్యంతో ఆమెకు సాటిరాగల ఆడది ఇంత
 వరకూ వుట్టలేదు.....ఇకముందు పుట్టబోదు.....ఆమెను నేను
 ప్రేమించాను? "కానీ ఆమె డబ్బును ప్రేమిస్తోంది. నాకు ఆంద
 లేదు. ఆమె ప్రేమించే డబ్బు ఆమెకు అండబాటవ్వాలన్నది
 నాకోర్కూ....అంతే!" అన్నాడు శేషగిరి.

"అయితే నేనే మీకు రెండు లక్షలిస్తాను. అప్పుడు మీరే
 ఆమెను వివాహం చేసుకోవచ్చుగదా?" అన్నాడు రామనాథం.

"నేనుగుడ్డివాడినై నాక ఆమెను కోరడం మహాపాతకం.
 ఆమె అంగీకరించినప్పటికీ?" అన్నాడు శేషగిరి. ఆ ఆలోచనతో
 అతని శరీరం కంపించినట్లునిపించింది....అతని మాటల్లోని వణకు
 వింటూంటే..

అప్పుడే రామనాథానికి స్ఫురించింది గుడ్డివాడినైనాక తన
 ప్రేయూరార్ని వివాహం చేసుకోవడం తప్పని ఛాన్సున్నాడు శేషగిరి.
 మరి తననంగతేమిటి? తనగురించి శేషగిరి గుడ్డివాడు కావాలను
 కోవడం న్యాయమా? అయితే శేషగిరి అతనికి సందేహం నివృత్తి
 చేశాడు. అతను కాన్ఫర్తో ఛాధపడుతున్నట్టు. అతని జబ్బుకు
 వైద్యంలేదు. రోజులు లెక్క పెట్టుకుంటూ బ్రతుకుతున్నాడు.

వీ పరిస్థితుల్లోనూ తాను ఆరునెలలకు మించి బ్రతుకడట. మరణానంతరం తన కళ్ళు రామనాథానికే ఇస్తాడట. ఎవోప్పీ అతడి షరతులకు రామనాథం ఒప్పుకోవాలి.

రామనాథం శేషగిరి షరతుకు వెంటనే ఒప్పుకోలేదు. ఇద్దరూ ఆరునెలల పాటు స్నేహంగా మసలారు. ఆ స్నేహం తొలిరోజుల్లోనే బలపడిపోగా వారిద్దరూ ఆప్తమిత్రులయ్యారు.

“నాకు చూపుమీద కంటే నీ స్నేహం మీదనే మోజు ఎక్కువగా ఉన్నది. నువ్వు చావడానికి వీలేదు. నా డబ్బుతో నిన్ను బ్రతికించుకుంటాను. నీకు వైద్యం జరిపిస్తాను” అన్నాడు రామనాథం ఒకరోజున.

“నీకు చూపునే కొనలేని ఈ డబ్బు నాకు ప్రాణాలు కొని పెడుతుందా అసాధ్యం!” అన్నాడు శేషగిరి. “ప్రయత్నిద్దాం” అన్నాడు రామనాథం.

“నువ్వలాంటి ప్రయత్నాలు చేస్తే నేను మళ్ళీ నీ దగ్గరకు రాను” అన్నాడు శేషగిరి.

అదే జరిగితే తనకు శేషగిరి స్నేహము దక్కదు, అతని కళ్ళు లభించవు. రామనాథం వాస్తవ దృక్పథంలో ఆలోచించి తీసుకున్నాడు. “మన స్నేహానికి వయసు పెరుగుతోంది కానీ నువ్వు నాకు మరీపడడంలేదు” అన్నాడు శేషగిరి ఒక రోజున.

“ఈ రోజే నీకు చూటిస్తున్నాను. నాకు చూపురాగానే ఆమెను వివాహం చేసుకుంటాను” అన్నాడు రామనాథం. అతనలా గనడానికి కారణముంది. రామనాథం తనకు బాగా కావలసిన ఒక రిద్దర్ని పంపించి సుమలతను చూపిరమ్మన్నాడు. వారు సుమలత సొందర్యాన్ని వర్ణించి చెప్పాకనే అతని నిర్ణయానికి రాగలిగాడు.

“మాట తప్పవు కదూ!” అన్నాడు శేషగిరి.

“తప్పను” అన్నాడు రామనాథం. అలాగనడం ఎంత ప్రమాదానికి దారితీస్తుందో రామనాథానికి అప్పుడు తెలియదు. మర్నాడు శేషగిరి అత్యహత్య చేసుకున్నాడని తెలిసి అతను ఆశ్చర్యానికి మించి షాక్ పొందాడు. జీవితంలో అన్ని

విధాలా ఓడిపోయిన తనకు జీవితేచ్ఛ నశించిందనీ, తన బాధకు ఎవరూ దాద్యులు కారనీ - తన కళ్ళను ఫలానా రామనాథం కుపయోగించ వలసిందనీ అతను మరణించబోయేముందు డాక్టర్ కు ఫోన్ చేసి చెప్పాడు.

* * *

“నేనిచ్చిన వాగ్దానంతో మా స్నేహం ఆరునెలలకు మాత్రమే పరిమితమైపోయింది. అతని కళ్ళు నాకు లభించాయి. నేను నిన్ను పొందగలిగాను. అప్పుడే నాకు అర్థమైంది శేషగిరి నాకు నేత్రదానం చేయడమే కాక ఒక అపూర్వ నిధిని నాగురించి దాచి ఉంచాడని! అన్నారాయన.

నా కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. “మీకోసం నాకోసం అతను కొంచెం ముందుగా ప్రాణాలు తీసుకున్నాడన్నమాట!” అన్నాను.

“కొంచెం ముందుగా కాదు, చాలా చాలా ముందుగా - అతనికి ఏ కాన్సరు లేదనీ మనిషి సంపూర్ణారోగ్యంతో ఉన్నాడనీ పోస్టు మార్గంలో పోలీసు డాక్టరు చెప్పాడు.”

“ఆ అని నోరు తెరిచాను. నా కిప్పుడు తగిలిన చెబ్బి సామాన్యమైంది కాదు. ఆ చెబ్బిలోనే నాకు జ్ఞానోదయం కూడా అయింది. శేషగిరి నన్ను చూసి ప్రేమించాడు. అది సామాన్యమైన ప్రేమకాదు. నేను లేకపోతే బ్రతకలేనంత ప్రేమ! అంతటి ప్రేమలో అతను నా దగ్గరకు వచ్చి ప్రేమభిక్షకోరాడు. విచ్చగాడి వేషంలో శేషగిరి నా కళ్ళముందు మెదిలాడు. ఆ దృశ్యం తలచుకో గానే నాకు కళ్ళు నీళ్ళాగలేను. అతణ్ణి నేను విచ్చగాడిని లాగే చూసాను. అతని ప్రేమను తిరస్కరించాను.

“నీ కోసం నమస్త సంపదలనూ వదిలిపెట్టి వచ్చేస్తాను కాదనకు అంటున్న శేషగిరి నా కళ్ళముందు మెదిలాడు. అతని కళ్ళ లోని దీపమైన ఆర్థింపు స్పష్టంగా చూడగలుగుతున్నాను. దాని వెనుక నున్న ప్రేమలోతులు నాకిప్పుడే అర్థమవుతున్నాయి. నా కన్నీళ్ళు ఇంకా ఆదికమయ్యాయి. డబ్బుంటే తప్ప అతన్నాడరించలేనని నేను

అచ్చితంగా చెప్పేశాను. అతని ప్రేమతో నాకు నిమిత్తం లేదని స్పష్టంచేశాను.

నా తిరస్కారం శేషగిరికి జీవితంమీదనే విరక్తిని కలిగించింది. అతడు తన బ్రతుకు సంతం చేసుకోవా లనుకున్నాడు. అయితే ఆలోచన తన ప్రేయసాలికినా సంపదలు సాధించాలని అనుకున్నాడు. నాకు దబ్బం చే ఇష్టమని అతనికి తెలుసు. నేను ప్రేమించింది తన కళ్ళననీ తెలుసు. ఆ రెండూ నాకు లభించే ఏర్పాటు చేసి తన జీవితాన్ని త్యాగం చేశాడు. చనిపోయినా కలకాలం అతని కళ్ళు నన్ను చూసే ఏర్పాటు చేశాడు. అతని ప్రేమ ఆపూర్వం. అయితే ప్రేమ పరంగా నేను దరిద్రురాలిని. వికారనయనిని, ఎందుకంటే నా దగ్గర ప్రేమలేదు. అందమైన ప్రేమ దృష్టి లేదు. అయస్కాంతం ఉత్తర దక్షిణ ధృవాలుంటాయి. ఒక అయస్కాంతపు ఉత్తరధృవం. మరో అయస్కాంతపు ఉత్తర ధృవం దగ్గరగా వస్తే వ్యతిరేక శక్తులు పనిచేసి ఒక దాన్నొకటి తిప్పొకటగా, రెండూ దూరంగా విడిపోతాయి, అయితే రెండు భిన్న ధృవాలు, అనగా ఉత్తర, దక్షిణ ధృవాలు దగ్గరగా వస్తే పరస్పరాకర్షణకు గురై దగ్గరౌతాయి. ఇది అయస్కాంతపు లక్షణం.

నేను దరిద్రాన్ని, అందవికారాన్ని అసహ్యించుకోవడానికి కారణం నాలోని ఈ అయస్కాంతపు లక్షణమే. శేషగిరి ముఖానికి ఎంతో అందమిచ్చిన ఆ కళ్ళు శ్రీవారి ముఖంలో అసహ్యంగా కనబడుతున్నాయి. కళ్ళలో ఏమీ లేదు, నాటికి ప్రాముఖ్యత లేదు. నేను ప్రాముఖ్యత నివ్వవలసింది కళ్ళకుకాదు, మనసుకు.

ఈ సత్యం గుర్తించిన నేను తటాచున అయన్ను తొగలించుకుని ఆ కళ్ళను ముద్దు పెట్టుకున్నాను. అప్పుడు నాకు కలిగిన అనుభూతి అపూర్వం.

స్వప్నంలో ఇంతవరకూ ఏ ప్రేయసాలికి లభించని అమూల్య కానుక ఆ కళ్ళు; ఇప్పుడా కళ్ళు నాకు చాలా చాలా అందంగా కనబడుతున్నాయి.

అలా ఎంతసేపుండి పోయానో తెలియదుగానీ ఎంతసేపైనా ఉండిపోవాలనుంది నాకు, కానీ ఆయనే నన్ను నెమ్ముదిమిద విడిపించి "సుమ! ఏదిటి ఆవేశం, ఇది పగలు" అని మెత్తగా మందలించారు.

ఆయనలా అన్నప్పటికీ ఇటువంటి అనుభూతి కోసం ఆయన ఎంతకాలంగానో ఎదురు చూస్తున్నారని నాకు తెలుసు. ఇంతకాలం ఎంత వెర్రిదాన్నయ్యాను నేను; నన్ను ప్రాణానికి మిన్నగా ప్రేమించి నాకోసం వారి ముఖంలో వెలసిన ఆ అపూర్వ శ్రేతాలను అస్పృశ్య నయనాలుగా భావించి అసహ్యించుకున్నాను. అవి నా శరీరాన్ని చూస్తుంటే ఆ చూపుల తాకిడికి పులకరించడానికి ఎదులు అసహ్యంతో వణికిపోయాను. ఈ పొరపాటు ఇకమీదట ఆరగకూడదు. ఈ రాత్రితో పాత అలవాట్లకు స్వప్ని చెప్పాలి. రాత్రి జీవితానికి, కొత్త అనుభవాలకూ నాంది పలకాలి. ఆ రాత్రి సరించి ఎన్నో కలలుకంటూ అప్పటికి వారి పక్కనుంచి లేచాను నేను.

22

రాత్రి పదయింది. ఆయన ఇంకా యింటికి రాలేదు, ఎందుకో ఈరోజు బాబింకా నిద్రపోవడం లేదు. వాడిని నిద్రపుచ్చటానికి ప్రయత్నిస్తుంటే రకరకాల ఆలోచనలు నన్ను ముసురుకుంటున్నాయి. నాలో చెలరేగుతూండే ఎన్నో ప్రశ్నలకు ఆయన చెప్పిన ఒక్క శేషగిరి కథ జవాబిచ్చింది.

కారు ప్రమాదానికి ముందు ఆయనకూ అందమై కళ్ళే ఉండి ఉంటాయి. అందుకే బాబులో తన ప్రతిబింబాన్ని చూసుకోవాలని ఆయన అంతగా తపాతహ లాడారు. అద్దంలో కనిపించేది నిజమైన ప్రతిబింబం ఎలా అవుతుందని ఆయన అడిగినప్పుడు అరెస్టర్ని గూఢాధ్యం నాకు గోచరించలేదు. బాబుకు తనపొంక రావాలన్న తపన, తను పోగొట్టుకున్నవి బాబు తప్ప మరెవ్వరూ ఇవ్వలేరని ఆయన చెప్పడమూ అన్నీ గుర్తుకు వస్తూంటే శేషగిరి కోరిన

ప్రకారం తన రహస్యాన్ని దాచడం కోసం ఆయన ఎంత అవస్థ పడ్డాడు, మథనపడ్డాడు ఆనిపించింది.

ఇంట్లో కారు ప్రమాదానికి ముందువి ఆయన ఫోటోలు ఒక్కటికూడా లేవు. పాత ఫోటోలు ఎందుకు లేవని ఒకసారి అడిగితే "అదొక విషాదగాథ, నన్ను దగ్గోడు" అన్నారాయన. ఆ విషాదగాథ నాకు సంబంధించిచేసని అప్పట్లో నాకు తెలియదు.

అయితే ఇప్పుడు నన్ను వేదిస్తున్న సమస్య ఒక్కటే. శేషగిరి తన త్యాగాన్ని రహస్యంగా ఉంచాలని ఎందుకు కోరు కున్నాడు? టాగా ఆలోచించిన మీదట అందుకు సమాధానం దొరికింది.

శేషగిరి నన్ను ఏ ఉద్దేశ్యంతోనైతేనేం, మోసగించాడు. అందుకు నేనతన్ని అనహింసాంశు కున్నాను. అతనిపట్ల నాకు అనహింసాంశు ఘోషిస్తుంది తథ్యం. ఎందుకంటే ఆయన డైరీలో శేషగిరి ఫోటో కనపడకపోయినా నేనతన్ని తప్పకనే అర్థం చేసు కున్నాను. శేషగిరిలో ఈ భయం ఉండి ఉండాలి. వారి కళ్ళు తనవే అని తెలిస్తే నేను వారినికూడా అనహింసాంశు కంటాననీ. వారితో వివాహానికి అంగీకరించననీ అతనభిప్రాయపడి ఉండాలి. అందుకే ఈ విషయం రహస్యంగా ఉంచమని వాగ్దానం తీసుకు న్నాడు. తన కళ్ళను నేననహింసాంశు కంటున్నట్లు వారు గుర్తించే ఉంటారు, అది భరించలేకే వారు నాకు నిజం చివరకు చెప్పేశారు. బాబు డైరీని నా దగ్గరకు తీసుకురావడం ఎంతమంచి పని చేసింది. ఈ రాత్రి నిజంగా మధురమనోహరం కావాలి. ఇంతకాలం నేను వారికి కలిగించిన టాధ ఈ ఒక్కరాత్రిలో పోగొట్టాలి. బాబు పడు కునే సరికి పదీ ఇరవై అయింది, పదిన్నరకు వారు వచ్చారు. ఇద్దరం కలిపి టోజనాలు చేశాం, ఆయనలో పెద్దగా మార్పుమీ లేదు నేనే ఉద్దేశ్యంలో ఉన్నాను.

ఆయన గదిలోకి వచ్చి మంచం మీద పూలు చూసి "ఇవే మీటి" అన్నారు.

"పూలు" అన్నాను. "ఎందుకు?" "మన మధ్యనుంచి అన్ని రహస్యాలు తొలగిన ఈ రాత్రి మనం పొందబోయే అపూర్వ అనుభవాలకు సూచనగా ఉంచానిక్కడ ఈపూలు:" అన్నాను.

"ఊహా!" అని నవ్వారాయన. "అంతేకాదు, నా బట్టలనిరోజు వెన్నెట్లో తడిపాను, మీ కోసం!" అన్నాను.

"వెన్నెట్లో తడిపావా, ఎలా?" అన్నారాయన. "ఇంకాకా టోజనాల సమయంలో మీ చూపులు ఎదు పసరిస్తే అతే నిలబడ్డాను, వాటిలోంచి ప్రసరించే కాంతి నా బట్టలను వెన్నెలమయం చేసింది" అన్నాను.

"అయితే ఇప్పుడు నాకు నీ శరీరాన్ని వెన్నెలమయం చేయాలనుంది" అన్నారాయన.

"మీ ఇష్టాన్ని నేనెప్పుడు కాదన్నాను!" అంటూనేనాయన కనులవంక ఆరాధనా పూర్వకంగా చూడసాగాను.

ఆయన నన్ను సమీపించి నన్ను దగ్గరగా లాక్కున్నారు, చిటికిగా నా నడుము తాకుతూ "ఇప్పుడు దీపం ఆర్పేయనా!" అన్నారు.

"వదు!" అన్నాను కంగారుగా.

"మీ చూపులు సోకితే పరవశించాలని నా శరీరంలోని అణు అణువూ తపించిపోతోంది. ఆ కోరిక ఇప్పుడు నాలోని సిగ్గును కూడా జయించింది. ఇంతకాలం మన జీవితంలో వగలు మాత్రమే వెలుగుండేది. ఇకనుంచి రాత్రికూడా వెలుగే!" అంటూ కాంక్షతో ఆయన ముఖాన్ని దగ్గరగా తీసుకుని ఆ కళ్ళను ముద్దుపెట్టుకున్నాను. అయితే ఆయన ముఖంలో ఆనందానుభూతి కనబడలేదు నాకు. కదలికలు ఇల్బుందిగా ఉన్నాయి. పరిశీలనగా కళ్ళలోకి చూస్తే ఏదో వింత అనుభూతి కనబడింది. అలాంటి అనుభూతి చాలా మంది కళ్ళలో కనబడుతుంది. అదేమిటో నేను త్వరగానే గుర్తు పట్టగలిగాను. అది ఆసూయ! అవును, ఇంతకాలం నేనా కళ్ళను

అసహ్యించుకున్నాను. ఆయన ఎంత కోరినా మొహమాటా
 వాటిని ప్రేమించలేకపోయాను, ఈరోజు శేషగిరివి అని తెలియ
 వాటిని ముద్దు పెట్టుకుంటున్నాను. నాలో హఠాత్తుగా వచ్చిన
 మార్పు ఆయనకు అనందాన్నెలా కలిగిస్తుంది? అవి శేషగిరి క
 అని నాకు తెలియనంతకాలం వాటిపై నేను చేసే ప్రతి శృం
 చేష్టా ఆయన కానందాన్ని కలిగిస్తుంది, కానీ ఇప్పుడు మా
 అందుకు వ్యతిరేకంగా జరుగుతుంది.

శేషగిరి ప్రేమకథ నన్ను కదిలించింది. అతనిమీద అ
 వాన్ని కలిగించింది.

కానీ శేషగిరి ఇప్పుడు జీవించలేడు, అతని కళ్ళు మా
 ఆయన ముఖంలో జీవం పోసుకున్నాయి. నేనా కళ్ళను ప్రే
 వ్యభిచారిణిని అవుతానా? కాని పక్షంలో ఆయనకంత అను
 ఎందుకు? ఇప్పుడాయన నా దగ్గరగా వచ్చారు, తనకు దగ్గ
 లాక్కున్నారు. ఆయన వెళ్ళని పూపిరి నాకు తగుల్తూ నా
 అసంతృప్తిని బయటకు తరిమేసి ఇతర భావాలను నాలో ప్ర
 పెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. ఆయన చేష్టలు, మాటలు నన్నా
 నకు దగ్గరచేసాయి, అయితే మా అనుబంధం చీకటిలోనేగానీ ప
 లేదా? ఆ తర్వాతనుంచి కూడా మా అనుబంధం చీకటిలోనే వ
 తోంది. ఇప్పుడు నాకు ఆయన కళ్ళంటే ఎంతో ఇష్టం, నా
 చేష్టలోనూ ఆ భావం వ్యక్తమవుతూనే ఉంటుంది. నా మది
 భావాలను దాచుకోవడం చిన్నప్పట్నుంచీ నాకు చేతకాదు.

కానీ ఆ కళ్ళను పొగడలేను. ముద్దాడలేను.

ఆయన అన్ని విధాలా ఎంతో మంచివారు, సంసా
 వంతులు, శేషగిరి అంటే ఆయనకున్న కృతజ్ఞతాభిమానాలు ఇ
 అంతాకాదు. మరి ఆయనలో ఇటువంటి భావమెలా చోటు
 కుంది? బహుశా శేషగిరివంటి అసామాన్యపురుషుడి నయనా
 తాకే అర్హత నాకు లేదని తోచి భగవంతుడు కలకాలం వా
 నాకు అస్పృశ్య నయనాలుగా చేసి ఉంటాడు, అంతే.

న మా స్త్రం.